FRM

Maandblad over vrije radio en televisie

10 JAAR VOICE OF PEACE
OVERZICHT ALLE ZENDSCHEPEN

10e jaargang
nummer 7/8
Juli/Aug. 1983
Losse nummers

FL. 5,25
België BF. 100,-

FREE RADIO MAGAZINE & TV!

VOOR DE ZEEZENDERFANS:
2 KLEURENPOSTERS!!!!!!!!
MEBO 2 EN DE NORDERNEY

EXTRA DIK VAKANTIENUMMER

REPORTAGES:

CITTY TV ALKMAAR

RADIO NOORDZEE IJMUIDEN (FM)

ZWARTE RAKKER (MG) EMMERCOMPASCUUM

FREE RADIO ROTTERDAM

TECHNIEK:

DUMMY-LOAD VOOR ZELFBOUW

OVERMODULATIE

AUT. AMPLITUDE CONTROL UNIT

BEWAARBAND F.R.M.

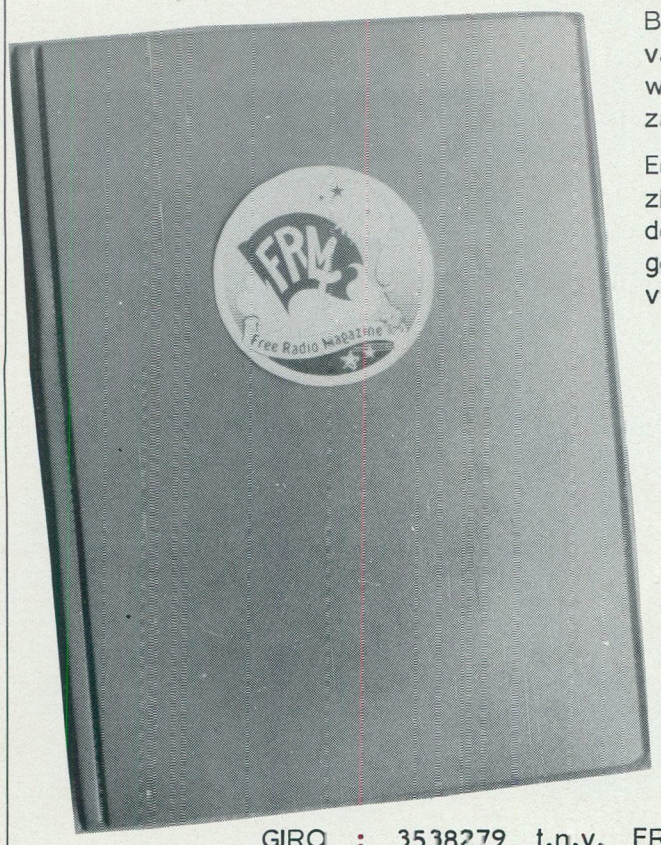

Bewaar je F.R.M.'s netjes in deze stevige bewaarband van groene kunststof. Uniek opbergsysteem d.m.v. strips, waar het blad achter geschoven wordt en zonder uit te zakken blijft zitten.

Eén band is voldoende voor een hele jaargang. De banden zijn ook geschikt voor de 2 voorgaande jaargangen. Op de rug transparant vakje, waarin een kaartje kan worden geschoven voor vermelding van jaargang en andere gegevens.

PRIJS: Fl. 19,95

De prijs is inclusief verzend- en verpakkingskosten. Bij verzending onder rembours *f* 6,-- extra rembourskosten.

Bespaar guldens!

Spaar nu portokosten. . . . . Bij gelijktijdige bestelling van de bewaarband + oude nummers van het F.R.M. (zie pagina 2) vervallen de portokosten van de bestelde F.R.M.'s.

GIRO : 3538279 t.n.v. FREE RADIO MAGAZINE, POSTBUS 10252, 1001 EG AMSTERDAM.

*3 *3 *3

ABSOLUTE SENSATIEPRIJS

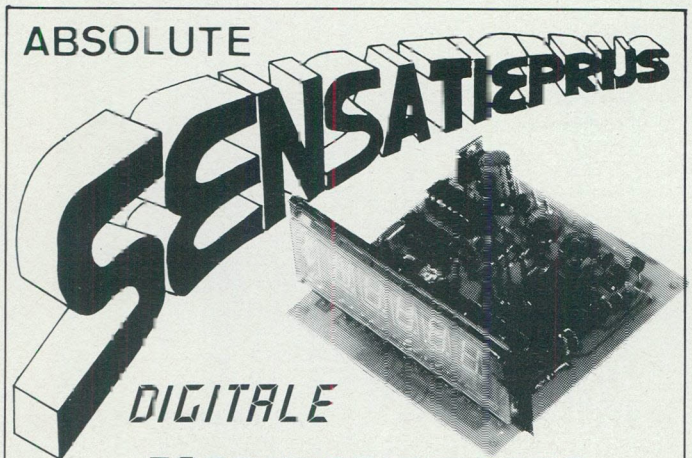

DIGITALE FREQUENTIEMETER

69.- TOT 125 MHZ

MET:

KRISTALTIJDBASIS
LSI - EN TTL - ICs
5 DIGITS
13 mm CIJFERHOOGTE
2 INGANGEN
(30 en 125 MHz)
VOEDING 12 V 250mA
GEBOUWD EN AFGEREGELD
BEPERKTE VOORRAAD

bestellen door overmaking van het totale bedrag — f 5,00 verzendkosten op giro 2388700 of grocheque of eurocheque naar

BE
POSTBUS 161
WINTERSWIJK

HI-TEC MODULES

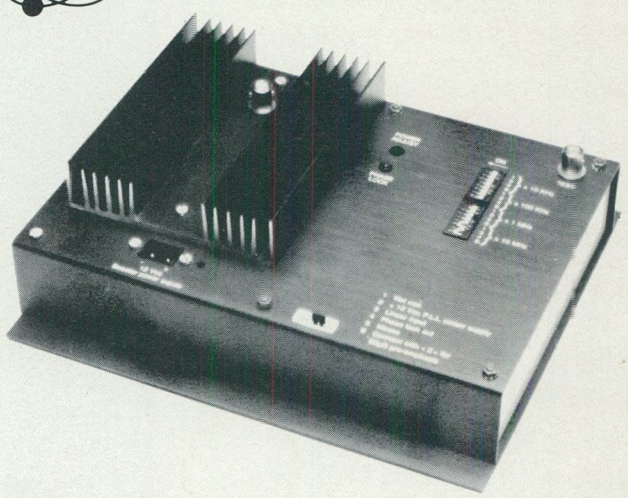

PLL op fondamentale frequentie van 87,5 tot 108Mhz per 10Khz zonder regeling
Stabiliteit : beter dan 400Hz
Ingang gevoeligheid : +6db lin of met 50µS preëmphasis op 10KΩ
Regelbare uitgangsvermogen van 1 watt (EXC 01) of van 20 watt (EXC 20)
Uitgang voor frequentiemeter en lock indicator
Voeding : 12 Vcc
Onze modules zijn 100 % geregeld en getest geleverd
We hebben ook versterkers, antennes, enz...
We zoeken verdelers voor Holland en noord België

HITEC S.P.R.L.
228, Franklin Rooseveltlaan, 1050 Brussel Tel. : 02/673.84.96

VERLENGING ABONNEMENT

ALS HET ABONNEMENT VERLOPEN IS, VINDT U BIJGAAND EEN ACCEPTGIROKAART.
Verlengingen dienen vóór het einde van de maand op onze girorekening te zijn bijgeschreven om te voorkomen dat men een nummer moet missen.

BELGIË: GEEN BANKBETALING AUB!

FRM

PRIJS ABONNEMENT: (Verschijnt 11x per jaar)
Fl. **37,50** per jaar.
Losse nummers Fl. **4,25** per stuk. **Nr.7/8: fl. 5,25**
Vóóruit te voldoen op postgiro
35 38 279 t.n.v. José Herps /
Free Radio Magazine te Amsterdam

UITGEEFSTER / EINDREDAKTRICE:
José Herps

Uiterste **sluitingsdatum** inzendingen kopij:

Nr.9-'83: 12 augustus 1983

Verschijningsdatum nr. 9: 1 sept. 1983

De inhoud van het FRM komt voor een groot gedeelte tot stand door inzendingen van de lezers. Deze niet-redaktionele artikelen behoeven niet met de mening van de uitgeefster overeen te stemmen.
Het geheel of gedeeltelijk overnemen van de inhoud van het FRM is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeefster.
Inzendingen/Advertenties zijn voor verantwoording van de inzender c.q. adverteerder.

SUBSCRIPTION PRICE ABROAD:
People living outside Holland and Belgium have to pay DG 50,– a year for 11 issues.
Single copies DG 6,45 or 7 International Reply Coupons.
Payments can be made by International POSTAL Order or cash by registered mail.
Bankcheques can not be accepted.

Verspreider Nederland:
BETAPRESS BV - GILZE. Tel. 01615-2900
Verspreider België:
AMP - BRUSSEL. Tel. 02-5240130

Druk: Habo / Dacosta - Utrecht

FREE RADIO MAGAZINE & TV!

Postbus 10252 — 1001 EG Amsterdam
TEL. 020 - 327464

INHOUD:

Pag.:

6. Citty TV in Alkmaar
11. Radio Noordzee – IJmuiden (FM)
14. Radio Zwarte Rakker – Emmercompascuum (MG)
20. Free Radio Rotterdam (FM)
22. CBN– het enige illegale KG–station in Australië Deel 2.
25. Korte Golf Ontvangsten
26. DX–rapporten
28. Engelse zeezenders in de jaren '60
29. Kleurenposter Veronicaschip "Norderney"
30. Kleurenposter "Mebo 2" – Radio Noordzee Int.
33. Overzicht van alle zendschepen met huidige bestemming.
36. Kleurenposter "Peace Ship"
37. 10 Jaar Voice of Peace
38. On– & Offshore door John Wendale
39. Belgisch nieuws
40. Radio Stad – Antwerpen
42. 2e Caroline Radio Conventie in Den Haag
43. Stickers en QSL–kaarten ruilrubriek
44. Techniek: Overmodulatie
45. Aut. Amplitude Control Unit
46. Dummyload voor zelfbouw
49. Abonnenties
50. Het Grote Computer Zelfbouw Projekt

LET OP!
IN AUGUSTUS VERSCHIJNT ER GEEN FRM!

EEN JAARABONNEMENT OP HET F.R.M. IS GOEDKOPER EN HANDIGER! VUL IN DIE BON EN STUUR HEM OP...

NOTEER MIJ ALS ABONNEE!

naam : .....
adres : .....
woonplaats : .....
postcode : .....
abonnement met ingang van: .....

× Gaarne toezending stortingskaart
× Maak zelf over op giro 3538279
(× doorhalen wat niet gewenst wordt)

VAKANTIE !

Hè, hè, dat zit er op. Maar liefst 64 pagina's en dat is een mijlpaal in de FRM-geschiedenis: het dikste F.R.M. dat ooit verschenen is.
We hebben getracht de 16 extra pagina's zo eerlijk mogelijk te verdelen onder de diverse "belangengroepen", die over het algemeen de lezerschare vormen en dat houdt in: véél reportages, véél foto's -waaronder dit keer zelfs in kleur- en véél techniek, verdeeld onder de "gewone" techniek voor de amateurs en het computerzelfbouwprojekt t.b.v. de amateur, die met zijn/haar tijd wil meegaan.

Op de aankondiging van dat computerprojekt zijn eigenlijk weinig reakties gekomen en wat er aan reakties binnenkwam, komt overeen met wat we destijds binnenkregen, toen we begonnen met het plaatsen van schema's en bouwbeschrijvingen: half positief en half negatief.
Hoe jullie er verder over denken, merken we tegen het eind van het jaar wel als er weer een "lezerspoll" geplaatst wordt.

Dan kan iedereen weer grieven, klachten, kritiek (afbrekend en opbouwend) kwijt en wordt hier bekeken, wat er eventueel aan de inhoud van het F.R.M. gewijzigd wordt. Voorlopig gaan we echter nog gewoon door, maar één ding wil ik wel zeggen naar aanleiding van een vraag van één der lezers:
het is beslist niet de bedoeling dat de computertechniek de plaats gaat innemen van de technische rubriek, zoals die tot nu toe in dit blad verschenen is.
Zo is Alfred al een tijdje druk bezig met het ontwerp van een mengpaneel, dat eigenlijk voor deze uitgave bedoeld was, maar er komt nog zoveel bij kijken, dat hij het niet op tijd afkreeg. We hopen, dat het in het septembernummer zover is.

Maar ..... eerst vakantie, zodat we er zo omstreeks half augustus weer fris tegenaan kunnen. Tot die tijd zijn zowel de FRM-redaktie als I.P.S. niet bereikbaar. Veel zon en plezier toegewenst, als je met vakantie gaat en tot september,

José.

Nabestelling losse nummers FRM:

De volgende uitgaven van het F.R.M. zijn nog leverbaar. Alle andere nummers zijn geheel uitverkocht:

SEPTEMBER 1982: o.a. Stads TV - Amsterdam, Radio Delight - Amsterdam, Radio Starlight - Tilburg, foto's van het Veronicaschip vóór en na de verbouwing tot dancing, 4-traps FM-buizenzender, gestab. voeding 12V/20A, schema + bouwbeschrijving 5 Watt FM-zender 88-108 MHz., tabellen betr.verliezen in ant.kabel, HF-stuurverst. 15-20W. voor 100 MHz., zelfafstellende SW-meter. Van dit nr. is nog een ruime voorraad aanwezig.

DECEMBER 1982: Radio Unique - Amsterdam, Telstar Radio/TV - Den Haag, FRS-H (korte golf), poster "Mi Amigo", Radio Gemini - Kortrijk, test Dateq stereo-mixer, UHF-modules voor TV-zenders, TV-antennetips, 1000 MHz. prescaler voor freq.tellers, toonregeling, schema BLY94, voeding 12V/0,4-0,8A.

FEBRUARI 1983: Radio Tamboer - Hoogeveen, Radio Decibel - Amsterdam, uitgebr.verklaring SINPO-code, poster "Shivering Sands" fort - Radio City, div. vrije radio's in Antwerpen, limiter/dynamiekkompressor, 2-10 W. eindversterker met BLY89A, middengolfzender 50-130W (1400-1700 kHz).

MAART 1983: Stads Radio Nieuwediep - Den Helder, Radio Sjuul - Amsterdam, poster "Oceaan 7" - Radio 270, U.S.Radio (1), PLL-oscillator, spraakfilter, MG-zender (2).

APRIL 1983: Volledige tekst wetswijziging (voorlopig nog niet van kracht), Blonde Man en Mini Mondo - Barger Oosterveld, poster Radio Condor, U.S.Radio (2), 10 Watt FM-zender, het ontwerpen van HF-versterker.

MEI 1983: Radio Atlantis - Rotterdam, interview Frans Nienhuijs, Voice of Peace, poster "Uilenspiegel" v. Radio Antwerpen, U.S.Radio (3), Radio Seventy-Seven te St.Niklaas, vermogensregeling, voeding 1,5-15V/10A, Osc. met dual gate fet (3m), lineair met BLY 87,88,89, 25W. FM-zender.

JUNI 1983: Radio Schotland - Beilen, CBN (enige KG-piraat) in Australië (1), Radio Palermo - Essen, Radio Cristal Area en Radio Int.Crema - Italië, omrekentabel MHz. - kanalen (3m), bekn.verkl. SINPO-code, mini MG en FM ontvangertjes, test Jupiter Ace microcomputer, 5-traps transistorzender 3-3,5 W., eindtrap BLY87 + filter.

De nummers uit 1982 kosten *f* 4,95 en de nummers van 1983 kosten *f* 5,25. Deze prijzen zijn inklusief een eigen bijdrage in de portokosten van *f* 1,--.
Betaling d.m.v. overmaking op postgiro 3538279 tnv José Herps/Free Radio Magazine, Postbus 10252, 1001 EG AMSTERDAM. Betaling is ook mogelijk d.m.v. het opsturen van postzegels in een gesloten enveloppe naar het postbusadres.
N.B. : in verband met de vakantie kan vertraging ontstaan in de toezending gedurende de maand juli.

VERKOOPPUNTEN FRM:

Het F.R.M. is los te koop bij ca. 1500 boek- en tijdschriftenwinkels in Nederland en enkele honderden verkooppunten in België. Wie wil weten, of er zo'n winkel in zijn/haar buurt is, kan het best even kontakt opnemen met de betreffende verspreider. Voor telefoonnummers zie pagina 1.
Buiten deze verkooppunten is het F.R.M. ook verkrijgbaar bij de hierna vermelde elektronika- en grammofoonplatenzaken. Wie interesse heeft in de verkoop van het F.R.M. in de winkel, kan kontakt opnemen met de uitgeefster: tel. 020-32.74.64.

Asian Electronics,
Papaverhoek 22,
1032 JZ AMSTERDAM.
Tel. 020-327514

Eddy's Electro Shop,
De Clerqstraat 16,
1052 ND AMSTERDAM.
Tel. 020-837979

D.K. Electronica,
Javastraat 15,
1094 GX AMSTERDAM.
Tel.020-935013

Musitapes,
Neckerdijk 1,
1441 GX PURMEREND.
Tel.02290-28413.

Elektr.Centrum Zaanstad,
Warmoesstraat 15,
1521 CJ WORMERVEER.
Tel. 075-282941

Musitapes,
Hogendijk 147,
1506 AG ZAANDAM.

E.O.S.
Dorpsstraat 241,
1722 EA Z-SCHARWOUDE.
Tel. 02260-7403

Electron,
Laat 38,
1811 EJ ALKMAAR.
Tel. 072-113180

Fa.Ruco,
Baanstraat 33,
1941 CE BEVERWIJK.
Tel. 02510-20409

Kok Electronics,
Nwe.Beestenmarkt 20-22,
2312 CH LEIDEN.
Tel.

Elra B.V.
Zwartjansstraat 38 A,
3035 AT ROTTERDAM.
Tel. 010-664038

Joop Smink B.V.
Smeepoortstraat 23,
3841 EG HARDERWIJK.
Tel. 03410-12991

Van Hove Electr.
Passage 52,
3901 AZ VEENENDAAL.
Tel. 08385-18228

De Jong B.V.
Korte Bosstraat 4,
4611 MA BERGEN OP Z.
Tel. 01640-36028

Electra,
Haagdijk 53,
4811 TW BREDA.
Tel. 076-226459

Segment Electronics,
J.Aartestraat 70,
5017 EE TILBURG.
Tel. 013-360848

Jac.Meys B.V.
Grotestraat 207,
5141 JS WAALWIJK.
Tel. 04160-32190

Ben van Dijk,
Boschmeersingel 119,
5223 HH DEN BOSCH.
Tel. 073-216232

Mutron,
Heggestraat 7,
5664 BE GELDROP.
Tel. 040-863949

Fa.Regenboog,
Brusselsestraat 99,
6211 PD MAASTRICHT.
Tel. 043-12257

Fa.Regenboog,
Akerstraat 21,
6411 GW HEERLEN.
Tel. 045-716829

Mateman,
Nieuwstraat 3,
6701 DE WAGENINGEN.
Tel. 08370-12444

Eylander B.V.
Veenderweg 51,
6713 AC EDE Gld.
Tel. 08380-17548

Hupra,
Hommelstraat 77,
6828 AJ ARNHEM.
Tel. 085-426716

"B.E.",
Gasthuisstraat 60 I,
7101 DW WINTERSWIJK.
Tel.05430-14799

Altena Radio/TV,
Nieuwstad 14,
7201 NP ZUTPHEN.
Tel. 05750-16972

Radio Nijhuis,
De Heurne 30-32,
7511 DS ENSCHEDE.
Tel. 053-315169

v.d.Sande,
Hengelosestraat 176,
7521 AK ENSCHEDE.
Tel. 053-350396

Explorer Electronics,
Nieuwstraat 147,
7605 AD ALMELO.
Tel. 05490-14832

h/o Haverslag,
Sibculoseweg 36,
7676 PC WESTERHAAR.
Tel. 05498-59381

Van Veen Electronics,
Houtweg 113,
7823 PE EMMEN.
Tel. 05910-28526

Fa.Fakkert,
Th.A.Kempisstraat 126,
8022 AC ZWOLLE.
Tel. 05200-32357

Elkatronic,
Plantage 128,
8261 BP KAMPEN.
Tel. 05202-11671

Delta Electronics,
Noordweg 32,
8262 BS KAMPEN.
Tel. 12493

Leekster Elektronikahuis,
De Klap 16,
9351 GB LEEK Gn.
Tel. 05945-15786

Fa.Ypma,
Boven Oosterdiep 61,
9641 JN VEENDAM.
Tel. 05987-17458

v.d.Tuuk,
Raadhuislaan 23,
9665 JA OUDE PEKELA.
Tel. 05978-13384

GRAMMOFOON-PLATENZAKEN:

Piratenshop Culemborg,
Everwijnstraat 21 A,
4104 BB CULEMBORG.
Tel. 03450-16767

"Het Platenhoekje",
Wilhelminastraat 2,
7902 BP HOOGEVEEN.

Had ik maar in het FRM geadverteerd

Wees slimmer!
Bel meteen:
020-327464.

JOOP SIMONS

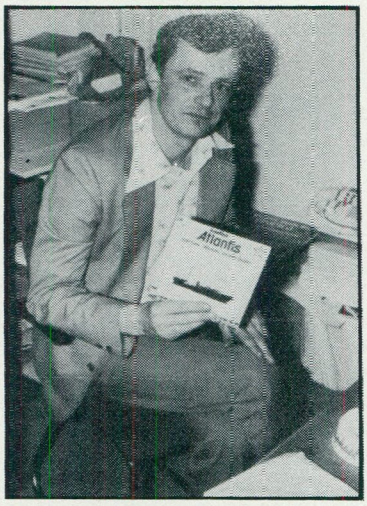

Enige tijd kan men in de regio Amsterdam een bekende stem horen. De ouderen onder de lezers kennen hem nog als Terry Christian, die voor Radio Caroline tijdens "The Election Campaign" in 1970 vanaf de Mebo 2 programma's op band verzorgde. In 1967 was hij al te horen vanaf de "Mi Amigo".

Joop is weer "terug van weggeweest". Na een wat minder leuke tijd keerde hij in september 1980 terug op Radio City in Amsterdam, draaide welgeteld één middag bij Decibel, werkte 3 weken bij Nova.
Daarna vertrok hij naar het ziekenhuis in verband met een akute hernia, kreeg na het ziekenhuis de kans om voor Radio West te werken. Dit heeft Joop lange tijd tot grote tevredenheid van de luisteraars van Radio West gedaan. Zoals bekend is dit station "niet meer". Na het verscheiden van Radio West kwam Joop terecht bij Radio Sjuul in februari 1983 en verhuisde vervolgens naar Radio Atlantis, welke de hoofdstad thans ook rijk is. Gefeliciteerd, Atlantis, met zo'n oudgediende. (ROB CLTHOF - SMC).

ATLANTIS: 19 x GEPAKT

Op maandag 6 juni viel Radio Atlantis in Rotterdam ten prooi aan de heren van de RCD en 12 politiemensen. De zender, voeding, 3 mengtafels, 4 cassette-decks en limiter + een dag later ook nog eens de 18 meter klimmast met professionele antenne en reserveklimmast werden in beslag genomen. De buitendeur werd geforceerd en de 4 heren van de RCD gingen 2 ponden binnen. De nieuwslezer, die op dat moment in het pand aanwezig was, werd voor verhoor meegenomen. Op donderdag 9 juni werd een 24 meter hoge klimmast op het dak gehesen en vastgetuid. Maasstad TV is ook weer aktief in Rotterdam op het kanaal van de BBC op de Rotterdamse kabel. (R.van het HOFF - R'DAM).

Red. Aangezien in het bijgesloten krantenartikel vermeld wordt, dat dit in het 2-jarig bestaan van Atlantis de 19e keer is, dat het station uit de lucht is gehaald, snap ik niet waarom je in je brief zet, dat deze inval te wijten zou zijn aan het interview met Atlantis in het meinummer van het FRM. Die 18 keer daarvoor heeft er niets over Atlantis in dit blad gestaan. Volgens datzelfde krantenbericht zou Atlantis storing veroorzaakt hebben op het vliegveld Zestienhoven.

02154 - 14678
ZENDERS OP MAAT
degelijk en betrouwbaar
Uw adres voor o.a: FM-Omroepzenders,
TV-Zenders,
relais-systemen met afst. bed,
eindtrappen tot 750 Watt,
etc.
Aanbieding zomer 1983:
40watt fm: f. 550,-
dynamiekcompressor:
f. 225,- (STEREO)

REAKTIE OP 'PIRATEN IN GRONINGEN' (FRM 6-'83)

Bij deze wil ik zeer zeker reageren op het ingezonden stuk "Piraten in Groningen" (FRM nr.6-1983). De schrijver heeft het over het gebruik van de FM-band door Groningse piraten. Men draait teveel nederlandstalig gekwijl enz. Volgens mij schijnt er daar in het Noorden van het land een grote vraag te zijn naar het verstaanbare lied, dat blijkt wel uit de aanvragen en de drukte die er heerst.
Nederlandstalig, wat is er mooier dan muziek te horen, uit het land waar men geboren en getogen is?
H.Z. noemt het kwijlmuziek, maar deze muziek voorziet het grootste gedeelte van het land in de behoefte, die er naar is. Als men er niet van houdt, stem dan af op de omroepzenders. Die geven soms wel eens afwisseling, maar het is ook daar meestal engelstalig, dus echt iets voor H.Z.
Het accent van Groningen is mooi, net zoals al de andere dialekten die er gesproken worden in Nederland. 's Lands wijs, 's lands eer. Beter een accent in de Nederlandse taal dan een taal (b.v. Engels), die maar één kwart van de bevolking geleerd heeft.
Ik ben het wèl met H.Z. eens, dat er regel en overleg moet komen, in verband met tijden en frequenties, maar wel Hollandse muziek blijven draaien, met als afwisseling een instrumentale plaat en ook -wat ik niet verafschuw- een mooie plaat in wat voor taal ook.
H.Z. noemt de Groningse piraten stom. Ik weet niet wie er stommer is: iemand die vanwege zijn intelligentie zijn naam en adres niet bekend wil maken onder een ingezonden stuk of een etherpiraat die uit het hart een oer-Hollands plaatje draait en het in Grönings dialekt aankondigt.
Met dank voor plaatsing,
LUISTERAMATEUR SCHOLEKSTER, MOLENDIJK 79, 3255 AM OUDE-TONGE.

'DE LIFT' OP TV

Ik wil graag de -voor mij onbekende- piraat bedanken, die de film "De Lift" uitzond op Dld.I d.d. 14-5-1983. De ontvangst was prima wat betreft beeld en geluid.
De toestand op de radio wordt hier in de Betuwe steeds leuker. Op de wereldontvanger van m'n ouders komt Maeva zeer duidelijk door. Op 16, 17 en 18 mei kon ik rond de 95 MHz. Decibel en Unique uit Amsterdam ontvangen. Of dit door een regionaal radiostation uitgezonden werd, weet ik niet. (B.F.- KESTEREN).

RCD, POLITIE EN DE GRONDWET

Onlangs stond in de Telegraaf een interessant artikel over de manier, waarop maar al te vaak door de RCD en de politie te werk wordt gegaan bij de -momenteel talloze- invallen bij clandestiene zenders.
Als voorbeeld werd aangehaald een opsporingsambtenaar, die via het achterraam van de woning van een etherpiraat naar binnen klom. Pas na het binnendringen van de woning kwam de officiele "last tot binnentreden" voor de dag en daarna pas het legitimatiebewijs.
Volgens de raadsman is deze handelwijze in strijd met artikel 172 van de Grondwet en ook met artikel 1.11 van de Nieuwe Grondwet, die enige tijd geleden van kracht werd.
De raadsman betwijfelde het nut van de Grondwet, als invallen nog steeds op een dergelijke wijze worden gedaan en zei: "Een land waar dit soort politiepraktijken wordt getolereerd kan geen rechtsstaat meer genoemd worden".
De rechter matigde in zijn vonnis hierop wel de eis van de officier van justitie, maar gaf toch geen duidelijk oordeel over deze Grondwetkwestie. De schrijver van het artikel, Mr.M.Moszkowicz, drukt in de konklusie zijn spijt hierover uit en de meeste FRM-lezers zullen het met hem eens zijn, dat een juiste toepassing van het grondwetsartikel zeer gewenst zou zijn. Het Telegraafartikel wordt besloten met de woorden: "Te verwachten is dat de Hoge Raad zich binnenkort over deze kwestie zal moeten buigen. Rechtsonzekerheid, zeker op zulk belangrijk punt, dient door een oordeel van dat college te worden uitgesloten.

VAN DAM CONTRA DE O.L.O.N.

Aan : Het bestuur van de O.L.O.N.,
Postbus 441, 6500 AK NIJMEGEN.

Geachte Mevrouw/Meneer,

Ik zou graag even willen reageren op uw afgedrukte brief aan de redaktie van het FRM, verschenen in het juninummer 1983. In deze brief bespeur ik een aantal passages die getuigen van een niet zo correct inzicht inzake de zg. "piraten".
Allereerst moet ik opmerken dat er binnen piratenkringen al jaren het besef en ook de wens leeft, de radio-omroep aktiviteiten op legale wijze te beoefenen. Over de wijze van realisatie bestaat binnen piratenkringen al jaren misverstanden en onenigheid. Maar de wens tot legalisatie is vrijwel algemeen.
Verderop in uw brief wijst u op de culturele representativiteitseis van een lokale omroeporganisatie. Het kan geen kwaad daarop weer eens te wijzen, omdat veel piraten nog altijd denken dat zij, als piraat op zich, gelegaliseerd kunnen worden. Maar verder stel ik vraagtekens bij die zg. "culterele representativiteit" zoals u en ook de overheid die waarschijnlijk bedoelt. Meestal wordt hieronder verstaan het opnemen van een aantal vertegenwoordigers van een aantal plaatselijke verenigingen, zoals de voetbalclub, visclub etc. en dan snel bij het gemeentebestuur, dat veelal nergens van af weet, een representativiteitsverklaring erdoorheen drukken.Ik

Ik denk dat lokale representativiteit veel meer inhoudt dan het verenigingsleven, dat hierbij veel meer moet worden uitgegaan van de gehele bevolking. Men moet vaststellen welke groepen te onderscheiden zijn binnen de gemeenschap en welke eisen zij stellen aan hun lokale omroep.
Pas als vanuit alle geledingen van de bevolking vertegenwoordigers in de lokale omroeporganisatie zijn opgenomen, kan er sprake zijn van representativiteit. Er moet een brede organisatie ontstaan met redelijk veel mensen. Anders ontstaat er een situatie waarbij een klein groepje mensen als een bovenlaag namens de anderen radio- omroepje gaat spelen.
Of -wat nog veel erger is- de huidige situatie ontstaat, waarin een aantal zg. beroepskrachten samen met een paar inwoners cultureel verantwoorde programma's op staatskosten gaat maken, die belachelijk lage luisterdichtheden halen.

Het is waar dat de piraten sterk individualistisch werken, maar die éénlingen komen wèl rechtstreeks uit de doelgroep: de gewone bevolking en worden alleen daarom al veel beter beluisterd dan de nu bestaande wettige lokale omroep.

U spreekt in uw brief dat uw organisatie de bevordering van lokale omroep nastreeft binnen het kader van ter zake geldende wetgeving. Ik ben van mening, dat ik voor vele piraten spreek, als ik zeg dat deze zg. wetgeving de feitelijke doelstelling van lokale omroep, namelijk omroep van en vóór de gemeenschap, niet haalt.
Uw organisatie zou er mijns inziens beter aan doen zich te bezinnen over de feitelijke doelstellingen van lokale omroep en de manier waarop dat doel het beste gerealiseerd kan worden, dan zich direkt achter de geldende wetgeving te stellen. Een wetgeving, die ook nog in de diskussiefase is op sommige punten.
Een betere tijd om de overheid te overtuigen van het gezicht van de werkelijke lokale omroep op brede basis is er niet.

Graag verwijs ik u naar hetzelfde FRM-nummer en het "Plan Van Dam", waarvan ik u de meer gedetailleerde schetsen binnenkort zal doen toekomen.
Ik hoop dat u deze brief aan velen binnen de OLON zult willen doorgeven en ben uiteraard altijd bereikbaar voor een reaktie.
Met vriendelijke groet,

P. VAN DAM,
OBDAM -Nh.

REAKTIE OP FREQUENTIE-KANAAL-GOLFLENGTE TABEL VAN ZWARTE PANTER (FRM 6-'83)

De Zwarte Panter gaat uit van een lichtsnelheid $c = 3.10^8$ m/s rekent hiermee en krijgt golflengtes in 5 cijfers nauwkeurig. Volgens de regels der foutenberekening mag een antwoord nooit meer significante cijfers (= zekere cijfers) bevatten dan het minst nauwkeurige gegeven.
In dit geval mag, uitgaand van $c = 3.10^8$ m/s één significant cijfer -de golflengte- ook in slechts één significant cijfer berekend worden.

Wil je de golflengte in 5 significante cijfers berekenen, dan moet je uitgaan van een lichtsnelheid, gegeven in 5 cijfers:

$c = 2{,}9979.10^8$ m/s.

Uit $\lambda = \frac{c}{f}$ volgt dat alle in Zwarte Panters's tabel gegeven golflengtes met 0,0020 meter verminderd dienen te worden.

PLASTIC SOUND - ARNHEM.

ITALIË ipv AUSTRALIË

Gaarne wilde ik jullie attenderen op een fout bij de voorpagina, nl. het antennepark in Australie. Dit is geen foto uit Australie, maar uit okt.1980 in Italie, in het plaatsje La Mortola Superieure. Dit waren de antennes van Radio Europa '80, ook wel Euroradio genoemd. Ik weet dit zeker, omdat ik bij de plaatsing was en aanal deze ellende nog meebetaald heb ook. La Mortola Superieure was de 2e lokatie van Radio Europa. Dit heeft slechts 4 maanden geduurd tot het einde. Perinaldo was de 1e lokatie en dit heeft ook ca. 4 maanden geduurd.
Groetjes, TOM, POSTBUS 9759, 3506 GR UTRECHT.
Red. Sorry, maar de foto heeft al ca. 1 jaar hier liggen wachten tot het mooi weer werd. Hij hoorde bij de serie van Jerry over Australie.

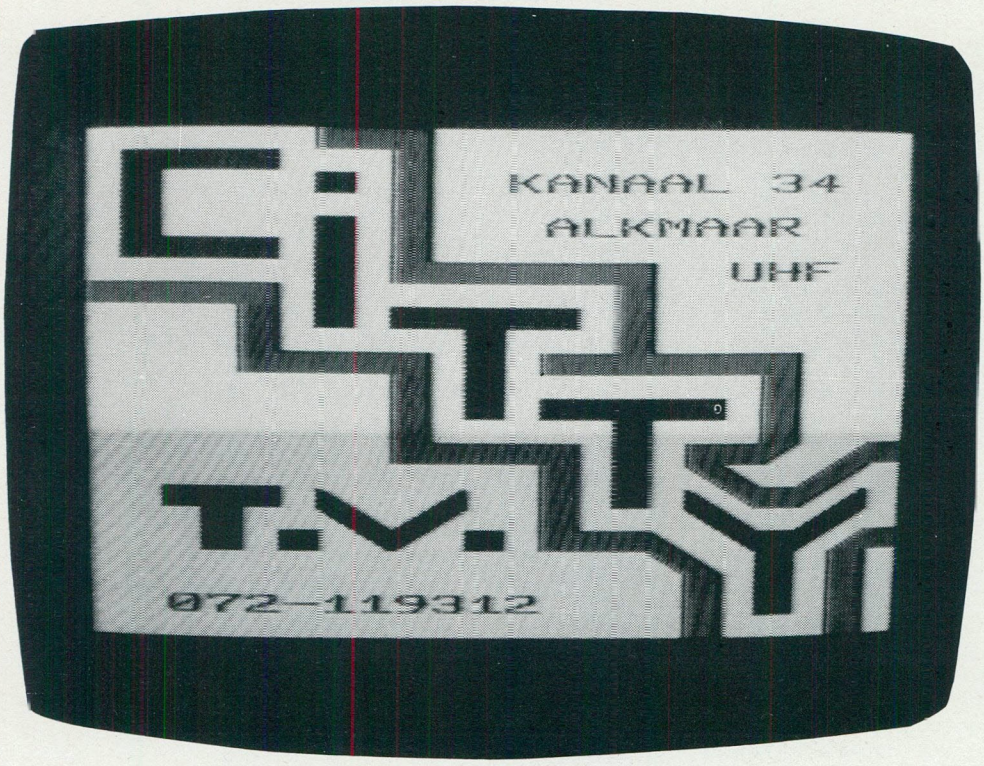

Tekst: José Herps
Foto's: Alfred Debels

ALKMAAR

4 JUNI 1983

FRM OP BEZOEK BIJ CITTY TV

Met Alkmaar heb ik de laatste jaren een zekere verbondenheid. Nadat we in maart 1980 een reportage maakten over Radio Miranda aldaar, hebben Alfred en ik nog een tijdje programma's gepresenteerd voor dat station, dat -naar ik hoorde- de afgelopen maand de laatste uitzending deed en niet meer terug zal komen. Dus, als je dit leest Theo, de groeten en het beste.

Als je over de FM-band fietst, blijkt dat er in Alkmaar en omstreken nog zat zenders over zijn en tevens is deze stad, samen met het nabijgelegen Heerhugowaard één der overgebleven "bolwerken" van de vrije televisie in Nederland.
Eén van deze TV-stations nam enkele weken geleden kontakt met ons op en verzocht ons eens langs te komen voor een fotoreportage, wat we natuurlijk onmiddellijk deden.

@ @ @ @ @ @ @

Dit keer gingen we niet met zijn tweeën, maar was het team uitgebreid met enig jong talent: Yvonne, de jongste medewerkster, die menigeen wel eens aan de telefoon zal hebben gehad en "Luisteramateur De Generaal", van beroep redaktieneef/scholier , woonachtig in Alkmaar en in het bezit van een gezonde belangstelling voor de etherpiraterij, hetgeen uiteraard gestimuleerd dient te worden.
Hij fungeerde als gids en loodste ons de binnenstad van Alkmaar in, waar we eerst kennismaakten met het parkeerprobleem.
Te voet kwamen we aan bij het adres, waar ik met Johan -de zendertechnicus van Citty TV- had afgesproken. Daar zat het hele huis vol visite, want Johan's echtgenote vierde haar verjaardag. Johan kon daarom zelf niet bij het interview aanwezig zijn en zijn plaats werd ingenomen door Joop Busch, die bij Citty TV o.a. het lokale nieuwsprogramma "Aktueel Nieuws" presenteert.
Het bleek dat onze auto toch een beetje te ver weg geparkeerd stond en terwijl Alfred met één der medewerkers meeging om het vehikel op te halen, vertelde Joop mij vast het één en ander over het station, dat we straks gingen bekijken. Hij en de rest van het team zijn trots op hun station, dat ze in een tijdsbestek van slechts 7 maanden opgebouwd hebben tot wat het nu is. En -nadat we de avond hadden doorgebracht met de mensen van Citty TV- konden we het daar alleen maar mee eens zijn. . . .

BINGO, LOKALE INFORMATIE EN 2 SPEELFILMS.....

IN DE KAASSTAD IS HET GOED TV KIJKEN!

Om te beginnen gingen we naar de opname-/produktiestudio, die zoals je op de foto hiernaast kunt zien, prachtig is ingericht. Video-apparatuur, een heel archief met speelfilms, netjes opgenomen in een katalogus met tevens een korte beschrijving van elke aanwezige film en verder viel mij meteen de aanwezigheid van audio-apparatuur op. "Dat klopt", vertelde Joop, "dit is ook de studio van Radio Centrum, uitzendend op 99.6 MHz. FM". Omdat we voor het TV-station kwamen, zijn we daar verder niet op ingegaan. Wel vind je op pagina 8 de programmering van Radio Centrum, overgenomen uit het programmablad van Citty TV.

Opname-/produktiestudio

Radio Centrum kwam even later zelf ook binnen en buiten hem waren in het pand aanwezig de medewerker, die zorgt voor de bediening van de video-apparatuur en de mascotte van het station: een lief klein poedeltje. Nadat we ons geinstalleerd hadden toonde Joop zich een zeer goede gastheer. Ik heb tenminste nog nooit eerder meegemaakt, dat emand helemaal aan het andere eind van de straat koffie gaat halen.

Van neef "Generaal" had ik al gehoord, dat Citty TV met twee t's werd geschreven en net als hij zullen veel mensen wellicht denken, dat dit een schrijffout is. Vandaar de eerste vraag: "Waarom die twee t's?". Joop: "Dat hebben we expres gedaan, omdat hier in Alkmaar al enige winkeliers en een maandblad bestaan met de naam "City". Om eventuele problemen te voorkomen, hebben wij er dus een extra t aan toegevoegd. Voordat we met Citty begonnen, hadden we nog nooit iets op TV-gebied gedaan, maar we wilden van het begin af aan een goed commerciëel station opbouwen en we kunnen inmiddels wel zeggen, dat dat gelukt is. We zijn eenvoudig var start gegaan en alles wat je hier ziet staan, is langzaam maar zeker opgebouwd".

Onderdeel van de video-apparatuur is een VIC-20 homecomputer, die onder meer gebruikt wordt om het testbeeld op het scherm te brengen. Alweer een toepassing: het telefoonnummer klopte niet meer en door eventjes ronddollen op het toetsenbord verscheen na enkele sekonden het gewijzigde nummer. Speciaal voor ons volgde hierna een heruitzending in besloten kring van het programma van de woensdag ervoor: het eerste gedeelte van de bingo, die zo'n groot succes was geworden. De opbrengst van deze bingo was bestemd voor de aankoop van een nieuw drumstel voor Henk Kluft, alias "De Ketelbink" van het FM-station Radio De Nachtegaal. Henk zit al geruime tijd in een rolstoel na een val en hij was vroeger drummer bij Duo Ab Glas. Inmiddels is hij zover opgeknapt dat hij weer kan drummen, maar daarvoor had hij nieuwe apparatuur nodig. Joop Busch -die overigens tijdens Henk's ziekte als drummer voor hem is ingevallen- organiseerde de bingo voor Henk, samen met de andere medewerkers van Citty TV.

Zender noodgedwongen opgesteld in een schuurtje

120 Alkmaarse winkeliers verleenden hun medewerking door prijzen e.d. ter beschikking te stellen en het resultaat was dat er *f* 6.000,-- bij elkaar gebracht kon worden. In de aflevering van "Aktueel Nieuws", die we zagen, bezocht Citty TV de studio van Radio De Nachtegaal om deze opbrengst aan Henk te overhandigen, wat uiteraard een zeer emotioneel gebeuren was. De tweede uitzending vond plaats op woensdag 8 juni. Dergelijke uitzendingen zijn voor de Alkmaarders zeer belangrijk.

Zij bewijzen bovendien het nut van lokale TV in het algemeen.

PRIJS F. 1.50

C I T Y R.T.V K A N 34

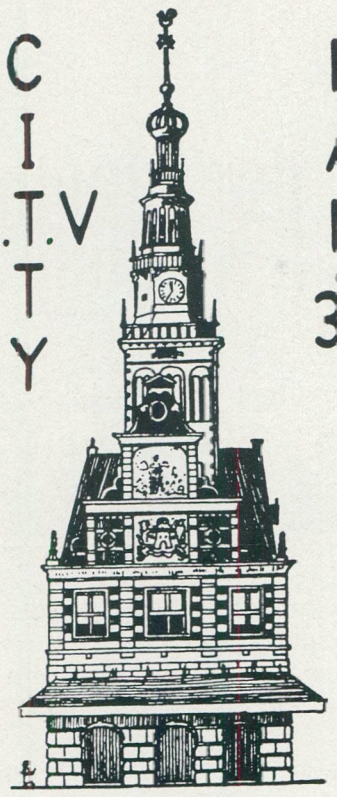

PROGRAMMA JUNI '83

ALKMAAR JUNI '83.

BESTE LEDEN EN KIJKERS,

Uw heeft in handen programma blad nr. 5 van CITTY T.V.
Zoals u waarschijnlijk opgevallen is, zijn wij afgelopen maand begonnen met een nieuw programma, genaamd: actueel nieuws met Joop Busch. U kunt hem bereiken onder telefoon nummer 072-116839 voor al u nieuws uit Alkmaar.
In verband met ruimte gebrek vermelden wij op deze pagina ook maar de uitslag van puzzel nr. 4.
De hoofdprijs is gewonnen door hendri wilinga, Fnidsen 1 Alkmaar
De twee flessen wijn als troostprijs zijn gewonnen door:
Mevr. E. Marshanden, Pr. Mariannestraat 59, Alkmaar.
W. van Heekeren, Lorreinelaan 78 Alkmaar.
Wij wensen u veel succes met puzzel nr. 5.
zoals u ook is opgevallen zijn wij twee avonden uit de lucht geweest, inverband met bezoek van de radio controle dienst.
Wij hopen dat u hiervoor begrip kunt tonen.
En ons kontakt adres is veranderd, deze is geworden Bierkade 5, 1811 NJ Alkmaar.
Het programma van Joop Busch zal waarschijnlijk elke avond na de eerste film uitgezonden worden.

Alle medewerkers van Citty T.V. wensen u weer veel kijk plezier.

PROGRAMMA'S RADIO CENTRUM 99.6 mHz

ZATERDAGS
17.00-19.00 u. Super sound,Henk de Boer
19.00-21.30 u. Disco spec.,Sjaak Verbeek
21.30-23.00 u. 't begin van 't weekend
ZONDAGS
11.00-12.00 u. goeiemorgen met Sjaak
12.00-14.00 u. 't Van Dijk fiasco, Ron
14.00-16.00 u. 'T betonnen platform,Sjaak
16.00-18.00 u. Disco express,Ron v. Dijk
18.00-19.00 u. Muziek met Henk de Boer
19.00-20.00 u. Hollands Glorie,Henk
20.00-21.00 u. Babbelen,Sjaak,Henk,Ron
DINSDAGS
13.30-17.30 u. Platensmijter,Henk de Boer
DONDERDAGS
13.30-17.30 u. Henk de Boer met de Top 50, samengesteld door de luisteraars
VRIJDAGS
8.00-12.00 u. Platensmijter, Henk de Boer

EN IEDERE LAATSTE ZATERDAG VAN DE MAAND DE NACHT ROND MET SJAAK, RON EN HENK. VAN ZATERDAG 17.00 u. tot ZONDAG 21.00 u.

WEEK 5 CITTY TV

MAANDAG 27-6-'83.

20.00 - THE WANDERERS.
22.15 - RIDERS OF TERROR.

WOENSDAG. 29-6-'83.

19.00 - FLYING HIGH.
21.00 - ALEGATER.
23.00 - YOUNG DOKTERS IN LOVE.

VRIJDAG. 1-7-'83.

19.00 - THE CAVEMAN.
21.00 - THE BORN LOSERS.
23.00 - KORTE PORNOFILMS.

ZONDAG. 3-7-'83.

14.00 - KINDERPROGRAMMA.

V.l.n.r.: De 'telefoniste', Joop en de rest van het Citty TV team in het nieuwe pand

Het programmablad wordt eens per maand uitgegeven en is verkrijgbaar bij winkeliers e.d. in Alkmaar e.o. Het wordt verspreid in een oplage van 2000 exemplaren.

Ten tijde van ons bezoek bevond de zender zich noodgedwongen in een schuurtje. Op woensdag 1 juni moest de antenne van de woningbouwvereniging van het dak.

Zo niet, dan werd de huur opgezegd en dat wilde Henk zijn ouders niet aandoen. Om 16.00 uur kwam het bericht, terwijl 's avonds de uitzending de lucht in moest. Paniek dus, in allerij moesten de medewerkers de antenne verplaatsen (een rondstraler op ca. 14 meter hoogte) wat lukte, maar de uitzending ging wel veel te laat de ether in en duurde tot in de zeer vroege uurtjes. Toen we bij de noodlokatie aankwamen werd de zender even aangezet en verscheen er weer een ander testbeeld èn ..... vanuit een laatje klonk een doordringend gerinkel. Je raadt het al: de telefoon, die verder de hele avond roodgloeiend heeft gestaan. Eigenlijk was het helemaal geen uitzendavond, maar er waren zoveel reakties, dat besloten werd er maar een extra film in te gooien. De kijkers moesten echter nog wel even geduld hebben en dat is veel gevraagd, zoals ik zelf kon vaststellen.

Maar eerst gingen we nog even het nieuwe pand bekijken, waar Citty TV sinds 10 juni de boel heeft ingericht: een prachtig gerestaureerd pand.

Hier vak in de buurt werden tevens de bingo-avonden gehouden. De opkomst van de eerste avond was 120 man en zo'n 50 mensen moesten weggestuurd worden, omdat er te weinig ruimte was.

Als laatste was het hoofdkantoor van Citty TV aan de beurt: Bar 't Pontje met op de deur een keurig naambordje: "Citty TV - Hoofdkantoor". De grote tafel in de hoek fungeert als direktietafel, zoals je op de foto kunt zien. Alles ging mee: de cameraman met zijn apparaat, de telefoon enz. want hier ging "de interviewer geinterviewd worden": een vraaggesprek dus van Joop Busch van Citty TV met de FRM- redaktie, die tussen neus en lippen door ook nog tot tijdelijke telefoniste gepromoveerd werd. Het testbeeld met het telefoonnummer voor reakties stond er nog steeds in en buiten het feit dat we konden vaststellen, dat "we" een aardig bereik hadden, werd je gek van de vraag: "Komt er nog een film?". Het publiek staat er nauwelijks bij stil, wat er door zo'n station gedaan moet worden om uitzendingen te verzorgen.

Cameraman en Joop in Bar 't Pontje

Als telefoniste moest ik me netjes gedragen, maar hierbij wil ik de kijkers in Alkmaar en omgeving toch wel even zeggen, dat ze wat mij betreft best wat minder onhebbelijk mogen zijn en dat ze in hun handen mogen klappen, dat er bij hen nog zulke stations in de lucht zijn.

Ook tijdens de opnames van het TV-interview bleef de telefoon vrolijk rinkelen, totdat het leek alsof iemand de kabel had doorgesneden. Even de televisie aangezet en ja hoor. . . de titelrol van een sappige horrorfilm kwam voorbij. Men was tevreden.

Onder de bellers waren verschillende kijkers van buiten Alkmaar, zoals Egmond, Akersloot en die vonden over het algemeen het beeld wat sneeuwerig.Inmiddels zou de ontvangst een stuk verbeterd moeten zijn, want tegelijk met de nieuwe studioruimte is de zender voorzien van enkele lineairs en zou het vermogen een stuk hoger moeten zijn.
Hoeveel het vermogen precies bedraagt, wist Joop niet te zeggen. "Daar heb ik geen verstand van", lacht hij. "Maar het is al goed en het wordt grandioos. Wat ik wèl nog even wil zeggen, is dat onze zendertechnicus Johan Lanssen uitstekend werk heeft geleverd op technisch gebied met het bouwen van de zender en nu weer de lineairs".
Citty TV heeft geluk met deze man, want elke vrije zender, of deze nu op radio of TV uitzendt weet (of hoort te weten), dat een goede technicus goud waard is.

We praten nog wat na. Zoals je in de programmering ziet, worden er meerdere speelfilms per avond gedraaid. Van alles wat, maar er zijn beperkingen. Harde porno wordt bijvoorbeeld niet vertoond. De porno, die vermeld staat, is meer van het Tiroler genre, soft sex dus en verder worden er wel sextekenfilmpjes gedraaid.
"Ook met politiek en religie houden wij ons niet op", zegt Joop. "En daar zijn we zeer consequent in". Verder vertelt hij, dat er wel eens mensen zijn, die een verzoekje hebben voor een bepaalde film en dan gewoon een tientje geven als blijk van waardering. "Dan kunnen ze toch net zo goed naar de bioscoop gaan", is mijn reaktie, maar ik weet van mezelf als ex-piratenkijker, dat ik waarschijnlijk hetzelfde had gedaan.

Tenslotte nog wat mededelingen voor FRM-lezers in Alkmaar en omgeving: Citty TV zoekt een goede computerprogrammeur /operator voor de VIC-20. Als je denkt hiervoor in aanmerking te komen, kun je bellen naar: Citty TV "Aktueel Nieuws" onder tel.nr. 072-125222 en vragen naar Joop Busch.
Iedereen, die iets interessants te melden heeft voor de lokale nieuwsrubriek "Aktueel Nieuws" of reakties hierop heeft, kan beller naar hetzelfde nummer of naar 119312. Alle meldingen mogen uitsluitend betrekking hebben op Alkmaar.

Citty TV heeft goede kontakten met andere TV-stations in Alkmaar en Heerhugowaard. Joop: "Ik heb vooral waardering voor Orion, Atlantic en de H.O.S. die goed uitzenden. Van mij mogen ze nog beter worden, dat is voor ons ook weer een stimulans om het nòg beter te doen. Van de week ben ik nog bij de H.O.S. langsgeweest en ik werd erg euk ontvangen, ondanks het feit, dat die mensen me helemaal niet kenden".

En daar kan ik me eigenlijk volledig bij aansluiten, want in de loop van het interview bleek, dat Joop het FRM ook helemaal niet kende en dat hij ons te woord stond omdat Johan, die het blad wel leest, ons had uitgenodigd. Dus, Joop, namens ons allemaal hardstikke bedankt voor de uitstekende verzorging en de medewerking aan deze reportage. En dat geldt natuurlijk ook voor de andere medewerkers van Citty TV. Ik hoop, dat het jullie ook gelukt is de antennemast nog te verhogen tot 18 meter en dat Citty TV nog lang haar uitzendingen zal kunnen verzorgen.

Wat Amsterdam betreft blijven we hopen op betere tijden, maar veel kans zal er niet meer zijn. Het enige station, dat hier nog schijnt uit te zenden is Edison TV, maar dat kunnen wij helaas niet ontvangen.

José.

RADIO NOORDZEE HOU'M IN DE LUCHT

IJMUIDEN 5 JUNI 1983

Met het bezoek aan Citty TV was ons weekendje Noord-Holland nog niet ten einde, want voor de volgende dag stond -al maanden- een reportage over Radio Noordzee uit IJmuiden op het programma. We brachten de nacht door in Alkmaar, waarvandaan we 's midcags vertrokken richting IJmuiden.
Radio Noordzee zelf hebben we niet gehoord op de autoracio, want men hac net de frequentie gewijzigd, maar wel hoorden we de professionele klanken van Radio Eureka uit Beverwijk en nog wat andere stations.
Op de afgesproken tijd arriveerden we bij het huis van Frans en Monique, van waaruit de uitzendingen van Radio Noordzee de lucht in gaan. Toen we aanbelden en wachtten totdat de deur geopend werd, kwam een buurvrouw op ons af met de vraag "Waar zitten jullie precies?". Dat konden we haar ook niet vertellen, maar Monique wel: "We zijn net weer naar de oude frequentie teruggegaan, 95.5 MHz. op de kabel en 91.2 MHz. in de vrije ether in stereo". Aan die kant van de band hadden we dus niet gezocht.
Eerst nog even drie honden aaien, die ons kwamen begroeten en daarna binnen kennismaken met de rest van de ploeg: Frans, Aad van Zutphen (die meteen fotc's van ons begon te maken voor het album van het station), de DJ's Gerard Out en Jeroen Gravemaker, de technicus Kees Bos en de telefoniste Jacqueline.

Ook hier werden we meteen voorzien van een bakkie troost. In tegenstelling tot Alkmaar bleek de situatie hier in IJmuiden heel wat minder rooskleurig te wezen. "Het is oorlog op de kabel", vertelde Monique, "In de tijd, dat we in de lucht zijn, waren we nog nooit gepakt, tot 7 weken geleden, toen ze ineens twee keer achter elkaar kwamen".
Duidelijk: in IJmuiden moet de kabel schoon, net als in zoveel plaatsen in de rest van Nederland. Buiten Radio Noordzee is nog een station aktief op het IJmuidense kabelnet: Radio Mi Amigo.
Radio Caroline maakt het rijtje zeezendernamen rond. Dit station zendt echter niet via de kabel uit, maar net als Atletico via de vrije ether. Deze vier zijn eigenlijk de enige FM-stations hier, die regelmatig uitzenden, wat bij Caroline sinds enkele weken pas weer het geval is.

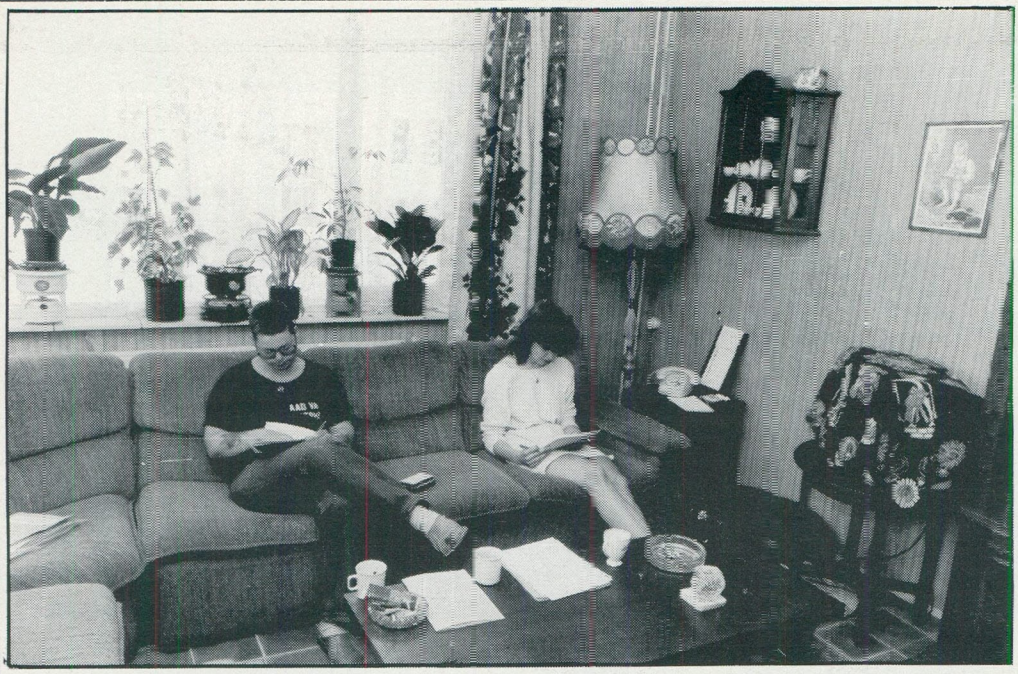

"Vanwaar eigenlijk al die zeezendernamen?".
"Ja, dat is gewoon zo gekomen in de begintijd. Toen we zo'n 2 1/2 jaar geleden begonnen, leken de programma's ook nogal op die van de stations, waar we naar genoemd zijn. In november 1981 gingen wij van start onder de naam "Noordzee"; daarvoor zijn we nog een half jaar bezig geweest als "Vrij IJmuiden".

Van het naäpen van dè Radio Noordzee is tegenwoordig niets meer te merken in de programmering. Wel komt af en toe de tune "Man of Action" nog eens voorbij.

Radio Noordzee IJmuiden is nu een typisch verzoekstation en houdt zich voornamelijk bezig met het draaien van platen, die door de luisteraars worden aangevraagd. Dat variëert van nederlandstalig tot engelstalige rockmuziek. Aan lokale informatie wordt van de kant van het station niets gedaan, maar als er vanuit het publiek mededelingen e.d. doorgegeven worden, dan wordt dat zeker via de ether bekendgemaakt. Ook de reklame ontbreekt niet, want het geld om de boel draaiende te houden en de verliezen door de inbeslagnames op te vangen, moet toch ergens vandaan komen.

De verhoudingen tussen de piraten onderling liggen niet zo best: "Behalve dan, als de nood echt aan de man komt. Na de tweede inval hebben we bijvoorbeeld een zender kunnen lenen van een kollegastation. Maar normaal gesproken is het zelfs zo geweest, dat men elkaar via de band af zat te kraken, wat toch eigenlijk nooit mag voorkomen".

Het 24 uur per dag uitzenden, zoals dat in de grote steden al ingeburgerd is, is in een kleine stad als IJmuiden nog onbekend. "Wij zenden alleen uit op de zondag van 10.00 tot 19.00 uur. Vroeger zaten we op de zaterdag en toen kregen we op zo'n dag soms wel 150 verzoekjes te verwerken. Soms moesten we tot diep in de nacht doordraaien om die allemaal af te werken, maar daar zijn we mee gestopt. Nu kunnen de mensen vóór twaalven de groetjes doen en daarna staat de telefoon tot ongeveer half twee open voor verzoekplaten.
We hebben tot voor kort ook op de donderdagavond gedraaid, maar het blijkt dat hier door de week weinig animo is onder de luisteraars. We hadden een advertentierubriek op die donderdagen, maar het waren altijd dezelfde mensen die belden. Op 7 april is dan ook de laatste uitzending geweest".

Voor het technische gedeelte wenden we ons tot Kees, die vertelt: "Het vermogen van de zender bedraagt zo'n 70 Watt en dit kan nog opgevoerd worden tot 120 Watt. Als antenne gebruiken we een Füba 9C.
De zender is gebouwd naar een eigen schema en voldoet goed".
Waarbij maar weer eens blijkt, dat een schema zo goed of zo slecht is als degene, die het nabouwt, want Kees had het eerst met het schema van de 10 Watter uit het FRM van april geprobeerd, maar kon deze zender niet aan de gang krijgen. Terwijl we van diverse anderen weten, dat dit schema, c.q. de zender bij hen goed funktioneert.
Ook een eerder gekochte fabriekszender wilde het bij Radio Noordzee niet doen.

De studio

Aan de andere kant kon Kees weer wel overweg met de PLL uit het maartnummer. Je kunt er dus weinig van zeggen.....
Wie het met het schema van Kees wil proberen, kan dat bij hem aanvragen:

KEES BOS,
p/a HAGELINGERWEG 303,
2071 CH ZANDVOORT.

Wel graag een gefrankeerde en aan jezelf geadresseerde enveloppe meesturen. Behalve als je voor Kees een schema hebt van de QQE 06/40, want daar zit hij weer om te springen.

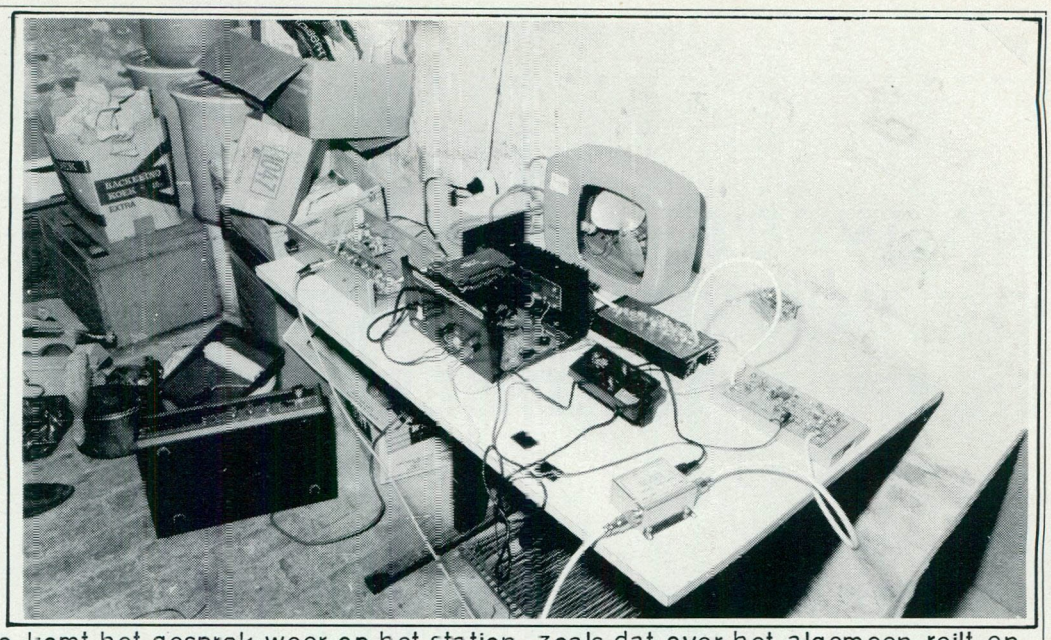

Na dit technische intermezzo komt het gesprek weer op het station, zoals dat over het algemeen reilt en zeilt. Net als elders gaat dat met ups en downs. "Soms hebben we wel eens het idee om ermee te kappen en dan ineens komen er weer 50 leden bij op één dag. In totaal loopt het aantal leden nu tegen de 500. Voor deze mensen hebben we op 9 april een feestavond georganiseerd. En het blijkt hier, dat als je zoiets aankondigt, dat dan je pakkans groter wordt. We verwachtten dus eigenlijk min of meer, dat we rond die tijd uit de lucht gehaald zouden worden en dat klopte ook: de avond ervoor gebeurde het. De feestavond zelf werd een groot succes. Hij werd gehouden in Wijk aan Zee en was bijzonder druk bezocht. Het enige negatieve element was het optreden van Corrie Konings. Ze kwam veel te laat en kon de afgesproken tijd niet eens volmaken, omdat tijdens haar optreden de mededeling kwam, dat de avond beëindigd moest worden. Gelukkig hadden we ook "De Makkers" op het programma staan, die de avond gered hebben.

Wat de radio-uitzendingen betreft, merk je toch dat het publiek het meest houdt van groetjes, verzoekjes en spelletjes. We doen daarom ook regelmatig een kwisje. We trekken dan een oude plaat uit de bak en men moet dan raden op welk abel die plaat is uitgebracht. Wie het raadt, mag de plaat hebben. Soms wordt het pas na zo'n 20 telefoontjes gerader en de mensen komen met labels aanzetten, waar we zelfs nog nooit van gehoord hebben. "Geen ja en geen nee" hebben we ook wel eens gedaan en met Sinterklaas hebben we bijvoorbeeld een tekenwedstrijd gehouden voor de kinderen, wat erg leuk was. De hele studio hing vol met tekeningen".

Degenen, die ingezonden brieven sturen naar het FRM met betrekking tot de phone-ins en verzoekprogramma's blijken dus toch aan het kortste end te trekken: het publiek wil het.

Tot slot nog wat mededelingen. Ook dit station wil al een jaar de ploeg uitbreiden en zoekt dringend goede DJ's. Wie wil solliciteren kan bellen naar:

02550-34772.

Dan lanceren we hierbij nog een nieuwe rubriek: "huisdieren", want Monique heeft een leuke zwarte hond rondlopen, waarvoor ze een goed tehuis zoekt. Ook hiervoor bellen naar het bovenstaande nummer.

Monique, Frans en de rest van het Noordzee team: veel succes in de toekomst en ..... hou 'm in de lucht....

José.

@@ @ @ @

ETHERPIRAAT UIT EMMERCOMPASCUUM

NA WERKZAAMHEDEN OP EEN OLIEPLATFORM IN DE NOORDZEE.....

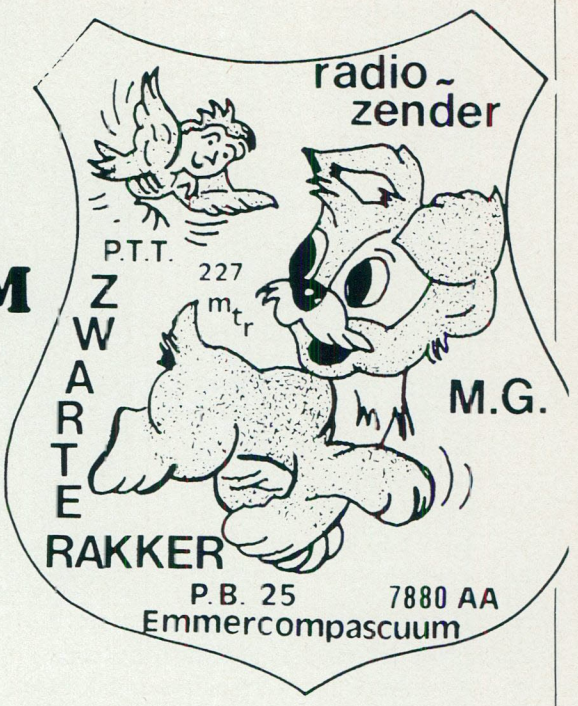

DRAAIT MINIATUURSTATION "ZWARTE RAKKER" OP VERZOEK.....

EMMERCOMPASCUUM. NOG IN HET MIDDEN VAN DE ZEVENTIGER JAREN EEN HECHT BOLWERK VAN ETHERPIRATEN. TIENTALLEN CLANDESTIENE ZENDERS OPEREERDEN HIER VOORAL IN DE WEEKENDS IN DE MIDDENGOLF. DE ZUID-OOST-HOEK VAN DRENTHE HAD EEN NAAM OP DAT GEBIED. NIET VOOR NIETS HIELD DE POLITIE BIJ TIJD EN WIJLE EEN RAZZIA OM HET PIRATENBESTAND WAT UIT TE DUNNEN. TOENDERTIJD WAS HET ECHTER LOOD OM OUD IJZER, WANT BINNEN DE KORTSTE TIJD HADDEN DE "ILLEGALEN" HUN STELLING IN DE METERBAND WEER INGENOMEN.

TEGENWOORDIG IS HET IN EMMERCOMPASCUUM AANMERKELIJK RUSTIGER GEWORDEN VOOR WAT HET ZENDEN OP DE MIDDENGOLF BETREFT. OPEENS VOND ER EEN FREKWENTIEVERWISSELING PLAATS, EEN VERSCHIJNSEL DAT DE LAATSTE JAREN OPGANG DOET: HET ZENDEN IN DE FM-BAND. VELE VROEGERE MIDDENGOLFPIRATEN HIELDEN HET NA VERLOOP VAN TIJD VOOR GEZIEN EN BEEINDIGDEN HUN ZENDCARRIÈRE. MEESTAL WERDEN KORT NA ELKAAR DEZELFDE ZENDERS UIT DE ETHER GEPLUKT VANDAAR DAT SOMMIGEN ONDER HEN BESLOTEN TE STOPPEN. ENKELE GINGEN OVER NAAR DE 3 METER. EEN OPLOSSING WAAR LANG NIET IEDEREEN MEE INSTEMT. VEEL DOORGEWINTERDE MIDDENGOLFPIRATEN VINDEN HET MAAR NIKS, HET ZENDEN IN DE FM-BAND. MEN KAN NIET WENNEN AAN HET IDEE DAT DE APPARATUUR QUA AFMETING IN JE JASZAK KAN VERDWIJNEN. MEN MIST DE HITTE DIE EEN ZENDBUIS PRODUCEERT, DE VONKEN DIE SOMS VAN DE DRAAICONDENSATOR VLOGEN. EEN ELCO DIE HET BEGAF, KORTOM ALS MIDDENGOLFPIRAAT MOEST JE TELKENS WEER OP JE TELLEN BLIJVEN PASSEN. VELEN ZULLEN HET NIET WILLEN MISSEN, NEMEN AF EN TOE EEN OPDUVEL VAN DE HOGE SPANNING OP DE KOOP TOE, OMDAT ZE NU EENMAAL VERKNOCHT ZIJN GERAAKT AAN DIE TAK VAN HET ZENDEN.

ALHOEWEL HET IN EMMERCOMPASCUUM MISSCHIEN VAN TIJDELIJKE AARD MET DE MIDDENGOLFPIRATEN WAT ACHTERUIT IS GELOPEN, LANDELIJK BEZIEN VALT ER NOG GENOEG TE BELEVEN. EEN ILLUSTRATIE: DINSDAGMORGEN NA PINKSTEREN ONTVING IK EEN REEKS PIRATEN HER EN DER IN HET LAND VERSPREID. EEN OPSOMMING: "EDELKAMPIOEN" KOMT LOEIHARD DOOR. IK HOOR "TEXAS" UIT VROOMSHOOP, "FRIESE STORMVOGEL" UIT RODEN, "CAROLINA" UIT NOORDSCHESCHUT, "DE HULK RADIO" UIT ELBURG, "CURACAO" UIT TWENTHE, "GELE ROOS" - N.W.VELUWE-O_DEBROEK, "DE ZEEMEERMIN" UIT VOLLENHOVE. DAN ENKELE, WAARVAN DE LOKATIE NIET GENOEMD WERD, O.A. "ROBOT", "COBRA", "OUWE NORTON" EN LAST BUT NOT LEAST "DE SOTO", DIE DE METER VAN MIJN KENWOOD R1000 OP EEN S5 WIST TE GOOIEN. BIJZONDER KNAP WANT DIE MAN ZIT TOCH BEPAALD NIET NAAST MIJN DEUR. MIJN ANTENNE IS EEN 20 METER LANGDRAAD, GESPANNEN OVER DE VLIERING BINNENSHUIS, MET TUSSEN ANTENNE EN ONTVANGER EEN MIZUHO SKY COUPLER KX-3 (PI-FILTER). ALLE GENOEMDE AMATEURS KON IK GOED ONTVANGEN, MITS NATUURLIJK DE BAND MAAR VRIJ BLIJFT.

IN DE NIEUWBOUWWIJK VAN COMPAS WOONT HARRY W., EEN 33-JARIGE ETHERPIRAAT DIE MET ZIJN MINIATUURZENDERTJE, ZOALS HIJ DAT ZELF UITDRUKT, IN DE MIDDENGOLF AKTIEF IS. OVER HEM GAAT DIT VERHAAL. HET IS HET VERHAAL VAN EEN ONDERHOUDSMONTEUR VAN DE N.A.M. , DIE WERKTE OP VERSCHILLENDE OLIEPLATFORMS IN DE NOORDZEE. ONDER ALLE WEERSOMSTANDIGHEDEN. EEN HARD BEROEP.
ZENDEN IS VOOR HEM EEN PASSIEVE VORM VAN VRIJETIJDSBESTEDING. ALS HIJ NA EEN WEEK VAN HARD WERKEN WEER VASTE VOET AAN WAL ZETTE, WAS HIJ IN GEDACHTEN ALWEER BEZIG MET DRAAGGOLF EN MODULATIESTERKTE. HET LIET HEM NIET LOS. ONTSPANNEN NAM HIJ IN DE WEEKENDS ACHTER Z'N ZENDER PLAATS EN PRESENTEERDE ZIJN VERZOEKPLATENPROGRAMMA. "ZWARTE RAKKER": GEWAARDEERD DOOR COLLEGA-PIRATEN. VANWEGE ZIJN SPONTANITEIT EN BEREIDHEID ANDEREN TE HELPEN.

IK INTERVIEWDE HEM EN VATTE ONS GESPREK SAMEN IN DE NAVOLGENDE REPORTAGE.....

EXCLUSIEF PIRATENINTERVIEW

TEKST EN FOTO'S: **"DE KANAALSTREEKKORRESPONDENT"**

Deze zender van buurman 'Hawaii is te koop

READY MIX

26 Meter hoog is de antennemast. Honderden meters staaldraad zorgen ervoor, dat de mast overeind blijft. Vooral bij slecht weer is dit van essentieel belang, want het waait nog wel eens in ons kleine landje aan de zee. De omwonenden halen over deze blikvanger hun schouders op. Een piraat, nou ja, wat dan nog.
Soms gebeurt het dat het bovenste deel van de mast de enorme druk die de wind er dan op uitoefent niet kan weerstaan en als een knipmes dubbel klapt. Zoals nu.

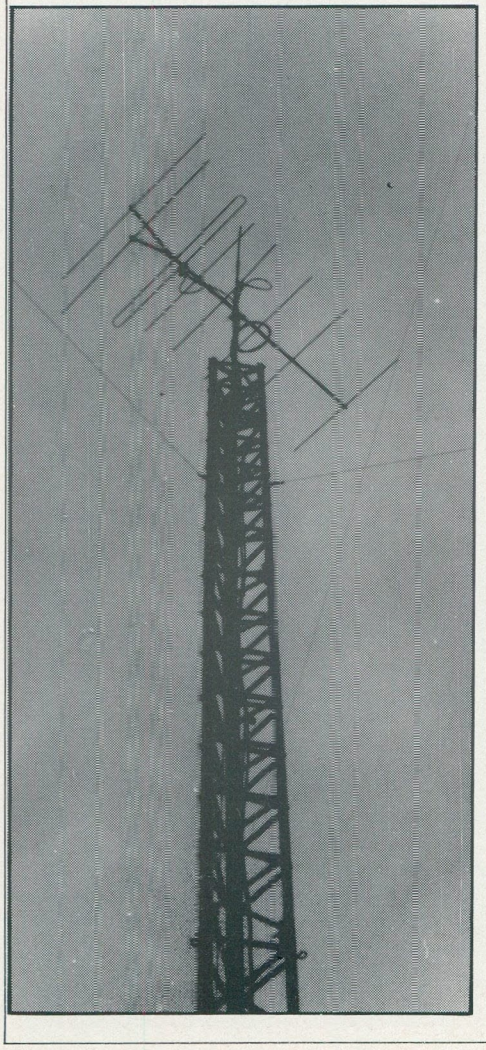

Ik sta onderaan de mast en probeer bij de al invallende schemering een foto te maken. "Daar niet gaan staan", zegt "Hawaii" bestraffend. "Ze hoeven toch niet te zien, dat de mast krom is, wel?" "Ik publiceer het toch", zeg ik morrend, al moet ik hem toegeven dat op het punt waar we nu staan de mast kaarsrecht lijkt. Gezichtsbedrog, dat wel.
"Hawaii", de buurman van "De Zwarte Rakker", interviewde ik in februari 1979 uitvoerig in een 2-delige reportage. We weten wat we aan elkaar hebben en kunnen elkaars opmerkingen verdragen. "Harry is bij de buurman", had Rakkers vrouw kort tevoren gezegd, toen ik er arriveerde. "Vrijdagsavonds wipt hij meestal bij Jan Hawaii binnen, die dan de beschikking heeft over de nieuwste grammofoonplaten. Ter aanvulling van zijn kollektie koopt hij de nieuwste hits. "Ready Mix", een FM-amateur uit Roswinkel tref ik daar ook. Een zender, die ook hier in De Kanaalstreek de nodige populariteit geniet. Een paar jaar geleden was ik eens in zijn studio te gast; sinds hij ondertussen al eens tot zwijgen is gebracht, beperkt hij zijn zendaktiviteiten tot het hoognodige. Werkt al jaren met zijn broer in Duitsland in de bouw. Is de hele week van huis en derhalve in de weekends sporadisch te beluisteren. "Kom gerust nog maar eens langs, hoor", zegt hij, wanneer we opstappen. "Voor een interview?". Behoedzaam likt hij z'n "vloeitje" van z'n shagje dicht. "Altijd welkom", zegt hij lachend.

BRAND

"Zwarte Rakker" heeft het allemaal exact bijgehouden, het eerste jaar althans. Weet precies de datum op te noemen wanneer hij de zender heeft aangeschaft. Dat was op 21 mei 1977. Een week later begon hij met het ding te zenden. Moest direkt een fikse tegenslag verwerken, doordat de voeding volledig van de versterker brandde. "Onkunde van de piraat", zegt hij nu lakoniek. Vanwege zijn gitzwarte haren noemde hij zich "Zwarte Rakker". Nu, 6 jaar later, zijn er al heel wat grijze haren z'n haardos binnengeslopen en zou die naam eigenlijk niet meer zo toepasselijk zijn. Wanneer ik hem daarop attendeer, zegt hij dat het zorgen zijn vanwege het vele zenden. Hawaii, Kort daarop toen deze was vertrokken, vatte de voeding van de versterker vlam. Draaggolf was er wel, doch muziek ontbrak. Van een andere versterker werd de voeding gesloopt en de 2 x 807 versterker funktioneerde weer.
"Tegenwoordig", aldus "De Rakker", "heb ik een 4 x 807 versterker. Mijn eerste verbindingen waren met "Brokkenpiloot", "De Merel", "Jumping Johnny" en "Polaris". Aan de hand van zijn notities geeft hij die namen vlot door. "In het begin ben je in hoofdzaak aan het rapporten. Mijn platenprogramma's dateren uit de periode 1980 - 1982, toen er zondags geregeld werd uitgezonden".
Ondanks het feit dat hij toen wekelijks veelvuldig te horen was, bleef een bezoek van de opsporingsdienst hem bespaard. Immers, iedere zondag zat hij toen te zenden, van 8.00 uur 's morgens tot twee of drie uur in de middag. Zo'n 2 jaar lang. Telefonisch konden de luisteraars een verzoekje indienen, waarvan veelvuldig gebruik werd gemaakt. Aan de telefoon "Hawaii" of "Hercules", een zwager van "De Rakker". Harry: "Vele kennissen uit die periode heb ik daaraan overgehouden.

IN SLAAP

Voordat ik nog niet over een zender beschikte, werkte ik in een discotheek en luisterde konstant naar de etherpiraten. 's Nachts, als ik thuiskwam, hoorde ik die jongens op de band. Dan vooral waren ze bezig. Dat deed me nogal wat. Nachtenlang zat ik voor de radio en beluisterde hun rapporten. De bandrecorder stond binnen handbereik en vele bandopnamen stammen uit die tijd.

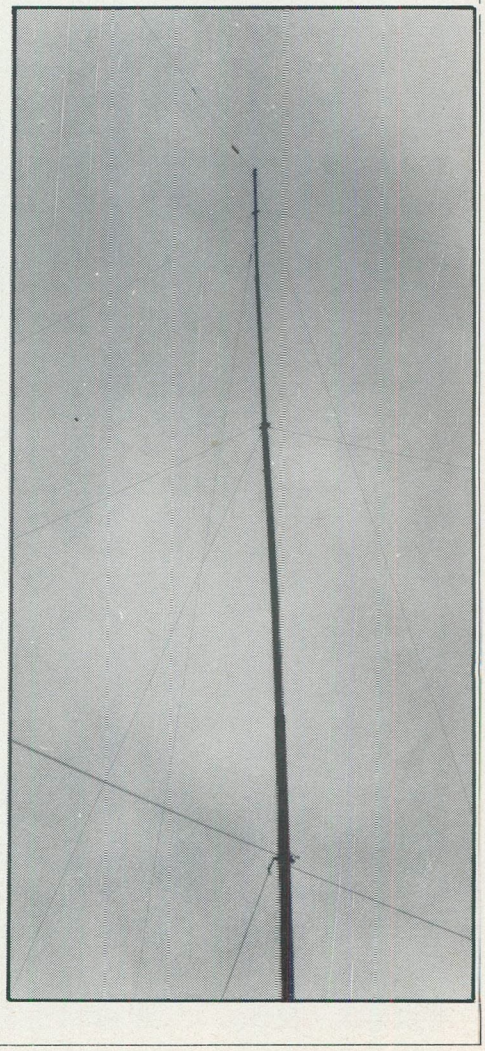

Mooie platen staan er nog op. "Johnnie Walker", "Hawaii", "Jacky the Killer", "Drommedaar" en "Dolfijn" zijn eigenlijk de gangmakers geweest dat ik ook ben begonnen met deze illegale hobby. "Jan Hawaii" kwam op een dag met een zender thuis, een enkel VT. Heb dat ding gekocht, met kort daarop een versterker, zodat ik met die jongens mee kon roepen. Viel ik tenminste niet meer voor de radio in slaap. Het is meerdere malen voorgekomen, dat Annie me wakker moest maken omdat ik in slaap was gevallen. Inmiddels heb ik ook een FM-zender aangeschaft, maar dat is -eerlijk gezegd- mijn stijl toch niet. Ik ben nu eenmaal een middengolffan. Met die FM-zender zit ik niet zoveel in de lucht. Eigenlijk moet ik nog een richtantenne hebben. Het is nog niet helemaal goed voor elkaar, maar om te zeggen: dit is het. Nee...

DEZELFDE ZENDER

Ik heb nog altijd dezelfde zender", vervolgt Harry. "Zes jaar lang heeft hij steeds naar behoren gefunktioneerd. Van de "Brescia" heb ik eens een VT-buis gekregen omdat de mijne het op een zeker moment liet afweten. Elco's moesten ook al eens vervangen worden, omdat die olie begonnen te lekken. Dit euvel doet zich nu in geringe mate opnieuw voor, maar tot op heden is dat nog niet verontrustend.
Ik draai nog wel geregeld, meestal zondags. Ik zit hier in de bouw en dan moet je je enigzins aanpassen. Als ik hier niet woonde, had ik misschien al eens een andere zender gehad, maar je kunt niet het onderste uit de kan halen. Wat ik nu heb is maar een klein zendertje, m'n miniatuurzendertje noem ik het altijd, maar dat ding reikt ook tot aan Denemarken.

Eens op een zondagmorgen kreeg ik problemen. Steeds versprong de zender. Veertien dagen ben ik gestopt. Was er goed flauw van. Toen ik weer begon, was er niets aan de hand. Maar op een zaterdag was het weer bar en boos. Ben naar m'n tweede buurman gestapt omdat ik wist, dat die een 27 MC zender had. Ik was in de veronderstelling dat die met een lineair werkte. Bleek niet waar te zijn. Toch keek ik die man er zwart op aan. Samen hebben we het uitgeprobeerd, maar het probleem werd niet opgelost.

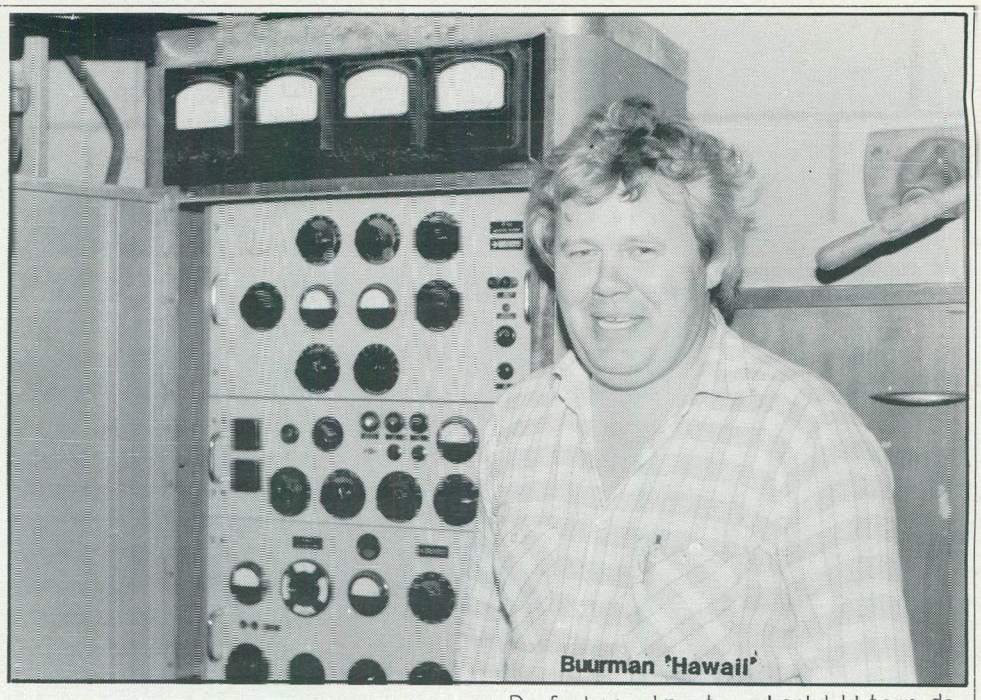

Buurman 'Hawaii'

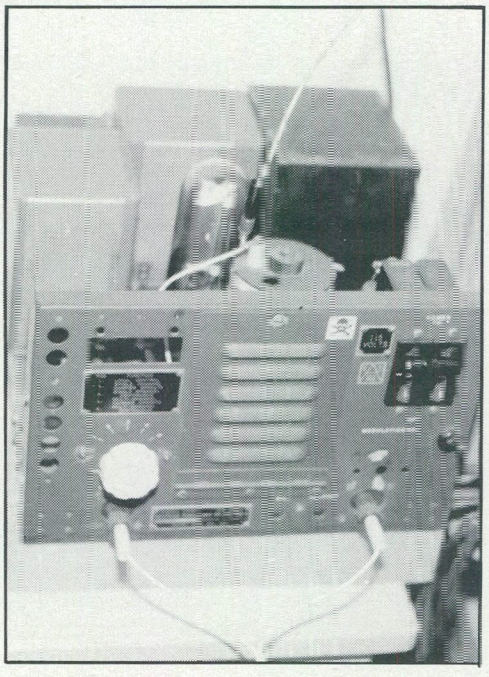

De fout werd per toeval ontdekt toen de kinderen eens aan het ballen waren. De bal kwam tegen de antenne aan en meteen versprong de zender. We schuurden toen zelf langs de draad en de zender versprong opnieuw. Als mijn vrouw wasgoed aan de lijn had te drogen, dat tegen de antenne woei, versprong de zender keer op keer. Eerst had niemand dat in de gaten, het heeft wel een half jaar geduurd, voordat we wisten wat het was".
Ik vraag hem naar zijn hobbies. "Platen verzamelen", zegt hij, "en touwtrekken".
"Touwtrekken?! "
"Ja", zegt hij spontaan. "Om de 14 dagen hebben we een tournooi. Zelf ben ik nu een jaar lid. In totaal nemen 8 ploegen deel, 2 ploegjes iedere keer tegen elkaar. Kampioen zijn we nog nooit geworden. Vorig jaar werden we vierde. Twee keer per week trainen we op het sportterrein. Erg gezellig hoor.
Verder verzamel ik grammofoonplaten. Speciale nummers. Ben al een hele tijd op zoek naar een plaat van Ronny, getiteld "Eine kleine Traene". Als ik wist dat ik morgen die plaat in Amsterdam kon krijgen, stapte ik in de auto en reed ernaar toe". "Ja?! ".
"Nou, wat dacht je, zeker wetend".

GEEN TV LIEFHEBBER

"Zeker, internationaal heb ik het ook nog eens geprobeerd. Maar dat is op een bepaald moment ook niet meer bij te houden. Kreeg je brieven in het Engels waarvan je geen letter kon lezen. Ik weet nog goed, dat ik de hele avond met een woordenboek bij een Engelse brief zat, om die te vertalen. Werd je op het laatst gewoon niet goed van".

Annie is een echte filmliefhebber. Ziet met name in de weekends alle films, die door de TV worden vertoond. Harry interesseert zich niet voor televisie. Als z'n vrouw nog een film wil zien, gaat hij naar bed.
Maar daar staat wel een wekkerradio, die dan wordt ingeschakeld. Op welke frekwentie dan wordt ingeschakeld, laat zich gemakkelijk raden.

PIRATENELFTAL

Harry vertelt dat hij een concert heeft

Ontvangstapparatuur
'Kanaalstreekkorrespondent'

's Winters hield men schaats- en prikslee-wedstrijden op de grote vijver bij het sportcomplex. De piraten bestreden elkaar op de kortebaan, over een afstand van 160 meter. De organisatie berustte bij "Hawaii" en "Rodeo", starter was "Polaris", kamprechter "Nooitgedacht" Winnaar werd een FM-piraat, terwijl "De Killer" als tweede eindigde. Harry en Annie legden bij de prikslee-wedstrijd beslag op de derde plaats. Het zijn oude herinneringen .....

Zoals er eens een feestavond werd georganiseerd rond de kerst in Exloo. In het verenigingsgebouw De Smidswal waarvan "De Walker" beheerder is, zaten we met een 30-tal piraten en bouwden er een feestje.

Tijdens het 100-jarig bestaan van de plaats Emmercompascuum, die enkele jaren geleden op gepaste wijze werd gevierd, zorgden "Rakker" en "Hawaii" voor een stunt. Hoog boven in de metershoge antennemast wapperde fier de Vaderlandse driekleur. Natuurlijk baarde dit het nodige opzien bij de duizenden mensen, die de feestweek kwamen bezoeken.

bijgewoond van de groep Normaal, die tijdens de feestweek in Emmercompascuum optrad in de paardenrenege. Een gewelcige groep, dat hij mij weten. Maar liefst 1500 mensen waren getuige van hun optreden. Dat hij de volgende dag nog doof was, nam hij maar op de koop toe.

Spijtig vindt hij het vooral, dat het pratenelftal niet meer bestaat. Een leuke tijd was dat. We halen nog eens verschillende herinneringen op. Keeper "Moorlight", die toen nog keepte in het eerste elftal van CEC dat speelde in de 2e klasse der KNVB.

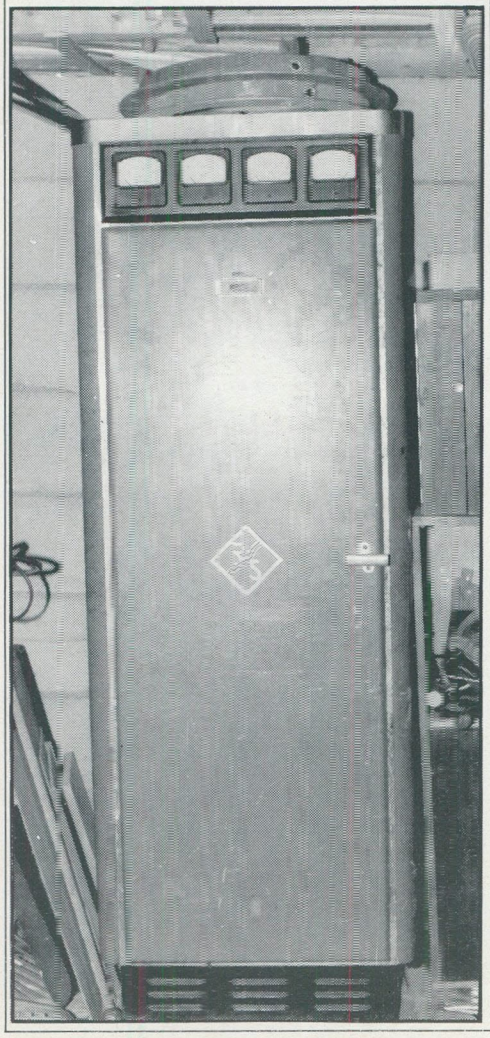

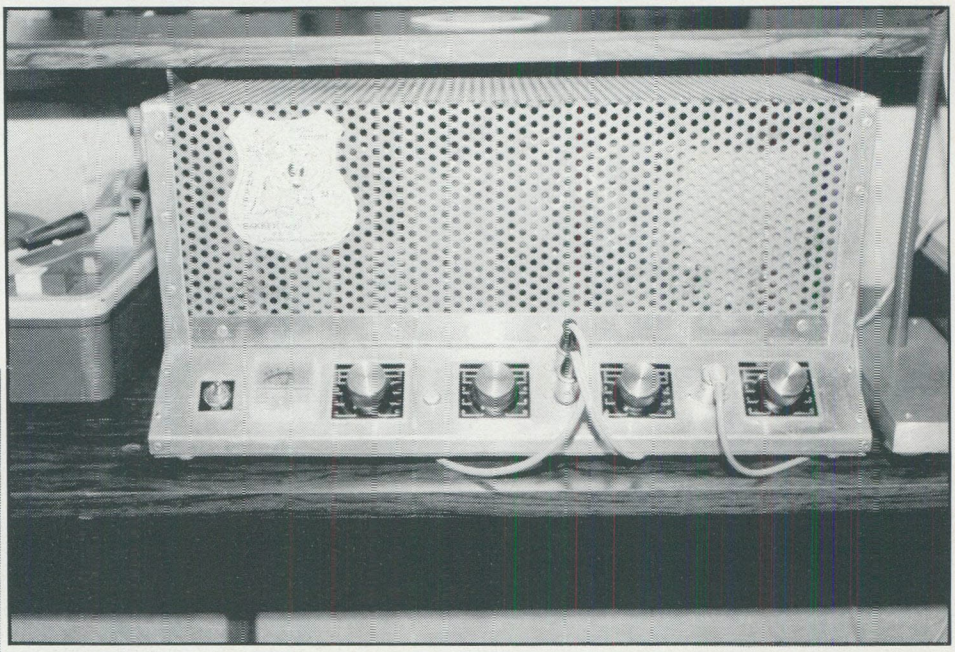

"Johnnie Walker" was erin vertegenwoordigd. Speelt vandaag de dag nog altijd in Hunso uit Exloo, 4e klasse KNVB. Een begaafd technicus, die over een uitstekend schot beschikte.

Het hele elftal bestond uit piraten. Onder alle weersomstandigheden werd er gespeeld. Ik herinner me een wedstrijd in een dichte mist. Beide doelen waren niet meer te onderscheiden. De temperatuur was het nulpunt al dicht genaderd. Iedere weldenkende scheidsrechter had onder deze omstandigheden niet eens de moeite genomen om het veld te betreden. Toch werd er gevoetbald. Als verloren schapen liepen de spelers in het veld. Af en toe hoorde je roepen: "Waar is de bal. Jon waar ben je, ik zie geen flikker" en meer van dat soort kreten.

Gespeeld werd er ook in weinaast tropische hitte. Na afloop bleef men hangen in de kantine, waar de wedstrijd onder het genot van een koel pilsje in al haar facetten nog eens werd besproken. Wie wilde ging mee naar een Chinees restaurant om de hongerige maag te vullen. De zender "Rodeo" zal zich misschien deze dag nog wel herinneren!

Een uniek schouwspel dat veel bewondering oogstte. Bovenstaande feiten zijn zo maar wat herinneringen, belevenissen, die je weer te binnen schieten. Ze lijken alweer jaren geleden. De tijd glijdt ongemerkt aan ons voorbij. ....

ELVIS

Harry's dochtertje draagt een enorme teddybeer. De beer is bijna zo groot als het kind zelf. Ik wil er graag een foto van maken, maar het meisje dat juist naar bed wordt gebracht morrelt tegen. Ze wil de beer maar nauwelijks afstaan. Harry zegt, dat de kinderen de beer bij toerbeurt mee naar bed nemen en er daarom zo aan verknocht zijn.

Boven in de studio blijkt het één en ander te zijn veranderd. Er is een bar getimmerd, waarin alle apparatuur -op de zender na- staat opgesteld. "Rakker" zoekt zijn notities, daarbij geholpen door zijn zoon, die glimt van trots als er van hem ook een foto wordt gemaakt.

Aan de muur hangt een grote poster van Elvis Presley. "Heb ik meegenomen uit Amsterdam", laat "Rakker" mij weten. "Weet je nog toen we een bezoek hebben gebracht aan de redaktie van het FRM.

Mooi hè? Ik zag de poster ineens op de markt hangen en heb hem toen meteen gekocht. Pruisscher had hem ook graag willen hebben".
"Z'n vrouw", verbeter ik hem, "want die is nogal verslingerd aan The King".
Buurman "Hawaii" heeft in de schuur een kolossale FM-zender staan. De zender is van een Duitse fabrikant Rohde & Schwarz uit München. Zo'n apparaat zie je niet elke dag. Het is een manshoge kast, die volledig kan worden afgesloten. "Neem maar eens bij je pronkstuk plaats, dan gaan we er een leuke prent van maken", laat ik hem weten. "Die zender is te koop", zegt Jan, "iemand die belangstelling heeft kan mij bellen" (05912- 2563).

Z'N WERK

Harry werkt bij de NAM. Voor de Nederlandse Aardolie Maatschappij verricht hij onderhoudswerkzaamheden. Reist dagelijks op en neer naar Hoogezand. Eerder zat hij op de booreilanden in het Nederlandse gedeelte van het Continentale Plat, ergens in de Noordzee. Het langst zat hij 3 weken op zo'n platform. Twaalf uur op en twaalf uur af. Toen hij na 3 weken op het station in Emmen aririveerde, nam hij meteen een taxi naar huis. Vertelt: "Later zat ik een week op zo'n platform. Roken is er verboden. Het eten is uitstekend. Men heeft zelfs koks aan boord. Met een helicopter werden we van Schiphol of Den Helder aan boord gebracht. Het waren vluchten van 2 uur of langer, het lag er maar aan op welk platform je moest zijn. 't Gebeurde een keer, dat de KLM wegens zeer dichte mist niet kon vliegen. Gingen we met de boot. Het weer was overigens slecht. Acht uur lang heb ik toen op een bevoorradingsschip gezeten. De helicopter landt op het platform en dan ben je meteen aan boord. Vanaf een schip gaan passagiers en lading in een grote korf en worden op die manier naar boven gebracht. Zo'n 20 meter. Vertier hadden we wel aan boord. Je kon met elkaar kaarten, dammen, tafeltennissen enz. Ook een videorecorder was aanwezig met een ruime keuze in films. Televisie zelf was in de meeste gevallen heel erg slecht. Aan boord heersen strenge regels. Drank is er taboe. Kan ook niet met dat werk, wat je daar doet.

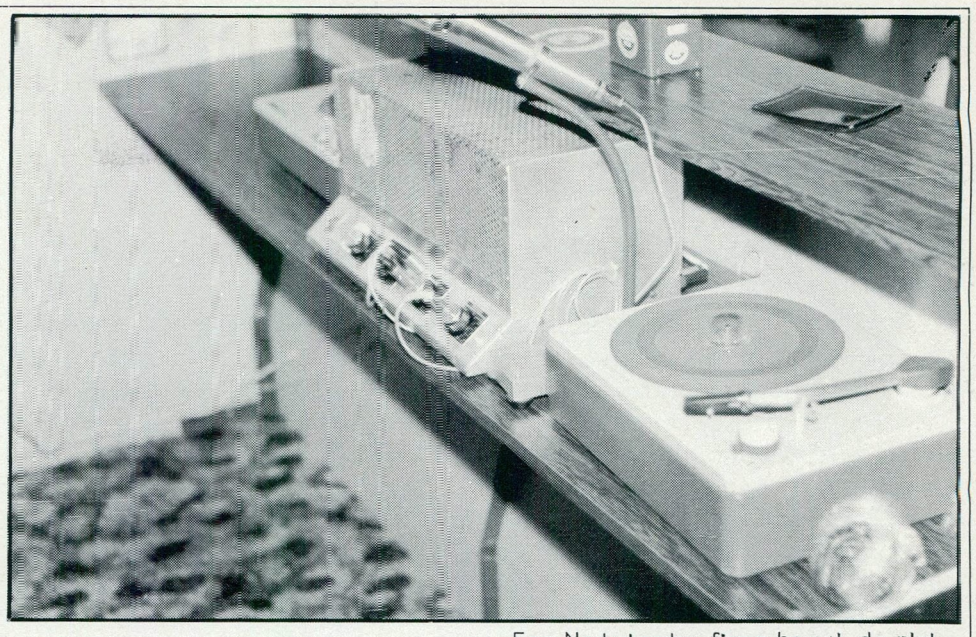

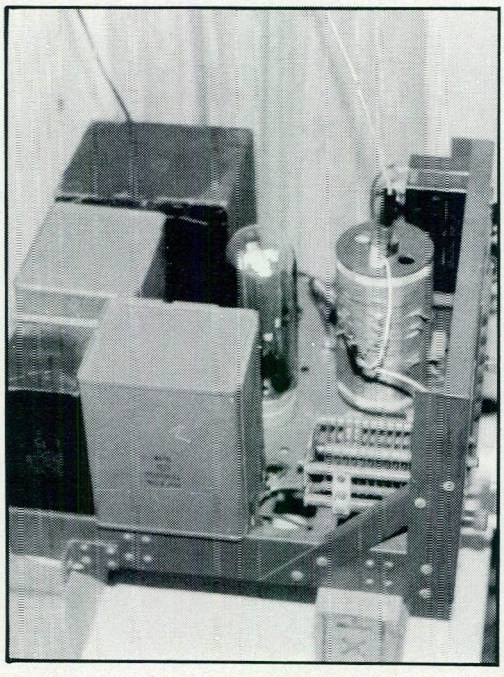

Een Nederlandse firma bouwt de platforms op. Met gigantisch materiaal. Enorme kranen worden ingezet. Tillen 3000 ton!! In een hijsblok kon ik rechtop staan. Vijftien kilometer (!) staaldraad, zo dik als een pols is aan zo'n mammoetkraan verbonden. Vijf jaar werk ik nu bij de NAM; één jaar daarvan heb ik op die platforms gezeten. Het zijn geen lichte werkzaamheden, die je moet verrichten. Om de donder niet. De serie "Maritime", die kortgeleden op TV is vertoond, is hiervan een sprekend voorbeeld".

EPILOOG

"Rakker" zegt dat hij blijft uitzenden. Ook wanneer de wetswijziging in werking treedt. Ook houdt hij er terdege rekening mee dat hij nog eens voor de bijl gaat. Aan stoppen denkt hij niet. Over een eventuele verkoop van z'n zender valt niet te praten. Hij raakte verslaafd en kom daar maar eens weer van los. Het zenden zal hem altijd blijven boeien. Tussen al het geweld wat Emmercompascuum op zendgebied al heeft doorstaan, bleef hij met z'n miniatuurzendertje zijn plaatsje in de ether behouden. Velen zijn inmiddels gestopt, vaak ook noodgedwongen, omdat het financieel op een zeker moment niet meer kan. Het piratennest is uitgedund. Van een hecht bolwerk is geen sprake meer. Slechts 3 bekende namen bleven over.....: "Nooitgedacht", "Hawaii" en "Zwarte Rakker".....

PERSOONLIJK MEMORANDUM

NAAM: "ZWARTE RAKKER".
GEBOREN: 3 NOVEMBER 1949
GEHUWD: 2 KINDEREN: JONGEN (11)
MEISJE (6)
BEROEP: NAM-EMPLOYÉ
ADRES: POSTBUS 25, 7880 AA EMMERCOMPASCUUM (Dr.)
TELEFOON: 05912 - 2523

ZENDER: ENKEL VT
VOEDING: 2 x 700 V. ÉÉN GEHEEL
VERSTERKER: 4 x 807
PICK-UP: 2 x PHILIPS TYPE AG 1125
PLATEN: CA. 4000 SINGLES
ANTENNE: 26 METER HOOG
LENGTE 32 METER.

free radio rotterdam
FM 105.8 STEREO
Free Radio Rotterdam

ECHTE LOKALE RADIO IN EEN MUZIKAAL COLBERTJE

"Als piraat kun je je bijzonder popu lair doen overkomen bij het grote publiek door te zwichten voor verzoekplaatjes of groetjes. Dit is niet alleen een goedkope manier van werken, maar is tevens funest voor een eventuele serieuze programmering en leidt derhalve tot vervlakking".

Eén van de vele punten, die als "Food for Thought" werden aangesneden tijdens een interview, dat wij hadden met het station, dat onlangs nog werd uitgeroepen tot etherpoll-winnaar: Free Radio Rotterdam.
Hoofdmoot: hoe werkt echte lokale radio en wat komt daarbij kijken?

105.8 OP VOLLE KRACHT

Als je aan Rotterdam denkt, denk je aan DE Euromast, de Lijnbaan en het Kralingse Bos.
Maar als je richting Rotterdam-Zuid rijdt en het dagelijkse tumult van winkelstraten en bedrijvige havenarbeiders achter je ligt, dan word iets anders je gewaar: "105.8 op volle kracht".
Dat is de slogan waarmee dagelijks duizenden luisteraars worden begroet. De naam doet sterk vermoeden dat het hier om een piraat gaat, veroordeeld door het huidige mediabeleid met hokjes en zuilen.

Lokale vrije radio als informatieverstrekker èn platendraaier, zonder inmenging van politiek of geloof. Bestaat zoiets in Nederland?

EX RADIO ELCO

Het einde van Radio Elco stond als bakermat centraal voor wat eens zou uitgroeien tot Zuid-Rotterdams grootste en professioneelste station. Initiatiefnemers Hans van der Meer en Dick van der Lee waren rijp voor het grote werk. Een organisatie werd opgericht, een naam werd bedacht, een frequentie werd gekozen. Alras bleek, dat wegens een enorme honger naar nieuws, aktualiteiten en evenementsagenda's de programma's dienden te worden aangepast.

24 UUR PER DAG

Free Radio Rotterdam heden. Met in het kielzog de oprichting van lokale omroep "Rijnmond" wordt de luisteraar dagelijks geinformeerd over zijn/háár stad. Programma's, die over het algemeen worden gepresenteerd door enthousiaste en gemotiveerde medewerkers die ieder hun eigen steentje bijdragen aan het station, zoals het nu draait: 24 uur per dag .....

Echter geen volledige horizontale programmering; dit omdat de luisteraar zelf ook wel eens wat anders wil horen, maar wel met een herkenbaar geluid voor de doelgroep van 8 tot 80. Met ondermeer de volgende vaste programma's:

- De Klosnacht
- Funktrain
- Puzzelen met plezier
- Ilona's keuze

De muziekkeuze in de diverse onderdelen staat vrijwel geheel ter verantwoording van de presentator in kwestie: hard rock, easy-listening, golden oldies, maar ook nederlandstalig, disco en new wave. In de gespecialiseerde programma's kan men zelfs klassieke muziek tegenkomen.

RUIME INFO

Zoals eerder vermeld wordt er aan het aspekt informatieverstrekking ruime aandacht besteed. Men krijgt de info zelfs toegezonden door o.a.: Het Vrije Volk, deelgemeente Charlois, Ahoy en diverse verenigingen. Echter ook aan de sportieve geestverruiming wordt gedacht: goed georganiseerde verslagen van gespeelde sportwedstrijden vanuit onder meer het Feyenoordstadion, amateurvoetbalvereniging Transvalia wordt onder de loupe genomen en ook aan korf- en honkbalwedstrijden wordt bijvoorbeeld niet voorbij gegaan.

GEEN STUIVER TEVEEL

Zo kan het dus ook: lokale radio, verpakt in een muzikaal colbertje waarvoor de gemeenschap geen 1 cent (o ja, dat zijn heden ten dage stuivers geworden) behoeft neer te tellen.
Free Radio Rotterdam is dus een echte stadsradio. Echter ..... aan legalisering denkt men niet .....

"Je moet je indenken, dat lokale radio volgens de normen van het huidige mediabeleid zoveel betekent als 80% informatie (praatradio) en 20% muziek, hetgeen duidelijk niet wordt geaccepteerd.
Zoals wij nu funktioneren op basis van 40% info tegen 60% muziek werkt de verstandhouding luisteraar/presentator optimaal".
Aldus Dick Hamel, supervising program director bij het station.

AKTIES

Niet alleen de info doet het goed bij de luisteraars. Diverse akties, waarbij de mensen zelf betrokken zijn, slaan aan.
Dick vertelt verder: "Zo hadden we bijvoorbeeld tot voor kort nog kontakt met iemand, die beweerde een aktie te voeren voor jeugdige Fibrosispatiënten. Alles goed en wel natuurlijk, maar laat die man wel een oplichter zijn.
Dit kwam aan het licht door onder meer onderzoeken door Joke v/d Lee (Vrije Volk) en de nationale ombuds"bom" Frits. Tot onze spijt zat meneer even later wel in het buitenland ondergedoken met een flink centje op zak.
Enfin, ter compensatie werd even later een aktie gevoerd met behulp van de echte Fibrosis-stichting. Verdere akties, die wij voerden hadden onder meer betrekking op het Brabantse dorp en diverse bingo- aktiviteiten".

PRESENTATIE

Een gevoelige snaar als het gaat om programma's is de presentatie.
Dick van der Lee: "Een overdreven presentatie zal ons niet in de schoenen geschoven kunnen worden, evenmin als een te eenzijdige aankondigingstechniek. Wij houden ons aan de gulden middenweg: je stijl van aankondigen aanpassen aan het format van het programma. Beschaafdheid en personality moeten doorklinken en zeker moet men zich niet te buiten gaan aan hatelijke of onnodige opmerkingen, dit op straffe van schorsing".

HET DJ-TEAM

Voor de programma's zijn natuurlijk discjockeys, c.q. presentatoren nodig.
Mogen we even voorstellen?

- Ilona
- Hans v/d Meer
- Pierre v.d.Stappen
- Dick v/d Lee
- Roel Prins
- Ronald de Haan
- Hans Hogeveen
- Wim de Groot
- Piet van Es
- Ed van der Graaf
- Wim van Dalen
- Jan van Veen
- Tony Maddox

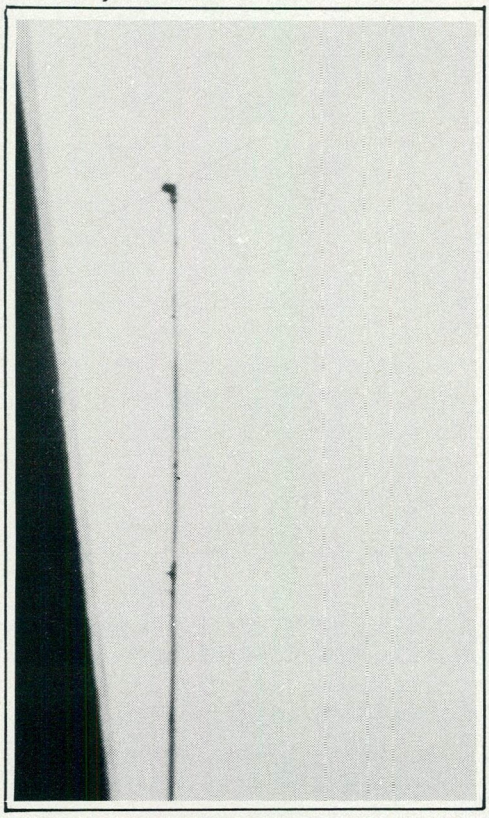

BEREIK

Het zendbereik van F.R.R. is nogal groot. Uitzendingen vinden plaats met zelfbouw zenders, die zo perfekt zijn afgeregeld met behulp van een spectrumanalyzer, dat zelfs op luchtvaartfrequenties op Zestienhoven niets hoorbaar is, wat er niet thuishoort.
Tevens heeft men wel eens geexperimenteerd met relaiszenders.

SAMENWERKING

Samenwerking van piraten onderling hoeft ook voor F.R.R. niet.
Dick Hamel: "We zijn op het ogenblik technisch gezien zo ver, dat samenwerking zelfs op een groot fiasco zou uitlopen. Alleen Radio Atlantis hebben we eenmaal geassisteerd bij een projekt".

TOEKOMST

Dick Hamel: "Hopelijk komt er in het nieuwe kabinet eens een verlichte geest die alle oude muffe en al lang vergane wetten gaat herzien en begrip toont voor het verlangen dat velen van ons koesteren. In één zaak ben ik het roerend eens met Paul van Delft, dat in deze tijd van bezuinigingen de overheid zonodig een lokaal radiostation moet oprichten, dat miljoenen kost, terwijl de "piraten" het voor niets doen. Of alle piraten dat doen, zullen we maar in het midden laten. Met vele luisteraars onder ons hoop ik, dat de toekomst er voor de vrije radio wat zonniger uitziet".Aldus Dick, onze gastheer tijdens het interview .
Natuurlijk kun je je als piraat niet alles veroorloven. Maar kritiek (opbouwend) is altijd bruikbaar.
F.R.R.'s korrespondentie-adres is:

POSTBUS 9409,
3007 AK ROTTERDAM.
Tel. 010 - 83.06.01

Laat eens wat van je horen. . . .

Dit interview was te realiseren met dank aan Dick H., Dick v/d Lee, Hans v/d Meer, John Vermeulen, Mw.Hamel, Heineken, Mark van Dale en Chocomel.

TEKST EN FOTO'S:
ROB DE ZWART, POSTBUS 412, ZOETERMEER.

Volgende keer: RADIO CENTRAAL - DEN HAAG.

C.B.N.: HET ENIGE ILLEGALE KORTEGOLFSTATION IN AUSTRALIË

door Peter Verbruggen (FRS-H) **DEEL 2**

In dit tweede deel over het enige aktieve illegale radiostation in Australië maken we een sprongetje terug in de tijd en belanden bij het begin van 1982 om van hieruit de belangrijkste gebeurtenissen in chronologische volgorde op te sommen.

In januari 1982 startte men zoals 1981 geëindigd was: regelmatige kortegolfuitzendingen op 7350 kHz. (40 mb) en op 13.995 kHz. (21 mb). Uitzendingen vonden afwisselend 's morgens en 's middags plaats, in elk geval eens in de twee weken. Lokaties waren telkens verschillend en aangezien de uitzendingen kortstondig waren (nu nog overigens) bleef en blijft het risico om "gepakt" te worden vrij klein, aangezien het de Australische opsporingsambtenaren meer tijd zal kosten om C.B.N. op te sporen dan de duur van een uitzending.

Overigens werd de "crew" uitgebreid met Shannon, die met haar vrouwelijke charme een brievenprogramma ging presenteren en Gerry Richards die DX-tips voor zijn rekening ging nemen.

In februari werd de jaarlijkse meeting met luisteraars georganiseerd, iets wat natuurlijk een goede gelegenheid is om de band station-luisteraar danig te verstevigen.

In maart werd het duidelijk dat de 13.995 kHz. niet voldeed en daarmee werd deze frequentie voorlopig in de ijskast gezet.

RADIOCONVENTIE

Nog grotere bekendheid kreeg het station via een radioconventie in Melbourne, waar een audio- visuele show te zien en te horen was met CBN's history, zenders en studio. Dat dit een enorme reklame voor hen was, bleek al snel uit de vele reakties op het aprilprogramma. April was tevens de maand waarin men startte met het uitzenden van programma's van Europese en Amerikaanse kollega-kortegolfstations.

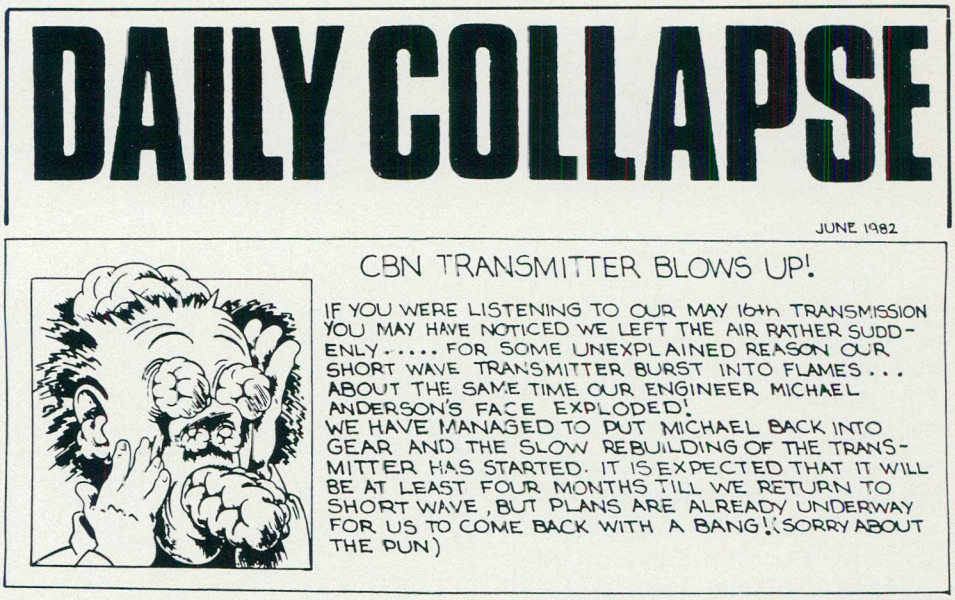

Deze stations namen een 45 minuten durend programma op, gericht op de CBN-luisteraars en op deze manier werden deze Australische luisteraars bekend gemaakt met voor hen onbekende KG-stations uit andere werelddelen. Via de postadressen van deze stations kon men dan óók info opvragen en eventueel een QSL-kaart bemachtigen.

Via een uitgebreid artikel in de Sydney Morning Herald werden vele mensen nog eens op de hoogte gebracht van het bestaan van C.B.N. Uitzendingen vonden nog steeds plaats in de 40 mb, nu tussen 7400 en 7435 kHz.

EEN ZWARTE DAG

16 Mei 1982 werd een zwarte dag, letterlijk èn figuurlijk: tijdens de uitzending stond de zender in brand.

Dit betekende uiteraard een hele tegenslag, maar al spoedig had men nieuwe plannen klaar voor een nieuwe, betere en sterkere zender.

In diezelfde maand werd de eerste Daily Collapse gemaakt. Dit werd (en is) CBN's infomagazine voor de luisteraar, waarin men alle belangrijke info kwijt kon. Leuk is te vermelden dat deze info gedrukt is op een soort miniposterformaat: een groot vel papier 40 x 30 cm.

Daarop geschreven informatie en leuke afbeeldingen, dit alles in een zeer originele schrijfstijl. Hierboven zie je een verkleind gedeelte van zo'n info magazine met het bericht over de brand van de zender.

STATIC

Echter, alsof het nog niet genoeg was, begon men ook met "static", volgens CBN (ik citeer): "the world's only free radio magazine on ..... cassette".

Zoiets dus als een gesproken radioblad, dit "Static". En als je je afvraagt waarom dit nodig was naast hun "Daily Collapse", dan is het antwoord vrij simpel: via "Static" deed (en doet) men allerlei onderwerpen naar voren schuiven waaronder bijvoorbeeld illegale radiostations in Europa in het voetlicht plaatsen, terwijl de "Daily Collapse" alle info met betrekking tot CBN zèlf bevatte.

Tegelijkertijd met de bouw van een nieuwe kortegolfzender, begon men ook met de bouw van een FM-zender, die dienst zou gaan doen voor de stad Sydney. De FM-programma's zouden zeker anders moeten gaan klinken dan de kortegolfprogramma's, maar daarover meer in de CBN-story, deel 3.

STATIC - THE CASSETTE MAGAZINE WITH ALL THE LATEST PIRATE RADIO NEWS

GRAB STATIC NOW! IT'S FULL OF THE LATEST PIRATE NEWS FROM STATIONS ALL AROUND THE WORLD! BUT THATS NOT ALL STATIC ALSO TALKS TO THE CBN LISTENERS - SEND US YOUR PHONE NUMBER AND WE WILL TAPE YOUR VIEWS ON OUR PROGRAMING FOR A FUTURE ISSUE OF STATIC. (STATIC MAGAZINE RUNS FOR THIRTY MINUTES AND A NEW ISSUE IS AVAILABLE APROX EVERY TWO MONTHS!) FIRST ISSUE OUT JUNE!

$1·00 CASH PLUS 60c IN STAMPS FOR AIR MAIL POSTAGE FOR ADDRESSES WITHIN AUSTRALIA

$2·00 (NZ) PER ISSUE FOR NEW ZEALAND ADDRESSES. ($2·00 NZ INCLUDES AIR MAIL POSTAGE CHARGE)

NOTE: CHEQUES, BANK DRAFTS, MONEY ORDERS ETC. CAN NOT BE SENT AS PAYMENT. CASH ONLY. WE DON'T GO OUT OF OUR WAY TO LOSE YOUR ORDER BUT WE CAN NOT BE HELD RESPONSIBLE FOR CASH OR STAMPS LOST IN THE MAIL - IN OTHER WORDS ORDER AT YOUR OWN RISK!!

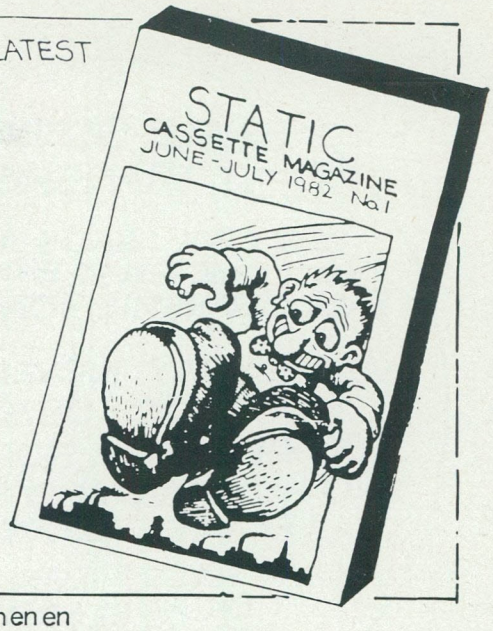

Verder met juni 1982: in deze maand kreeg men via een aantal legale stations, zoals Radio Canada, Radio Sweden en Radio New Zealand veel aandacht terwijl via "Spectrum", het DX- info programma van Radio Australia (worldwide) óók nog eens een portret van het station werd uitgestraald.

PROMOTIE

In de periode juli-oktober 1982 bleef het stil in de 40 meter band. Wèl was CBN te horen via een aantal Europese kortegolfstations: IBC, Britain Radio International, East Coast Commercial èn FRS-Holland.
Hierdoor kreeg men toch aanzienlijke hoeveelheden brieven van Europese luisteraars, die het afwijkende format van CBN hadden kunnen beluisteren via de bovengenoemde stations. Een spotje van 25 minuten via FRS-Holland leverde maar liefst 35 brieven op .....
Een nieuwe QSL-kaart werd ontworpen met daarop een voor Australië typische afbeelding: een koalabeertje met de vlag van Australië.

COME-BACK

Oktober werd de maand van de comeback. De nieuwe zender was getest met uitstekende resultaten. De uitzendingen vonden iedere 2 weken plaats op 7400 kHz. en duurden 90 minuten. Hiervan waren 45 minuten gereserveerd voor CBN programma's en 45 minuten werd een relay-programma voor een ander station gedaan.

Deze zelfde maand verschenen deel 2 van "Static" en de "Daily Collapse". Uitzenddata in deze periode waren 31 oktober, 14 november en 28 november. Gedurende deze drie uitzenddagen werden I.B.C. (Italië), Britain Radio International en East Coast Commercial (beide afkomstig uit Engeland) gerelayeerd.
Ook werd in november een nieuwe S.S.B. (Single Side Band) zender getest; de resultaten waren echter nog niet geweldig en er werden nog verschillende fouten gekonstateerd.
28 November zou de laatste uitzenddag van 1982 worden. Men nam op deze dag een nieuw systeem in gebruik, ontworpen in de tijd dat de nieuwe KG-zenders en de nieuwe FM-zender gebouwd werden. (Tussen juni en oktober 1982). Op een welhaast unieke manier werd echter de uitzending op 28 november verstoord.
Dit bewaren we voor de CBN-story, deel 3, die in het FRM van september verschijnt. Tot dan, Peter.

OUR ADDRESS

THE ADDRESS ON EVERYONES LIPS, AND HOPEFULLY ON THE TIPS OF EVERYONES PEN IS:

CBN
1 BROWNS LANE
NORTH SYDNEY
N.S.W. 2060
AUSTRALIA

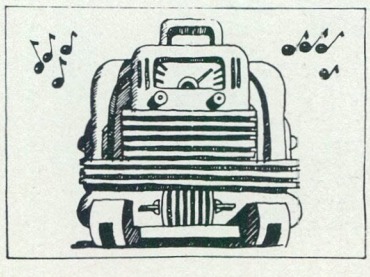

NEW CBN QSL CARD

WITH THE LARGE VOLUME OF OVERSEAS RECEPTION REPORTS REACHING BROWNS LANE WE HAVE HAD PRINTED A QSL CARD WITH A REAL RUSSIF FLAVOR! CBN ISSUES QSL CARDS FOR ALL CORRECT RECEPTION REPORTS WHEN RETURN POSTAGE IS ENCLOSED WITH THE REPORT.

WHY DO WE DO IT?

WE WON'T TRY TO KID YOU, THE BASIC REASON BEHIND CBN IS THAT WE FIND IT A LOT OF FUN! BUT IT IS TRUE THAT WE DO SERVE A USEFULL FUNCTION!

WE HAVE RECEIVED ONE, WELL MAYBE TWO LETTERS COMPLAINING THAT WE ARE A TRIPLE JAY OR TRIPLE R SOUNDALIKE AND WE OFFER NO REAL ALTERNATIVE TO THE AUSTRALIAN LISTENER.... COPPLERS! IT MAY BE TRUE THAT A LISTENER IN SYDNEY OR MELBOURNE HAS ACCESS TO PROGRAMS SIMILAR TO OUR SHORTWAVE SERVICE ON HIS FM TUNER, THE LISTENERS IN COUNTRY AREAS CERTAINLY DO NOT! WE HAVE RECEIVED LITERALLY HUNDREDS OF LETTERS FROM LISTENERS IN NEW ZEALAND, THE SOUTH PACIFIC, ASIA AND COUNTRY DISTRICTS IN AUSTRALIA PRAISING THE PROGRAMS! PERHAPS THE BEST EXAMPLE IS A LETTER FROM A NORTHERN TERRITORY RANCH HAND, HE WRITES "WITH NO LOCAL RADIO OR TELEVISION YOUR PROGRAMS ARE A LIFE SAVER!"

SINGLE SIDEBAND
TEST TRANSMISSION

YES, CBN LEADS THE WAY WITH THE FIRST EVER FREE RADIO TRANSMISSION IN S.S.B.

WEDNESDAY NOVEMBER 10
0800 - 0815 UTC
7405 KHz UPPER SIDEBAND (U.S.B)
TWO HUNDRED AND SIXTY WATTS
(PEAK ENVELOPE POWER)

RADIO CBN
1 BROWNS LANE
NTH. SYDNEY 2060
AUSTRALIA

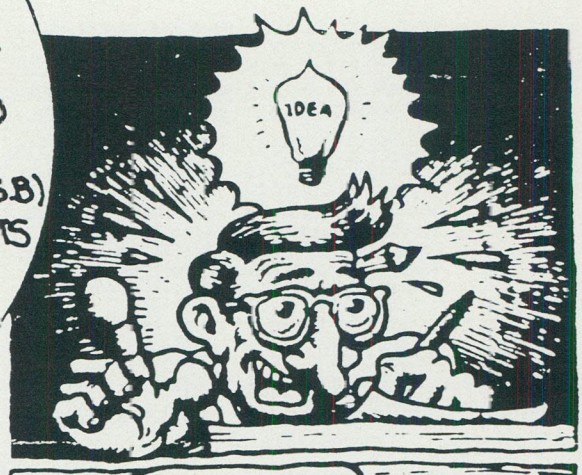

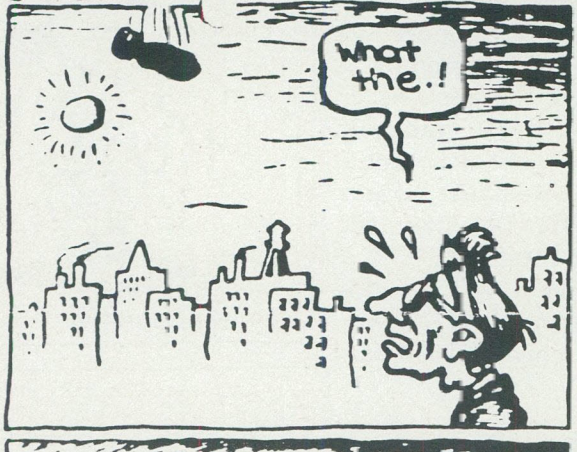

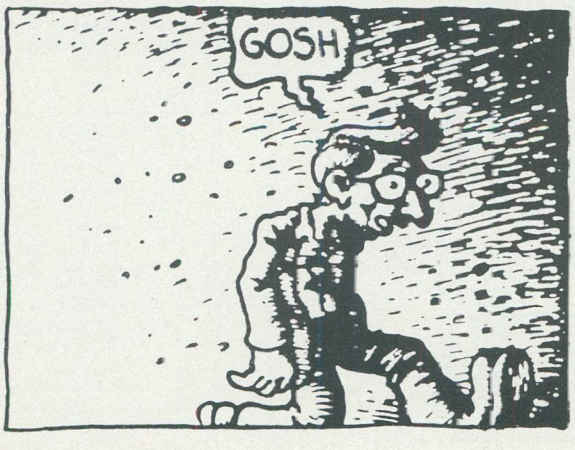

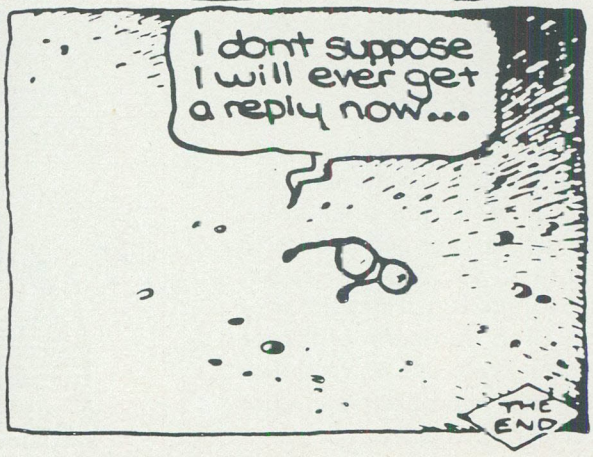

Door: Luisterstation
VICTORIA,
POSTBUS 2308,
3500 GH UTRECHT.

KORTE GOLF Ontvangsten

22 Mei: R.N.I. keerde weer eens terug in de ether op 7319 kHz. in de 49m. band. Hetzelfde programma zou ook ergens in de 26 mb te beluisteren zijn, maar daar werd niets ontvangen. Sinpo was 35333. Op 6270 kHz. werd een station uit de U.K. ontvangen, maar helaas, de ontvangst was dermate slecht, dat er geen call genomen kon worden. Radio Caroline heeft bekend gemaakt in het vervolg elke 4e zondag v.d.maand uit te zenden.Zij waren vandaag te beluisteren op 6308 kHz. en de sinpo was 35333. Postbus 1, Brandon in Engeland is hun adres.

23 Mei: Radio Avalanche was er op 6225 kHz. Helaas was de ontvangst niet al te best. Veel fading en stations die rapportjes draaiden , de sinpo was 13111. Delmare uit België was te horen op 6204 kHz. en krijgt sinpo 25232.

29 Mei: Vandaag weer een ouderwetse drukke kortegolfdag. We beginnen met Scandinavia Free Radio. Men zond uit via 7324 kHz en krijgt sinpo 34333. Hun adres: 32, Victoria Road, Salisbury,Willts, UK. Het Nederlandse station Radio Gerona Int. was te horen op 6235 kHz. Sinpo 35423. Adres: Postbus 77, 8100 AB Raalte. Radio Daytona was vandaag voor 't laatst te horen in de oude stijl. Men wil een nieuw soort programma gaan brengen en zond uit op 6240 kHz. Sinpo 35333. Adres: Postbus 10, Vlagtwedde. Radio Caroline had een extra uitzending via 6308 kHz. en de sinpo was vandaag 45233. Britain Radio Int. kwam redelijk door op 6225 kHz. en de sinpo was 25333. Dit station gebruikt hetzelfde adres als Scan. Free Radio.
Op 6205 kHz. ontwaren wij wederom Radio Delmare uit België. Johan Rood, zendertechnicus of niet, er zat een kwalijke brom in het signaal. De sinpo was wel goed met 35433. West Side Radio was te beluisteren op 6280 kHz. en krijgt sinpo 24122. Op 7290 kHz. zit een station met een matig signaal. Er kon wederom geen call genomen worden.
De sinpo was ondanks de dofheid 14222. Een andere unid vonden we op 7350 kHz. Er werd gesproken over Radio Nolan en het vermoeden bestaat dat het Julliet November was. De sinpo was 15322.
Op 6265 kHz. zat weer Radio Krypton. Sinpo 45233 werd hun deel.
Vermoedelijk was het Ierse Radio Enterprise te horen op 6315 kHz. Radio Stella uit Schotland kwam door op 7315 kHz. en krijgt sinpo 35333.
Julliet November was wat later te horen op 7318 kHz. met sinpo 45444. De operator sprak over het niet-storen van andere stations. Hij had Radio Stella dus vermoedelijk niet gehoord. Uit Engeland kwam A.V. kontakt maken met J.N. Ook dit station hoorde Stella dus blijkbaar niet. Sinpo 35333 voor deze rapportjesjager.

5 Juni:
Free Radio Service Holland weer met een volledig programma, iets wat volgens Peter Verbruggen in het vervolg weer zeer regelmatig zal gaan gebeuren. Vandaag was het station op te pikken via 7320 kHz. en krijgt sinpo 45324.
Radio Brigitte uit België was te horen op 6300 kHz. en krijgt sinpo 35233.
Radio Delmare komt uit hetzelfde land en ontvangt sinpo 45344 voor hun uitzending op 6205 kHz. De brom is er overigens nog wel. Radio Enterprise uit Ierland is weer te beluisteren op 6315 kHz. en krijgt sinpo 25122.
Op 6232 kHz. vinden we weer een unid. Radio 49 Int. was te horen op 6225 kHz. en krijgt sinpo 25222.

Radio Apollo

Getreiterd door de idiote condities is het station even in een rustperiode. Enkele weken terug zou de eerste uitzending zijn van Radio Apollo "Nieuwe Stijl". Dit kon echter niet doorgaan want de programma's van de deejays uit Duitsland en Nederland waren toen niet op tijd binnen. Buiten dat heeft Dave Scott een vakantie naar Spanje geboekt om een beetje kleur op zijn huid te krijgen.
Rond deze tijd zou het dus wel eens kunnen gebeuren dat het station ook met een Nederlands programma te beluisteren is. Adres: POSTBUS 319, EDENBRIDGE, U.K.

Britain Radio International

Dit station heeft een vreemde tijd achter de rug. Enkele maanden terug leek het, alsof Britain Radio uit de lucht gehaald was.
Er bleek echter een technische fout gemaakt te zijn, waardoor het station niet meer gehoord werd. Van een raid was dus helemaal geen sprake.
De weken erna was Britain Radio Int. niet meer zo frequent te beluisteren. Op de eerste plaats moest alles weer in orde gebracht worden zodat men door kon gaan met de uitzendingen. Ten tweede was de P.T.T. zowel in Engeland als in Nederland nogal aktief.
Roger Davis heeft beterschap beloofd: binnenkort zal B.R.I. weer gewoon regelmatig te beluisteren zijn. De frequentie blijft 6225 kHz. in de 48 m.b. Adres: 32, Victoria Road etc.

Korte Golf Jaarboek

Over een aantal maanden, tegen het eind van het jaar, zal er een jaarboek verschijnen over de stations, die regelmatig via de korte golf banden uitzenden. Er is van verschillende kanten medewerking verleend en dat wordt nog steeds gedaan.

Geinteresseerden kunnen informatie aanvragen via onze postbus.

LUISTERSTATION VICTORIA,

POSTBUS 2308,

3500 GH UTRECHT.

DX-rapporten

RADIO MUSTANG

In FRM nr. 6 stond een kleine mededeling over wat er met Mustang was gebeurd. Nu heb ik een grote fout gemaakt: er stond dat Radio Mustang werd klemgereden door een medewerker. Dit moet zijn: de naderende politie werd door een medewerker klemgereden; deze medewerker werd later veroordeeld tot een boete van Fl. 500,--. Mijn excuses voor deze grove fout. Nogmaals Herman Wevens bedankt. Het lag niet in onze bedoeling de medewerker van Radio Mustang te benadelen.
Dan nog iets: onze ontvanger bevat geen VFO, maar een BFO voor SSB ontvangst. Dit kan evt. door mijn slechte handschrift komen.
Een mededeling wat betreft de DX-ontvangsten: Radio Brigitte was te horen op 6236 kc. op 5-6-1983 van 11.02 - 11.52 uur met POSTBUS 10, 7954 ZG ROUVEEN. Sinpo 32433. Er zat steeds een morsestation overheen. Presentatie in Engels-Duits-Ned. en behandeling van post van luisteraars.
Ook FRS-H was te horen op 7315 kc. om 13.03u. Sinpo 35343.
MG-rapporten volgen wel, als de examens achter de rug zijn.
Nogmaals sorry voor onze fout. Groetjes van Adriaan.
PALERMO/ROSITA TEAM, POSTBUS 3702, 7302 GK APELDOORN.

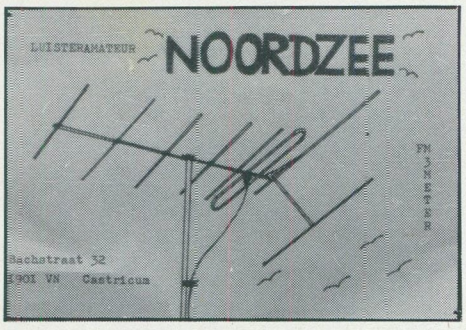

08.05	MOTURON	AMSTERDAM	102.3	44554
	MISTRAL	BOSKOOP	100.9	55555
	H.F.R.	MEDEMBLIK	101.1	44444
	I.S.	HUIZEN	100.7	44554
	R.E.B.	LELYSTAD	100.9	45554
	ZWARTE BOEKANIER	PUTTEN	100.8	45554
	FLYING DOG	PUTTEN	103.8	45444
	FLORIDA	HUIZEN	101.6	34443
15.05	A.R.Z.	ROOSENDAAL	103.1	11412
	ARENA	DELFT	101.2	45454
16.05	GONZO	ZEVENHUIZEN	104.5	55555
17.05	PIEPER	AMSTERDAM	101.4	45554
	RONA-LISA	HARDERWIJK	101.2	55555
18.05	D.F.N.	ALPHEN A/d RIJN	100.8	55555
	S.S.R.	LEIDEN	101.8	55555
	VITESSE	DORDRECHT	101.5	55555
	FREESTIJL	KRIMPEN IJssel	103.1	34554
	CONDOR	HOEVELAKEN	101.5	55555
	FUNKY TOWN	AMSTERDAM	101.1	55555
	COMBINATIE 2	APELDOORN	102.8	34343
	BELGO/EL BIMBO	DOETINCHEM	102.3	45554
	ROMEO ALPHA	NIEUWERSLUIS	102.1	34553
	MI AMIGO	OMG.NIJMEGEN	102.2	11111
20.05	BROODTROMMEL	PURMEREND	100.7	55555
	ALBATROS	TERSCHUUR	104.1	55555
22.05	FOCUS	VOORHOUT	101.9	35433
	S.R.	HOOFDDORP	100.2	45544
	D.B.	LISSE	100.8	55555
23.05	MEXICO	HILLEGOM	100.2	55555
	VALENTINO	DIDAM	103.2	45524
	P.O.	LISSE	101.1	55555
	PIONEER	ROTTERDAM	100.5	11111
	COSMOS	ROOSENDAAL	105.0	35423
24.05	ROTARY	ALPHEN a/d RIJN	104.0	43444
	?	HAZERSWOUDE	103.8	35313
	ATLETICO 2	AALSMEER	102.1	55555
	EMPIRE	NOORDWIJKERH.	105.2	55555
25.05	AC/DC	HILLEGOM	102.8	55555
	SPLENDER	SASSENHEIM	103.9	35533
	PANTEC	ZANDVOORT	100.2	25232
27.05	BLOWER	NIJMEGEN	102.1	34323
	VRIJ NEDERLAND	DOKKUM	100.6	55535
	U.F.O.	ZUIDHUIZEN(?)	102.2	55555
	TASMANIA	LUTJEGAST (?)	105.2	45534
31.05	BLACK ARROW	TEN BOER	102.2	55555
	NACHTWACHT	SNEEK	100.2	55555
	PACIFIC	VENHUIZEN	103.2	55555
01.06	SANDOKAN	BAKKEVEEN	100.9	34323
	CONDOR	HOEVELAKEN	101.5	45144
	BELGO	DOETINCHEM	?	51454
	CUPIDO 2	BOSSCHENHOOFD	101.2	22333
	GAMMA	BAARN	101.8	45144
	BATMAN (?)	OUD-BEYERLAND	101.9	35433
02.06	EXPERIMENTEEL	HOORN	101.6	32233
04.06	DELTA	VOORTHUIZEN	102.8	44444
05.06	EENZAME VISSER	Z.W.GRONINGEN	?	24353
	RADIO TWENTHE	TWENTHE	100.6	55555
	KLEINE ZEEMAN	LEMELERVELD	102.3	55555
06.06	EMPIRE	NOORDWIJKERH.	105.2	45554
	VALENCIA	ENKHUIZEN	102.0	55555
	TYPHOON	WAGENINGEN	105.2	44444
	GIDDY UP GO	ARNHEM	?	44434
	ROBOT	DOETINCHEM	103.3	55555
	TROPICAL	TIEL	101.2	45534
	BARON	ZUTPHEN	100.2	45534
	WITTE MAZDA	WINTERSWIJK	103.1	55555
	JAPIE WITLOF (?)	UITHUIZEN	102.1	34323
	GLORIA	N.W.GRONINGEN	104.5	55555
	SATURNUS	HOOGKERK	100.8	45554
	JANTJE BETON	AUGUSTINUSGA	100.8	45454
	GONZO	ZEVENHUIZEN	104.7	55555
07.06	BLACK ARROW	TEN BOER	102.2	12342
	DOUBLE DUTCH	N.O.FRIESLAND	101.3	45424
	SATURNUS	HOOGKERK	100.8	45424
	PHOENIX	HARKEMA	101.8	45524
	VERLOREN BANKIER	GROOTEGAST	102.8	34443
	TRIAK	WANROY	101.1	45454

ONTVANGER: Schneider. Gev. 1,6 µV bij ? S/R. Antenne: 8 elements Füba roterend op 13 meter met A.T.V.
Voor volledig rapport zie adres. 100% wat retour.
LUISTERAMATEUR NOORDZEE, BACHSTRAAT 32, 1901 VN CASTRICUM Nh.

30.05	10.20u. HULK	ELBURG	1616kc	35353
	12.57u. POLDERDUIF	EMMELOORD	1571	45454
	13.06u. CONCORDIA	VRIEZENVEEN	1618	44353
31.05	10.00u. J.KINGCORN	N.O.GRONINGEN	1620	35333
	10.02u. ETHERKAMP.	ZELHEM	1611	34253
	11.57u. CONCORDIA	VRIEZENVEEN	1609	45354
	11.59u. ZILVERSTER	BEILEN	1605	24252
	12.04u. DELTA	?	1620	35454
	12.15u. NORTON	?	1618	35454
	12.18u. MISSISSIPPI	NIJKERK	1608	23232
	12.29u. POSTDUIF	WEZEP	1580	45354
	13.07u. NOORDZEE	?	1573	12221
01.06	10.50u. EPPOLINO	EMMELOORD	1584	45454
	11.20u. MAANVIS	?	1625	25252
	11.28u. KL.VINGER	KAMPEN	1553	35353
	14.20u. FR.STORMV.	RODEN	1611	45454
02.06	10.35u. GOLDEN WONDER	VOLLENHOVE	1533	25253
	12.04u. BRANDARIS	STEENWIJK	1619	25353
	12.06u. BL.BULDOG	?	1621	35353
	14.50u. BL.ZEEMAN	NUNSPEET (?)	1619	35353
	14.59u. P.ZUIDZEE	LELYSTAD	1626	24353
03.06	11.23u. BATAVIA	COEVORDEN	1617	45454
	11.50u. POOLSTER	ENKHUIZEN	1605	43353
	11.51u. J.RINGO	UITHUIZEN	1571	55555
	12.25u. H.J.TUINMAN	HOOGEZAND	1571	55455
	14.35u. KRISTAL	TWENTHE	1616	35353
	14.52u. WATERDEMON	LELYSTAD	1617	24232

03.06 15.16u.	NEDERLAND VRIJ	STEENWIJK	1617 35453
15.35u.	OCHTENDSTER	?	1554 25352
15.38u.	TIVOLIGO	GRONINGEN	1612 45343
15.47u.	ZS.YVONNE	STEENWIJK	1614 45354
16.38u.	FIETSBEL (?)	LELYSTAD	1606 43354

LINKE LOETJE, BETONWEI 7, 9281 KR HARKEMA - FRIESLAND.

Antenne Tokio Rose

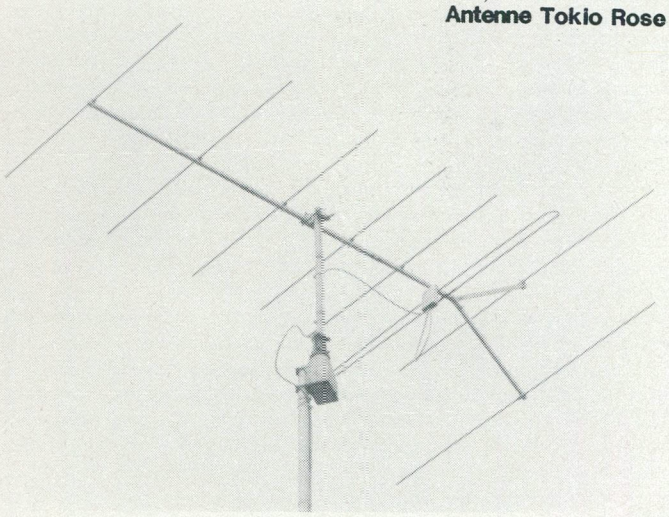

Na lange tijd dan weer 'ns wat berichten van Ome Toon (Tokio Rose) uit Waalwijk. Mijn eigenlijke hobby -het DX-en- staat op een laag pitje momenteel. Niet dat ik er geen zin meer in heb, maar de condities zijn sinds januari totaal niet meer aanwezig. Nog een leuk berichtje voor Radio Unique uit Amsterdam: hier in de omgeving werden ze heel goed ontvangen. Op de spriet van mijn Grundig Satellit ontving ik ze ruisvrij. De volgende stations werden ontvangen op de Gruncic Satellit 2400 met ant. Füba 8-el. op 11 mtr. hoogte:

NOORDZEE	WOUDRICHEM	104.22	11252
D.R.O.	EDE	105.51	33324
ROMEO SIERRA	SCHIJNDEL	100.53	34554
RODEO	SCHAYK	102.16	34554
VALENTINO	DIDAM	103.12	13434
SPANNINGZOEKER	WAALWIJK	104.03	55555
ORION	DEN BOSCH	101.91	35452
VICTOR	HEUSDEN	104.97	45555
RIMBOEKIKKER	HEUSDEN	103.60	45554
HERCULES 104	VUGHT	100.60	55555
BELGO	DOETINCHEM	101.93	34545
NEPTUNUS	ROSMALEN	104.69	24553
COSTELLO	WAALWIJK	104.10	55555
M.BLUE SKY	NIJMEGEN	100.67	24344
JUPITER	DRUNEN	103.56	45443
OME CHARL	DRUNEN	106.05	45543
ONYX	HILVERSUM	102.05	45545

TOKIO ROSE, POSTBUS 1033, 5140 CA WAALWIJK.

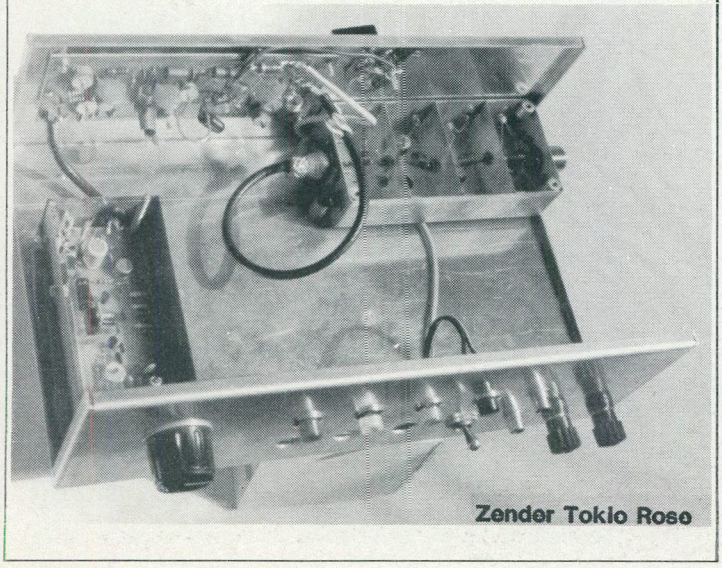

Zender Tokio Rose

ONTVANGEN 4.6.1983: LOKATIE ROTTERDAM-C.

WESTCOAST RADIO	DEN HAAG	90.1 Mc.	15353
HOLIDAY	DEN HAAG	90.7	25355
CENTRAAL	DEN HAAG	94.5	44555
STAD	DEN HAAG	97.2	23443
HOFSTAD	DEN HAAG	97.8	34344
ATLETICO	MIDDELHARNIS	103.3	12413
MAEVA	BRUSSEL	103.5	23334
COLUMBIA	B.-RODENRIJS	103.1	34425
CAROLINE	DEN HAAG	102.4	13433
STARLITE	DEN HAAG	101.8	23443
ELDORADO	DELFT	101.4	33444
ALBATROS	DEN HAAG	102.6	23353
RADIO DEN BRIEL	DEN BRIEL	102.2	12232
CENTRUM	DEN HAAG	97.5	13343

Ant.: 5/8 Golf vert. rondstralend, afgepiekt op 102 MHz. Hoogte 25 m. N.A.P. Ontvanger: Akai AT-K22 tuner.
RADIO FANTASY, POSTBUS 6051, 3002 AB ROTTERDAM.

Hallo amateurs, hier is dan weer eens 'n klein berichtje van mijn kant. De volgende zenders heb ik in de D.D.R. ontvangen in de maanden april en mei:

		C.E.T.	O
03.04	DERBY (QSO)	00.55u. 180m.	3
	CAROLINA (QSO)	01.00u. 180m.	2
	ATLETICO (QSO)	01.20u. 180m.	2/3
	TEDDYBEER	02.00u. 180m.	2
06.04	OLIEMAN	07.10u. 180m.	2
08.04	NOORDZEE	06.50u. 180m.	2
09.04	SPANNINGZOEKER	01.35 u. - 02.30u. 180m.	4/5
10.04	WALVISBAAI	00.20 u. - 01.45u. 180m.	2/4
	GROENE SPECHT	02.00 u. - 02.10u. 180m.	1/2
	KRISTAL	02.30 u. - 02.50u. 180m.	3/4
	VLIEGENDE HOLLANDER	02.40 u. - 03.00u. 228m.	3/4
	ATLETICO (QSO)	03.05 u. - 03.15u. 180m.	3/4
12.04	OLIEMAN	07.30 u. - 08.00u. 180m.	2
20.04	OLIEMAN	07.10 u. - 07.15u. 180m.	2
21.04	MARISKA (QSO)	07.20 u. - 07.20u. 180m.	3/4
23.04	SPANNINGZOEKER	01.25 u. - 01.50u. 180m.	3
	WALVISBAAI (QSO)	01.55u. 180m.	2/3
	SAPPORRO (QSO)	02.10u. 180m.	3/4
24.04	SPANNINGZOEKER (QSO)	02.20 u. - 02.40u. 180m.	1/2
04.05	CURACAO (QSO)	00.05 u. - 00.30u. 180m.	2
	OLIEMAN	07.45 u. - 07.50u. 180m.	1/2
06.05	JAPIE DE STOELEMATTER	07.25 u. - 07.30u. 180m.	3
	CAROLINA (QSO)	07.30u. 180m.	3
	CURACAO (QSO)	07.35u. 180m.	3
08.05	SPANNINGZOEKER	01.30 u. - 02.10u. 180m.	3/4
	DAYTONA (QSO)	02.15 u. - 02.45u. 180m.	1/2
	BOSKABOUTER (QSO)	02.30u. 180m.	1/2
	SCHOTLAND	23.00 u. - 23.45u. 180m.	1/2
	BONTE KOE	23.10 u. - 23.35u. 180m.	3/4
09.05	SPANNINGZOEKER	06.30 u. - 07.25u. 180m.	4/5
20.05	CAROLINA	06.30 u. - 06.45u. 180m.	2/3
21.05	SCHADUWJAGER	00.50 u. - 01.40u. 180m.	4
	CONCORDIA (QSO)	01.45u. 180m.	1/2
	KRISTAL (QSO)	02.05u. 180m.	2
22.05	SPANNINGZOEKER (QSO)	01.10 u. - 01.50u. 180m.	2/3
	ARISTONA (QSO)	01.15 u. - 01.45u. 180m.	1/2
23.05	COWBOY HENKIE	01.25 u. - 01.30u. 180m.	2

Ik wens alle FRM-lezers en alle medewerkers hele mooie vakantiedagen.

De groetjes van,

PETER SCHEU,
WALTER-KOHN-STRASSE 11,
DDR-1300 EBERSWALDE-FINOW 1.

VERKLARING:

C.E.T. = CENTRAL EUROPEAN TIME
(Middeleuropese tijd).

O = LAATSTE WAARDE VAN DE SINPO-CODE, DUS: TOTAALINDRUK.

Peter, misschien kun je volgende keer de hele SINPO-CODE opgeven. Vast bedankt, José.

DE ENGELSE ZEEZENDERS IN DE JAREN '60.

HERHALING UIT FRM JAARGANG 1975.

POLITIEKE STRUBBELINGEN

De toenmalige premier van Engeland, Wilson, had het moeilijk. Er moest een wet komen tegen de zeezenders vanwege het op illegale wijze bezetten van golflengtes en de storingen op belangrijke kanalen, zoals die van de kustwacht en de reddingsdiensten.
Men wist alleen nog niet, wat men er tegenover zou moeten stellen; de populariteit van de zeezenders was een faktor, die niet zonder meer opzij geschoven kon worden. Er werd toen al gesproken over de lokale stations, die de laatste jaren de één na de ander in de lucht komen, maar indertijd werden deze op één lijn gesteld met de zeezenders en dat was zeker niet de bedoeling van de Engelse regering. (Inmiddels is dit wel duidelijk gebleken, want de legale lokale stations kunnen niet vergeleken worden met de voormalige zeezenders).

Mr.Anthony Wedgwood Benn -de "Postmaster General"- werd niet alleen vanwege de piratenzenders lastig gevallen. Er was een organisatie in het leven geroepen, die zich "The Local Radio Association" noemde en die het plan had 285 lokale stations over het hele land verspreid te plaatsen. De organisatie werd vertegenwoordigd door 68 bedrijven, die er al op zaten te azen, dat reklame via de radio wettelijk toegestaan zou worden. Ook kwam in februari een aktiegroep aanzetten, Track genaamd, die zich ten doel had gesteld een publieke opiniepeiling te laten houden over de toekomstige lokale stations vóórdat de regering een beslissing zou nemen.
De regering ondernam intussen niet veel. Van diverse kanten werden klachten ingediend over storingen, die veroorzaakt zouden worden door de piratenzenders. Deze kwamen o.a. van Zweden, waar een Stockholms station interferentie ondervond van Radio 390 en van Schotland, waar in Edinburgh en Dunbar storing werd gekonstateerd, afkomstig van Radio Scotland. Radio Scotland verhuisde daarop uit zichzelf van 243 naar 240 meter om moeilijkheden te voorkomen.
De reden dat de regering niets van zich liet horen was, dat er in maart 1966 algemene verkiezingen gehouden werden. Bovendien waren de storingsklachten lang niet allemaal waar en meestal sterk overdreven.
Zo kwam er bijvoorbeeld een klacht uit Tjecho-Slowakije -kort nadat Radio Caroline het vermogen had opgevoerd tot 50 kW-, maar toen een aantal journalisten uit dat land naar Londen kwam om een reportage te schrijven over Radio Caroline, bleken deze mensen niets over die storingsklachten te weten.

Om het publiek aan het lijntje te houden -zo vlak voor de verkiezingen- werd door de regering aangekondigd, dat in 1967 de kleurentelevisie zou worden ingevoerd. De onderwerpen "piratenzenders" en "lokale radio" werden angstvallig vermeden. Toch werden er wel een paar interessante verklaringen afgelegd in het debat over het omroepprobleem, dat op 3 maart werd gehouden in The House of Commons.

DJ Tony Blackburn in de Radio London studio

Mr.Bryan, de vertegenwoordiger van de oppositie, deelde een paar rake opmerkingen uit aan het adres van Mr.Wedgwood Benn. Over het algemeen werd van Benn al gezegd, dat deze man geen beslissingen kon nemen en Bryan daagde hem hierbij uit om nu eindelijk eens met een besluit op de proppen te komen, waarop de beslissing inzake de invoering van kleuren TV volgde.
Er waren op mediagebied nog wel meer problemen, zoals het vierde televisiekanaal en de financiële moeilijkheden van de B.B.C. maar net als de problematiek rond de piraten en de lokale radio waren deze allemaal naar andere instanties afgeschoven.
Ook werd Benn door één van ce conservatieven verweten, dat de piratenzenders de regering voor joker zetten, waarop hij met deed of z'n neus bloedde en verklaarde dat de financien van de B.B.C. op dat ogenblik het grootste probleem vormden.
Op diezelfde dag werd door de B.B.C. zelf een pamflet verspreid waarin zij verklcarde gereed te zijn met de voorbereidingen voor lokale radiostations en dct zij 9 stations over het land verspreid wilde opzetten om de reakties van het publiek te testen. Er zou ongeveer 6 uur per dag aan lokale programma's worden besteed, terwijl de rest werd opgevuld met B.B.C. programma's. Hoewel door het publiek toch duidelijk was gemaakt, dat men de "verfoeilijke" popprogramma's waarin de zeezenders voorzagen wilde horen, werd hier door de B.B.C. en de regering gewoon aan voorbijgegaan. Het was duidelijk, dat dit soort lokale stations volgens hetzelfde principe zou werken als de B.B.C. zelf: "Je krijgt het, dus je hebt het maar leuk te vinden".
De reden dat de lokale stations in handen moesten zijn van de B.B.C. was de te verwachten konkurrentie, die ze zouden vormen voor de plaatselijke kranten, die het toch al moeilijk hadden. Commercieele stations in handen van particulieren zouden teveel schade aanrichten, zo werd er gezegd.

De zeezenders trokken zich van al deze politieke toestanden niet veel aan. Ondanks het feit dat Benn had gedreigd met een anti-piratenwet tijdens het debat van 3 maart, voerde Radio London 4 dagen een zendtijduitbreiding van 5 uur per dag door. Men was hiermee 20 uur per dag in de lucht. Tevens was de advertentietijd met een half uur extra uitgebreid.
Philip Birch, de eigenaar van Radio London, verklaarde zelfs dat men zich er als station van bewust was, dat het publiek dag en nacht programma's wilde horen en dat men zulks ook zeker van plan was.

Radio Caroline ging eind maart weer eens uit de lucht. Het geleende schip -de Cheeta II- bleek niet bestand tegen windkracht 8 en moest voor reparatiewerkzaamheden het droogdok in. Op 1 mei staakte Caroline de uitzendingen vanaf de Cheeta II en haar plaats werd ingenomen door de ouwe trouwe "Mi Amigo", die in Nederland onder handen was genomen. Het plan was nu om vanaf de Cheeta II televisie-uitzendingen te gaan doen, maar dit plan is nooit gerealiseerd.

En alweer stak een nieuwe pircat de kop op: Radio Tower, dat van plan was eind april in de lucht te komen vanaf het Sunk Head Fort, dat ten zuidoosten van Felixstowe lag. De bedoeling was niet dat het een popzender zou worden, maar een echt lokaal station.

Kleurenposters:

De MEBO 2 van RADIO NOORDZEE INT.

en de NORDERNEY van RADIO VERONICA

Foto's: Rob Olthof **Met dank aan SMC**

VERONICA

RNI RADIO NORGE

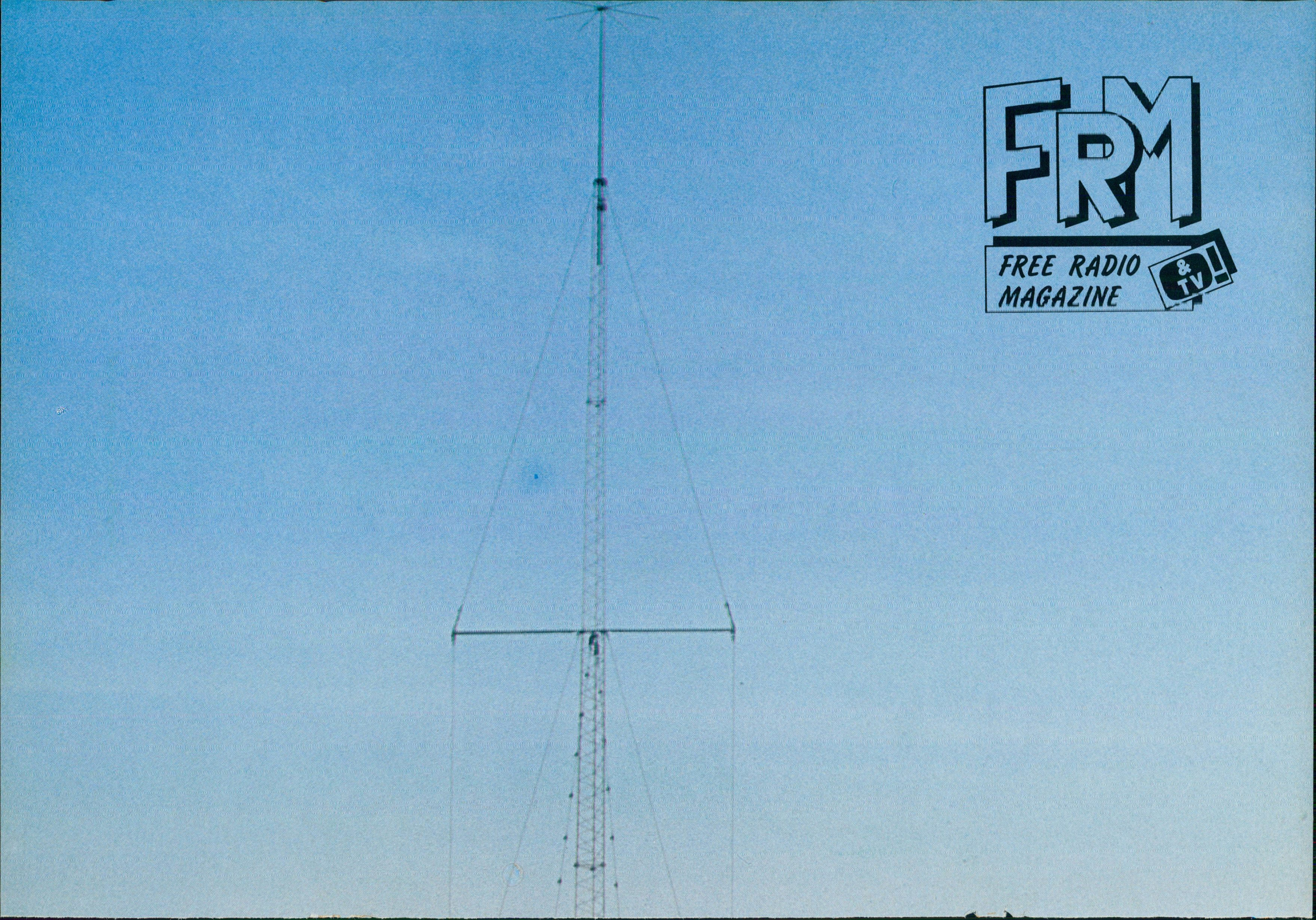

FRM

FREE RADIO MAGAZINE & TV!

ARNEY

AUGUSTUS - ZEEZENDERMAAND

Door de jaren heen krijgen wij geregeld wel verzoeken om opgave te doen van de uiteindelijke bestemmingen van de diverse zendschepen. Daar komt natuurlijk steeds antwoord op. We hebben het idee, dat de meeste lezers het wel eens op een rijtje willen hebben. We dachten aardig kompleet te zijn. Wie echter aanvullingen of korrekties op deze lijst van zendschepen denkt te hebben, klimt onmiddellijk in de pen en schrijft ons dit even. Alvast bedankt. Namen van tenders lijken ons niet zo interessant; alleen de Angelina (de Mebo 1) hebben we wel vermeld, gezien de grote bekendheid, die zij genoot. JOHN WENDALE.

Meer dan 30 zendschepen. Slechts één zendt nog uit

LAATSTE NAAM SCHIP	STATIONS	HUIDIGE SITUATIE
1. AEGIR 1	RADIO DELMARE	Verkocht binnen Nederland
2. AEGIR 2 (Martina)	RADIO DELMARE	Gesloopt
3. ANGELA	a) R.N.I. (Tender) b) Libische Revolutionaire Legerzender (als tender bedoeld)	Met opzet (door dynamiet) laten zinken in Middellandse Zee
4. AL FATAH (Mebo 2)	a) R.N.I. b) Libische legerzender	Na verwijdering elektronika schip afgemeerd in Tripoli, waar het ligt weg te roesten.
5. BORKUM RIFF	RADIO VERONICA	In 1966 vervangen door Norderney; gesloopt.
6. CAROLINE	RADIO CAROLINE NORTH	Definitief gesloopt in 1981 in Nederland.
7. CHEETA 1	RADIO MERCUR/SYD	Op 7-10-'69 in Malmö gezonken
8. CHEETA 2	a) RADIO MERCUR/SYD b) CAROLINE	Na brand half gezonken in Gambia, Bathurst Harbour. Daarvoor door Radio Syd als drijvend restaurant gebruikt.
9. COLUMBUS (OCEANIC)	RADIO FREE AMERICA	In beslag genomen door Amerikaanse regering. Na rechtszaak definitief in 1974.
10. COMET	a) RADIO SCOTLAND	Gesloopt in Vlissingen
11. EPIVAN	b) RADIO DELMARE	Aan de ketting in Rotterdam
12. JEANINE	c) RADIO ATLANTIS d) RADIO CONDOR	Gesloopt in Nederland 1976
13. KING DAVID	CAPITAL RADIO	In 1971 verkocht aan sloopwerf. Pas doorverkocht. Wordt gebruikt voor opslag van grint.
14. LAISSEZ-FAIRE	a) SWINGING RADIO ENGLAND b) BRITAIN RADIO c) RADIO DOLFIJN. d) RADIO 227/355	Voer naar Miami op 1-9-1967. Wellicht toen naar Honduras. Onderzoek gaande naar huidige verblijfplaats en bestemming. Een tweede "Laissez-Faire" staat geregistreerd in Bilbao (?)
15. LADY LOUISE	SUNSHINE RADIO	Zou het zeezenderprojekt worden van Robbie Dale en Chris Carey. Volgens geruchten zou het zendschip -kompleet uitgerust- gezonken zijn, voordat ooit werd uitgezonden.
16. LUCKY STAR	DANISH COMMERCIAL RADIO	In 1962 door Deense regering inbeslaggenomen. Lot verder onbekend.
17. MAGDALENA	RADIO MI AMIGO (272)	In 1982 gesloopt in Vlissingen. (Slopers/berger nog steeds in juridische procedures met het Rijk wegens onenigheden over bergingsloon).

Uilenspiegel

Martina (R.Delmare)

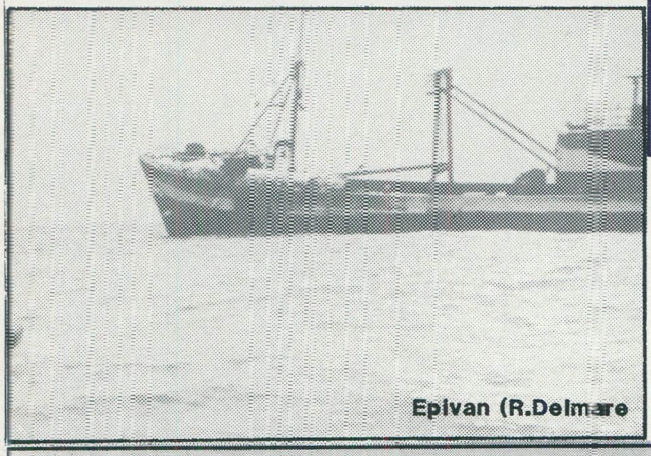
Epivan (R.Delmare

Mi Amigo

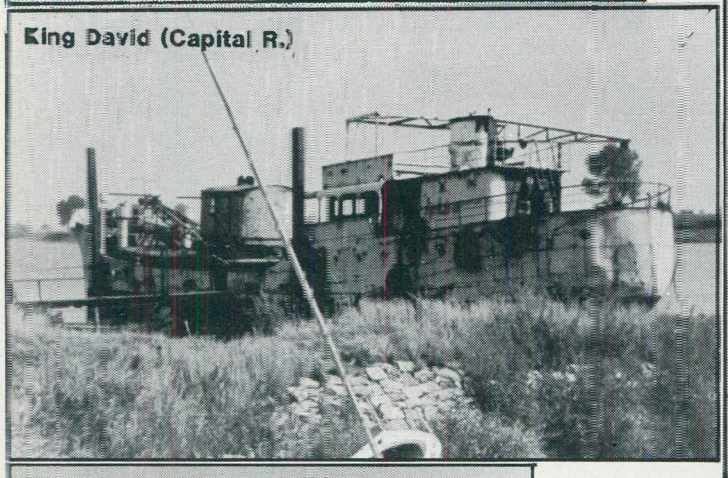
King David (Capital R.)

Ocean 7 (Radio 270)

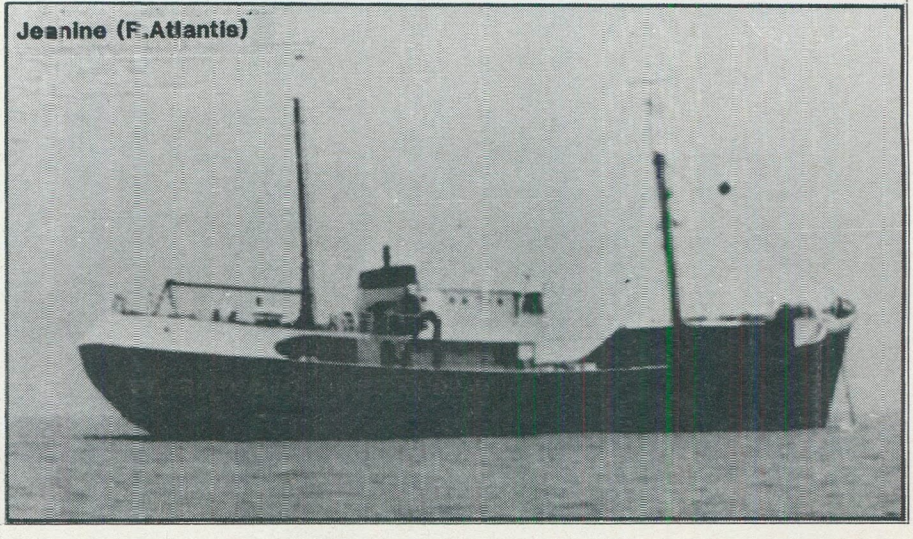
Jeanine (F.Atlantis)

18. MAGDA MARIA	RADIO PARADIJS	Nog steeds in douanehaven in Amsterdam, hoewel vrij te vertrekken (excl. elektronika). Uitspraak Hoge Raad over (on)rechtmatig optreden justitie wordt spoedig verwacht.
19. MORGENSTER	RADIO DELMARE (?)	Aan de ketting in Rotterdam.
20. MI AMIGO	a) RADIO NORD b) RADIO CAROLINE SOUTH c) ATLANTA d) ATLANTIS e) RADIO MI AMIGO f) RADIO SEAGULL	Gezonken op 28 maart 1980. Mast steekt nog steeds enkele meters boven de golven uit.
21. NORDERNEY	RADIO VERONICA	In '82 verbouwing gereed in Zoutkamp tot discotheek/restaurant. Nu in Vlissingen.
22. OCEAAN VII	RADIO 270	Gesloopt in 1969
23. PEACE	VOICE OF PEACE	NOG STEEDS IN DE LUCHT!!!!!
24. TIRI 1.	RADIO HAURAKI	Op de rotsen geslagen in 1968. Nu in Hana Para Harbour (Nieuw-Zeeland).
25. TIRI 2.	RADIO HAURAKI	Op 1-6-1970 beeindigde Radio Hauraki de uitzendingen vanaf zee. Vrij kort daarna legaal bestaan vanaf land! Schip zou nog kunnen bestaan.
26. UILENSPIEGEL	RADIO ANTWERPEN	In 1971 opgeblazen (betonnen schuit!) in Cadzand.

TV-PROJEKTEN/NOOIT UITGEVOERDE STATIONS

27. HOSANNA	RADIO DELMARE (België)	Schip in de zomer verkocht.
28. ODELIA	ODELIA T.V.	Ligt in Cyprus. Eigenaar in gevangenis (volgens geruchten)
29. CEDARLEA	a) RADIO MONIQUE (NL) b) RADIO PHOENIX (GB)	Opbouw schip halverwege gestaakt door financiele problemen. Sinds de zomer van 1982 eigendom van Greenpeace.
30. MANOR PARK	RADIO VENTURA	In Sunderland (Schotland). Projekt nooit van de grond gekomen, hoewel plannen nog steeds bestaan. Schip nu pas verkocht voor vrachtvaart.
31. CATRINA C. 32. BIG CAT	Hardnekkige geruchten vanuit Engeland doen de ronde, dat deze beide schepen gebruikt gaan worden door ex-Caroline medewerkers. Echter: zowel de "Big Cat" als de "Catrina C." liggen nog steeds te koop in Scheveningen.	
33. ROSS REVENGE	RADIO CAROLINE	Nog steeds in Spanje!

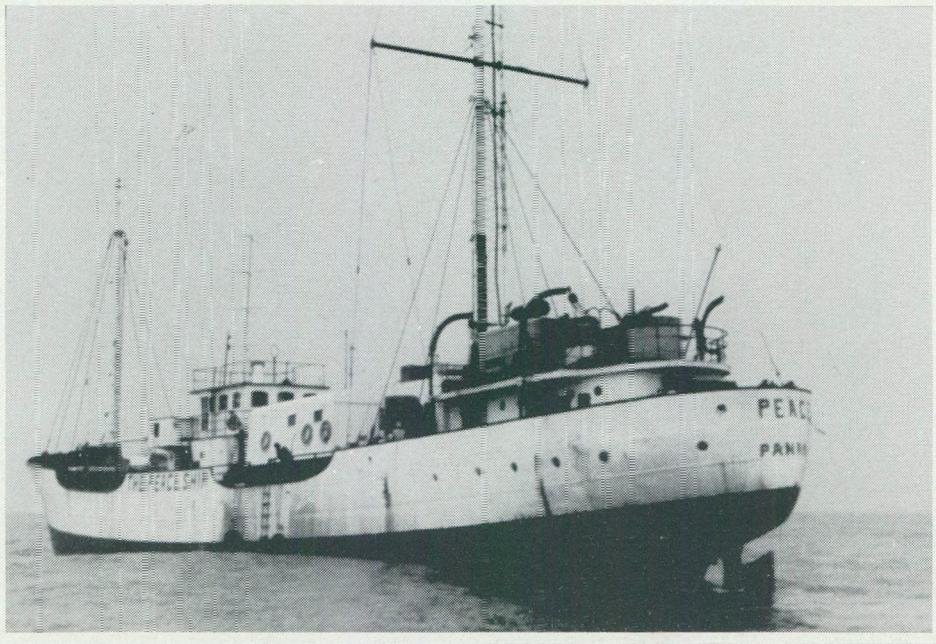

De 'winnares':

Het Peace Ship.

Na 10 jaar uitzenden nog in goede staat.

Foto: Stuart Rogers

(April 1983)

CE
MA
THE PEACE SHIP

1540 kHz. Voice of Peace 100 MHz.

10 JAAR UITZENDEN VOOR VREDE

חול השלום

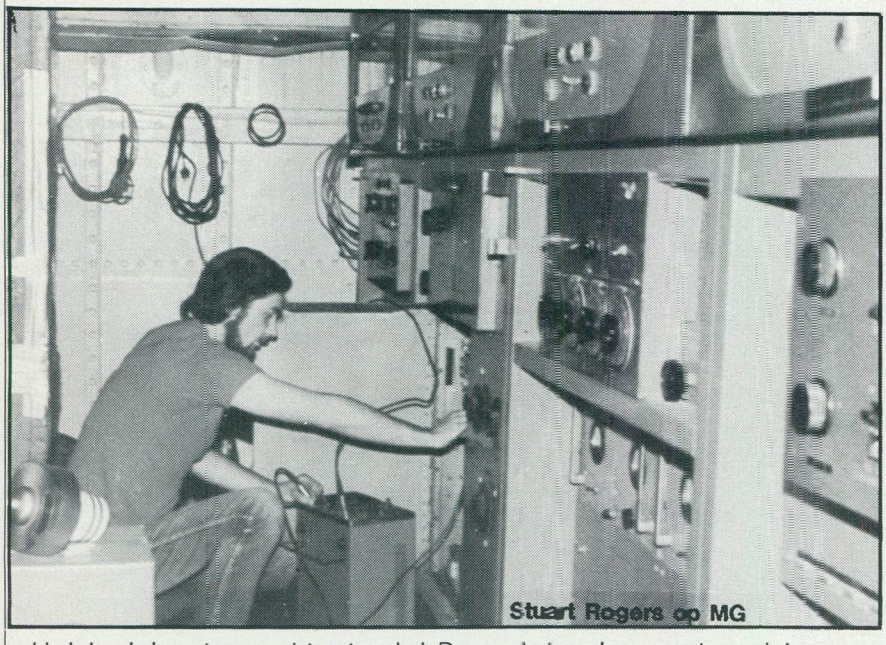

Stuart Rogers op MG

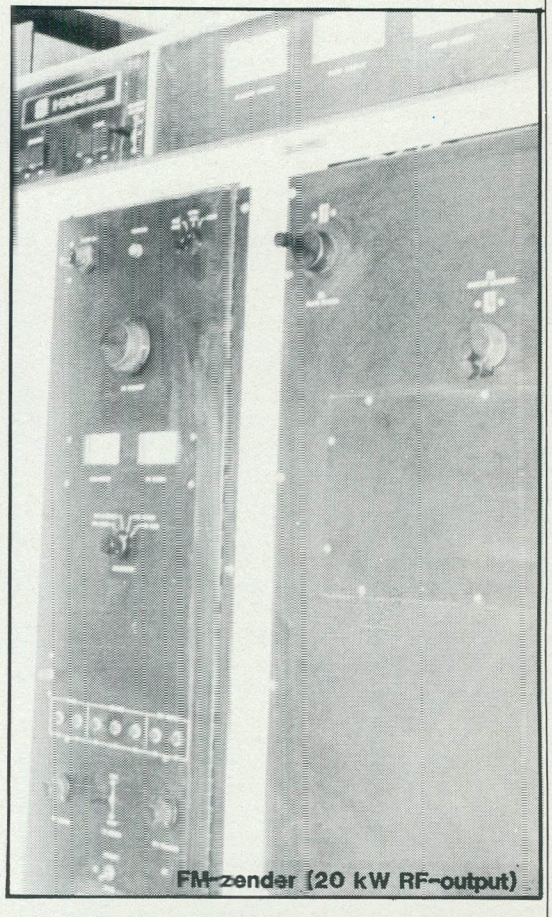

FM-zender (20 kW RF-output)

Het laatste nieuws hier is, dat Dave Asher teruggekeerd is na een maand vakantie thuis. Zoals ik al eerder vertelde, hoopte hij een baan te krijgen bij een station in Zuid-Ierland, maar dit is hem niet gelukt. Dus blijft hij voorlopig weer 6 maanden hier.

Doug Wood schijnt bij Radio Nova International in Italië te werken. (Red. Klopt: daarover meer in het septembernummer).

Op 28 mei vierde Abe Nathan het gedenkwaardige feit, dat er 10 jaar vanaf het Peace Ship wordt uitgezonden. Dit werd gevierd met een kleine party op het schip voor gasten en tevens werd het schip tot vlak vóór de kust gebracht, waar de mensen het goed konden zien. Ook was het de bedoeling, dat er vuurwerk afgestoken zou worden, maar Abe had moeite dit te verkrijgen. Als het lukt, stuur ik volgende keer foto's van de festiviteiten.

Stuart Rogers.

Red. Als kado voor Abe Nathan hierbij een kleurenfoto van het Peace Ship in de haven van Ashdod op 22 maart 1983.

De hoofdstudio

ON- & OFFSHORE door John Wendale

VOICE OF PEACE 10 JAAR

In de 10 jaar uitzendingen van de Voice of Peace zijn deze nogal eens onderbroken geweest, om politieke redenen, vanwege technische problemen, maar vooral om een tekort aan financien. Ondanks dat zag de man achter de vredespropaganda -Abe Nathan- steeds opnieuw kans om zijn zender in de lucht te krijgen. Vooral via giften, maar ook door commercials kon het projekt maar net betaald worden. De DJ's zijn allen vrijwilligers en krijgen alleen kost en inwoning vergoed. Zij zijn bijna altijd afkomstig uit Engeland, waar zij werkten voor Ierse piraten, lokale radio, maar ook voor de zeezenders.

Twee jaar geleden werd de V.O.P. het zwijgen opgelegd door de Israelische regering en moesten de radiomensen toezien hoe het zendschip doelloos in de haven lag. Toch zag Nathan kans om weer met toestemming van de regering te starten en sinds een jaar is het station weer vrijwel onafgebroken op de MG en FM in de lucht. Een aantal jaren geleden zond de V.O.P. ook uit via de korte golf, maar omdat dit stoorde op legerfrequenties in Israel, moest daarmee worden gestopt. Nu echter, nadat het hele schip, studio's en zenders een opknapbeurt kregen, is er opnieuw zendapparatuur geinstalleerd om op de KG te gaan uitzenden. Men had verwacht op het 10-jarig bestaan met die uitzendingen te kunnen starten, maar helaas lukte dit niet, omdat een aantal onderdelen uit Amerika niet op tijd was binnengekomen. Inmiddels is dit wellicht wel het geval.

THE M/V ROSS REVENGE

Je zou het niet willen geloven, maar al sinds half mei 1981 zit zendertechnicus Peter Chicago op het zendschip de "Ross Revenge", waarvandaan ooit programma's voor Radio Caroline hadden moeten komen. Vrijwel zonder geld ziet Chicago kans om in leven te blijven. Dit dankzij de mensen van de scheepswerf in de Spaanse haven, die hem regelmatig te eten geven. In april was Peter het zat en maakte plannen om naar Amerika te vertrekken. Daar wacht hem nog steeds een aanbieding om als technicus te gaan werken bij zenderleverancier Besco Int. in Texas. Bijna was het ervan gekomen. Toen Chicago dit aan Ronan O'Rahilly liet weten, verzon de sluwe vos een list om zijn technicus op het schip te houden. Hij belde met het Amerikaanse vriendinnetje van Peter en nodigde haar uit voor een trip naar Spanje. Hij betaalde haar ticket. Chicago stond zodoende begin mei opeens oog in oog met zijn vriendin en besloot toen maar te blijven.

Ook blijkt dat de firma van Ronan's vader zo af en toe wat geld naar Chicago stuurt. Of dit uit medelijden is of omdat Ronan dit zo geregeld heeft, is niet zeker.

De staat, waarin het aan de ketting liggende zendschip verkeert, schijnt er niet beter op te worden. Zo zijn door onachtzaamheid b.v. de uitlaten van de hoofdmotor volgelopen met regenwater. Eigenlijk hadden de pijpen met hoezen afgedekt moeten worden. Wanneer het schip nog langer ongebruikt in de scheepswerf blijft liggen, zal de conditie er zeker niet beter op worden.

Het ziet er nu echter naar uit, dat er snel uitsluitsel zal komen over de toekomst van de "Ross". De Spaanse justitie heeft min of meer al besloten dat het schip in eigendom zal worden gegeven aan de Amerikaanse financiers, die -zoals gebleken is- als enigen een claim hebben ingediend bij de Spaanse overheid. Merkwaardig genoeg werd dit niet door de scheepswerf gedaan, ondanks heel wat onbetaalde rekeningen. Dit is wellicht het gevolg van het feit, dat de werf een staatsbedrijf is. De salarissen worden toch wel doorbetaald.....

CHRISPIAN ST.JOHN 27 JUNI VOOR RECHTER

Welke beslissing de rechter in het Engelse plaatsje Dorking bij Londen heeft genomen of dat de rechtszaak (zoals gebruikelijk) is verdaagd naar latere datum is op dit moment (15/6) niet te zeggen. Chrispian St.John is -in tegenstelling tot wat de Engelse politie eerst verwachtte- i.p.v. in maart 1984 nu op 27 juni voor de rechter verschenen voor zijn misdaden, gepleegd door heel Engeland. Het zijn in totaal zo'n 70 aanklachten, die tegen deze discjockey zijn ingediend en bijna alle betreffen fraude, oplichterij en diefstalzaken. Toch zullen tijdens de bewuste rechtszaak in eerste instantie maar 20 "charges" worden behandeld. Naar verwachting zal Chrispian maar 2 dingen kunnen aanvoeren in zijn voordeel: of hij bekent schuld of geeft toe geestelijk niet geheel naar wens te kunnen funktioneren.

NOVA EN SUNSHINE VERLIEZEN RECHTSZAAK

Ondanks luxe "5 sterren" advokaten uit Londen en een nogal zelfverzekerde houding, verloren Robbie Dale en Chris Carey (Spangles Muldoon) een rechtszaak in Dublin op vrijdag 10 juni. Deze "court-case" was het gevolg van de inbeslagname van de zendapparatuur van Sunshine Radio en Radio Nova door de Ierse P.T.T. en politie in Dublin op 18 mei (zie FRM 6-'83). Hoewel beide stations de zenders moesten afstaan, waren zij direkt na de inval -eerst met enige onderbrekingen- weer in de lucht. Vanuit Engeland wordt gemeld dat Sunshine beter dan ooit tevoren te ontvangen is. In tegenstelling tot Nova, want dit station is nauwelijks nog te nemen. Doordat de frequentie van 819 kHz. door een 600 kW. sterke zender van Radio Süd uit Andorra opnieuw in gebruik is genomen, was Carey genoodzaakt een kanaaltje (9 kHz) op te schuiven naar 828 kHz. Op deze frequentie echter zenden in Engeland diverse lokale ILR stations uit. Het blijkt dat de nieuwe 50 kW. zender, die Chris Carey in Amerika kocht, niet in beslag is genomen. De vraag is wanneer deze zal worden gebruikt, hoe en voor welk station. Carey verwacht, doordat het Ierse Hof zich in die richting uitliet, dat hij in oktober zijn elektronika weer terugkrijgt. Op dit moment maken de Ierse "conservatives" zich in het parlement sterk dat er in het najaar een besluit wordt genomen over de invoering van legale lokale commerciele radio. Chris Carey denkt -en Robbie Dale met hem- dat Nova en Sunshine wel een vergunning zullen krijgen .....

GEEN ZEE- MAAR LANDZENDER VOOR SURINAAMSE BEVRIJDINGSRAAD

De Raad voor de Bevrijding van Suriname gaat zich binnenkort met radio-uitzendingen tot de bevolking van Suriname richten. Bij een particuliere radio-organisatie, die in Midden-Amerika 5 stations exploiteert, wordt voor dit doel zendtijd gekocht. Oorspronkelijk was men van plan om zelf een zender in de lucht te brengen. In eerste instantie dacht men can een zeezender, die via de korte golf vanaf internationale wateren voor propagandadoeleinden zou moeten zorgdragen. De aanbiedingen, die volgden na het bekendmaken van dit idee werden serieus bekeken. Het bleek echter, dat een radioschip te duur zou worden. Bovendien ging het slechts om enkele uren zendtijd per dag. De aanbiedingen bleken tevens vaak verre van serieus. Nu echter is men met de Amerikaanse organisatie tot overeenstemming gekomen om met gekochte zendtijd vanuit Midden-Amerika programma's met informatie, nieuws, interviews en muziek de Surinaamse bevolking te bereiken. Voorlopig start men met 30 minuten per dag en er wordt verwacht dat dit spoedig zal worden uitgebreid tot 1 uur. Momenteel wordt onderzocht, op welke frequentie(s) zal worden uitgezonden. De omroeporganisatie, waar zendtijd wordt gekocht stelt ook faciliteiten beschikbaar voor de produktie van programma's. Die programma's zullen worden gepresenteerd door "gevluchte omroepmedewerkers"; vertrouwde stemmen in Suriname, die een eind willen maken aan de eenzijdige propaganda van het huidige bewind. De radiostations in Suriname staan onder zware censuur en zijn niet bij machte de werkelijke toedracht van het nieuws te brengen. Bovendien zitten de radio- en TV programma's volgepompt met propaganda voor het militaire regime van Bouterse.

RESULTAAT ONDERZOEK: REKLAME OP LOKALE OMROEP NIET NADELIG VOOR PERS

Reklame op lokale radio of TV hoeft geen nadelige gevolgen op te leveren voor de gedrukte media. Dit blijkt uit een Duits onderzoek. Sinds 2 jaar wordt op de Noordduitse lokale radio en TV reklame toegestaan. In 1982 werd hier een omzet mee gehaald van 60 miljoen D.Mark. De inkomsten van de lokale pers uit advertenties zijn in die tijd niet achteruit gegaan. De generaliserende opmerking, dat invoering van lokale of regionale reklame en radio en TV ten koste van de pers zou gaan, is hiermee teniet gedaan. (Red. Tot dezelfde konklusie is men in Finland gekomen na 25 jaar commerciele TV).

REKLAMEWERELD WIL REKLAME OP LOKALE OMROEP EN ABONNEE-TV

De Vereniging van Erkende Reklame-Adviesbureaux speelt een centrale rol in de reklamebranche. Van de ca. 4 miljard, die jaarlijks aan reklame wordt besteed, gaat ruim de helft van dat bedrag via de VEA-bereaux. De VEA is stellig van mening dat in de conceptmedianota het instrument reklame onvoldoende kansen krijgt om gebruik makend van de nieuwe media, zijn bijdrage te leveren

aan de Nederlandse economie. Op dit moment, zo vindt men, wordt reklame op radio en TV teveel gezien als een financieringsbron en niet als een communicatievorm, die naast culturele, politieke, educatieve en verstrooiende elementen als zelfstandig onderdeel van de massacommunicatie moet worden beschouwd. De VEA vindt, dat de overheid geen beperkingen dient te stellen aan de toegankelijkheid van de media voor reklame. "Want", zo stellen zij, "reklame is een belangrijk investeringsmiddel om de positie van de individuele bedrijven en daarmee de gehele Nederlandse economie te versterken. Een zo breed mogelijke beschikbaarheid van mediatypen draagt hier zonder twijfel toe bij". Vanuit de kennelijke behoefte de bestaande media (omroepen) zoveel mogelijk te beschermen heeft de minister van WVC gekozen voor een zeer gedetailleerde regulering van de ontwikkeling van nieuwe media, zoals b.v. abonnee-TV. Reklame of sponsoring zal niet worden toegestaan, waardoor gevreeds moet worden, dat de animo tot exploitatie van abonnee-TV en andere nieuwe media tot een minimum beperkt zal blijven, met name bij de uitgeverijen.

OUD WORDEN

We hebben alweer de nodige warme dagen achter de rug en sinds een week is het officieel zomer. Vooral op de warme dagen heb ik de neiging weg te mijmeren en beland in gedachten weer in de jaren '60. Those were the days, my friend. Ik hoef niet eens mijn ogen dicht te doen om mijzelf weer op het strand te zien liggen, al of niet in gezelschap van de nodige vrienden en vriendinnen. Zo snel als we toen van vriend of vriendin verwisselden, zo snel kon er in die dagen van frequentie op de radio gewisseld worden als de muziek of DJ je niet meer aanstond. De middengolf had heel wat te bieden. En juist op dat strand stond de radio altijd aan: "Where-ever you go - take your portable radio". Bij een wandeling op het strand werd het meteen duidelijk: er was behoefte aan meer dan één popstation. Hoewel Veronica uiterst populair was, stond toch niet iedere radio op één-negen-twee (goed idee). Als je een paar honderd meter door het hete zand had gelopen, waren alle zeezenders de revue gepasseerd: Veronica, London, Caroline, Radio England, Britain Radio, Radio City enz.

Nu -bijna 20 jaar later- weten de meeste strandliggers van rond de 16 jaar daar nauwelijks iets van; zij moesten toen nog geboren worden. Toch, als je opnieuw de schelpen en het hete zand trotseert, is het beeld weinig veranderd. Helaas het geluid wel. Groepjes jongeren met radio's liggen her en der verspreid. Van Den Helder tot Hoek van Holland. En ook zij luisteren niet allemaal op dezelfde frequentie. De antennesprieten staan nu niet naar zee, maar naar land gericht. Machinale HiFi disco stampt uit de speakers. Opnieuw zijn het de piraten, die het strand hebben veroverd. Toen ik 2 weken geleden aan het eind van een warme dag moeizaam de trappen naar de duinen opklom kon ik nog net "Lola" van de Kinks uit een kamerbrede stereo cassette-radio portable horen.
"Is er eigenlijk wel wat veranderd?", vroeg ik mij af, toen ik het zand en de schelpkorrels van mijn voeten probeerde af te krijgen.

JOHN

België

ELF GROTE BELGISCHE VRIJE RADIO'S TIMMEREN AAN DE WEG

Sinds enige weken zenden elf grote commerciele Belgische vrije radiostations hetzelfde nieuws uit. Zij krijgen dit kant en klaar aangeboden via een straalzender van de Luxemburgse commerciele omroeporganisatie R.T.L. In het weekend wordt er aan dit nieuwspakket een aktualiteitenrubriek toegevoegd met onderwerpen, varierend van politiek tot sport.
Het gezamenlijke nieuwsprogramma van de -overigens onderling konkurrerende- vrije stations heet "Key Station News". Het doorbreekt met 850.000 luisteraars het nieuwsmonopolie van de Belgische staatsomroepen B.R.T. en R.T.B.F.
In eerste instantie trachtten de vrije zenders hunnieuws te kopen van de Belgische dagbladen, hetgeen niet tot een succes leidde.
Toch merkwaardig, want de meeste stations in deze "Key Club" worden geexploiteerd door Frans Grootjans. Hij is een krantenuitgever, die via zijn bedrijf "Hoste" de radiostations runt.
In feite zijn de stations (nog steeds) illegaal. Hoste is eigenaar van Radio Contact, Radio Annick, Radio W.L.S. en Radio Caroline (hoe kunnen ze het bedenken!), die volgens onderzoekcijfers dagelijks 345.000 Vlamingen bereiken. Ook heeft Hoste nog belangen bij de stations C.F.N., Metropole, R.B.M.- FM, Interim, Région en FM-Namur. Deze zenders hebben een gezamenlijke luisterschare van 477.000 luisteraars (franstalig).
Via samenwerking met de R.T.L. is dus de Key Radio Groep opgericht, die naast het verstrekken van nieuws, openlijk klanten werft voor de nog altijd illegale etherreklame.
In de verkoopbrochure van Key wordt er geen geheim meer van gemaakt dat er banden met R.T.L. zijn: "De dienst "Piges" is een afdeling, die voor u -zowel van de TV als van de radio- uw reklamespots op band kan zetten, via het teledistributienet. Onze videotheek heeft alle TV-spots van R.T.L. op de band staan sinds 1977, plus daarbij de volledige R.T.L. TV-programma's van de laatste twee maanden", aldus de brochure.
Key voert een intensieve campagne om klanten te werven voor televisiereklame, zowel in de Nederlandse als Franse taal. Potentiele clienten wordt verzekerd, dat de gekochte "air- time" via een nog op te richten vrij televisiestation landelijk verspreid zal worden, of anders via het net van R.T.L.
En juist voor dit doel leent de straalverbinding Luxemburg-Brussel zich bij uitstek.

Een andere uitgeverij, de V.U.M. groep heeft ook plannen voor een eigen televisienet. Zij willen zich met de programma's op specifieke doelgroepen richten en reklame zal zeker niet uitgesloten zijn. V.U.M. heeft ook al kontakten met de I.T.V. gelegd. Zo goed als zeker zullen zij dit commerciele Engelse TV-station doorstralen naar België.

Een andere mededinger op de "vrije" markt is het Independant Television Station in Brugge. Momenteel werkt I.T.S. voor een aantal buitenlandse TV- stations, waaronder de B.B.C., produceert daarnaast reklamespots en is een stevige konkurrent voor Radio Key.
Inmiddels heeft I.T.S. de eerste testuitzending verzorgd. Men wil de programma's niet verder uitstralen dan West-Vlaanderen, waarmee de aanzet wordt gegeven voor een regionaal station. Wat betreft de inkomsten uit reklame is men niet ontevreden. In ieder geval hebben de lokale adverteerders al ruime belangstelling in het projekt getoond. I.T.S. zal regionaal en lokaal nieuws gaan verzorgen. Verder diverse theaterprodukties, veel films en natuurlijk de "commerciele informatie".

Het is eigenlijk verbazingwekkend om te zien hoe snel en ongehinderd al deze nieuwe vormen van radio en televisie in Belgie plotseling tot bloei gekomen zijn, hoewel het in feite nog steeds illegaal is. Vrije radio werd weliswaar oogluikend toegestaan, maar commerciele televisie mocht helemaal niet. Toch heeft R.T.L. toegang tot Belgie via de kabel. Het lijkt alsof de Belgische regering het vrije markt mechanisme een kans geeft zich vrij te ontwikkelen, waarna zij achteraf bekijkt hoe dit gelegaliseerd kan worden.

JOHN WENDALE.

BRT CONTRA VRIJE RADIO'S

door Paul Vermeersch - Rumbeke

Het is inderdaad zo, dat er in Brussel heel veel ellende is nu Studio Brussel op 102.8 MHz. is begonnen. Die frequentie is niet zomaar door de B.R.T. gekozen, maar werd hen toegewezen op de administratieve wereldconferentie van de radioberichtgeving te Genève in 1979. Tot op 1 april werd die frequentie niet gebruikt. Nu de BRT met Studio Brussel gestart is, heeft de BRT de bescherming en kan men alle radio's, die hen storen, laten oppakken. Dit is nog niet alles, want op de conferentie in Genève kreeg de BRT nog meerdere frequenties toegewezen tussen 100 en 104 MHz. zoals 100.7 - 102.8 - 103.1 en 103.6 MHz.
Op 1 oktober start de BRT hun zender op 100.7 MHz. in Egem (W.Vl.) wat nog een grotere ellende zal zijn voor de West- en Oostvlaamse vrije radio's. Later zullen ook de 103.1 en 103.6 in gebruik genomen worden. Reken daarbij nog dat de BRT een storingsvrije zone wenst van 400 kHz. Dan mag je wel aannemen, dat de beste tijd voor de Belgische vrije radio's verleden tijd is.
Verschillende lokale zenders hopen vlug op de legalisering, zodat ze een toegewezen frequentie krijgen en zonder het risico van inbeslagneming kunnen uitzenden. Ondanks de hoge kosten voor de vergunning, salarissen. Maar of die legalisering er vlug zal komen is weer iets anders. Men weet niet precies wat er met de grote zenders zal gebeuren.

HET 'GEZICHT' VAN DE BELGISCHE VRIJE RADIO

PROGRAMMATIE

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag	zaterdag	zondag
00	LUXE-PAARDJES OP STERK WATER Daniël De Laet Eddy Thiessen Braem & Van Gool	MET DE UIL OP STAD Ludo Hendrickx	NACHTTRAM Stef Gijssels	DE DRUPPEL Alain Mazijn Chris Van De Walle Frank Dom	JE KAN ER ALLE KANTEN MEE UIT Sim Simons Patrick De Groef	NAAR DRIEEN TOE Patrick De Groef, Wendy De Graef, Danny Janssens	KAMIEL IN ANTWERPEN Kamiel Noyen
01							
02							
03	DE NACHT DOOR					AMBIANS Joris De Vroey	
04							
05	M. Thiessen	Johan Mast	Johan Mast	Ludo Hendrickx	Erik Van Heffen	DE NACHT DOOR Joris De Vroey	
06							

07	TOAST						
	Patrick De Groef	Patrick De Groef	Gie Van Moer	Luc De Clercq	Guido Dilles	Marc Verstraeten	Nick Van De Velde Dirk Vandeloo
08	NIEUWS Radio Stad Nieuwsdienst						
09	CASSATA					DE ZANDLOPER Dirk Van De Sande	STAD JUNIOR Bert, Leo, Veerle & Jan
10	Guido Dilles Walter Theuns Guy Stas	Wendy De Graef Franky De Block	Dirk De Man Mark Smets	Patrick De Groef Stef Gijsels	Michel Follet Mark Van Hoof Bart De Boeck	URBI ET ORBI Harry Van Bokhoven Rudy Vanschoonbeek Joris De Vroey	AUDITE SILETE An Snissaert Guido Thijs
11							PLUK DE DAG Michel Follet
12	LUNCH IN DE STAD						
13	Paul Cools Hans Baeyens	Robert Depuis	Guido Dilles Ivo De Block	Werner Soors	Rudy Vanschoonbeek Dirk Van De Sande Erik Engelen Mark Kerremans	FLAIR MAGAZINE Diana Van Gompel Paul Cools Guido Dilles Mark Verstraeten	KRIKKEDOL Stef Peeters
14	BARA Simple Simon	SENTIMENTAL JOURNEY Simple Simon	FROM THE HARD Luc Descamps Jos Kloek	DE SCHAKERING Michel Follet	LOSJES IN DE GROEF Erik Van Rijmenant	DE STRAFFE DERTIG Ivo De Block	MATINEE Michel Follet Greet Minten Martin Overheul
15							
16	BIJ HET RECHTE EIND Steven Jacobs, i.s.m. Wetswinkel Antwerpen	DE WERKRADIO Wendy De Graef Patrick De Groef	GRAFFITI OP VINYL Mark Van Hoof Nadine Vandenberg		MASTODONT Johan Mast	7 INCH / 45 Bruno Luc Graré	
17	OVERSTUUR Stef Gijsels					HET ZAL JE WEEKEND MAAR WEZEN Erwin Van Wassenhove & Annet D.V.	STADSGIDS Robert Depuis
18	NIEUWS Radio Stad Nieuwsdienst						
19	DE BLOK EROP Ivo De Block					MENSLIEF, IK HAAT JE Frans Vanagt	MENGELMOES Stef Peeters
20	OPEN DOEK Fred Veerman, Betty Verhelst, Walter Quartier	ANAKOLOET Rudy Vanschoonbeek Lies & Miek Mertens Martin Overheul	BIJ ONS IN ANTWERPEN Dirk Apers, Toos Smet, Ludo Andries Marina Tersigo	BIJ NADER INZIEN Radio Stad Nieuwsdienst	DE SPRANKELNDE GEDACHTE Luc & Nicole Broes	DE DANS EN DE SPRONG Peter Van Beek	STADION Ludo Hendrickx Frans Vanagt Herman Heyninck
21	ROCKROUTE Willy Bourri, Eddie Aerts, Diana Van Gompel	BOULEVARD DU ROCK Luc Graré	ZEBOP Fred Veerman	POOIERPOP Werner Soors	ROCK-OCO Luk Van Overmaat	KJØKKEN-MØDDINGER Paul Cluydts Nadine Vandenbergh	CINE QUA NON Paul Cools
22	ROCK AT 9 O'CLOCK Francky De Block	ERZATZ HADERACH VanMalskoe & Dilemma			DE N.V. DRASTIC PLASTIC Martin Overheul		MUZIEKSALON Eva Maria Annet De Vroey
23	COUNTRY STYLE Jan Van Deurne	SIMPLY SIMON Simple Simon	TEXTUUR Johan Mast Lieve Van De Walle	BLUES POWER Raf Dercon		REALLY 10 'O CLOCK NEWS Bob, Sim, zonder Zussen	GEITEWOLLEN SOKKEN Johan Vanhecke Philip Lardinois Dirk Vanschoonbeek
	CAMERA OBSCURA Guy Van Moer Wendy De Graef	PARADISO Harry Van Bokhoven	TRECENTOS E OITENTAS Dirk Van Den Oudenhove	RIVENDEL Johan Vanhecke Ronald & Erik Grossey, Miek & Lies Mertens	NEON Luc Graré	TUSSEN DAG EN NACHT Bob Van Geffen	DE VOORHOEDE Gie Van Moer Wendy De Graef

HET STADSBLAD verschijnt maandelijks jaargang twee nummer vijf: mei 1983
verantwoordelijke uitgever: Dirk Apers|Eeuwfeestlaan 138|2500 Lier
RADIO STAD|POSTBUS 20|2600 BERCHEM 1|03/218 74 65|INLICHTINGEN DRIVE IN: 03/232 13 51
INLICHTINGEN PUBLICITEIT : 03/238 76 74| BANKRELATIE 001-1255905-25 of 220-0017245-15|
REDAKTIE: Rudy Vanschoonbeek, Diana Van Gompel, Michel Follet, Werner Soors, Joris De Vroey
BIJLAGE BIJ DE NEUS VAN 19 MEI 83

4 JUNI 1983:

2E CAROLINE

RADIO CONVENTIE

IN DEN HAAG

* * * * * * * *

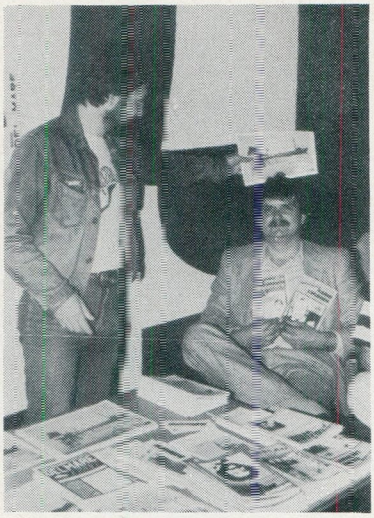

Delmare stand met Jos Leygraaff en Gerard van Dam

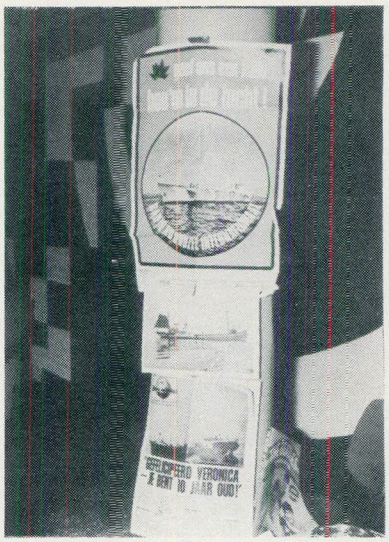

Wat een herinneringen!

Op zaterdag 4 juni werd voor de tweede keer de "Caroline Radio Conventie" gehouden in de Wilhelminakerk te Den Haag. Tevens werd hiermee het 5-jarig bestaan gevierd van de Stichting Media Communicatie, alsmede (eindelijk) de uitgave van de platenserie "Pirate Memories".

Voor slechts één tientje kregen de fans films te zien op een doek van 2 x 2 meter van: de bouw van het REM-eiland, Radio Caroline, Veronica, Noordzee, Paradijs, Sealanden Paradise.
Waar men in Engeland ƒ 200,-- betaalde in 1977, kon men nu terecht voor een schamel tientje. Wij danken de F.R.C. (Hans Verbaan) voor het draaien van alle videofilms, de standhouders Alex Olffers, Jos Leygraaff (ex-) Victoria en diverse radiostations, die aanwezig waren. Zelfs uit Duitsland en België was men gekomen.
De leiding van de middag lag in handen van Eduard van Loon van de Caroline Radio Club, die uitstekend werk heeft geleverd.

Bij de stand van S.M.C. werd eindelijk de platenserie "Pirate Memories" verkocht, waar de fans vele maanden op hebben moeten wachten. De platen zijn nu volop leverbaar.

Door de zeer grote belangstelling van het publiek, mede door de geruchten over een zeer spoedig uitvaren van het zendschip "Ross Revenge" in Spanje, zullen wij een 3e Conventie houden op zaterdag 15 oktober 1983. Gezien het feit dat wij diverse mensen hebben moeten teleurstellen omdat de zaal niet meer dan 150 man kan bevatten, verzoeken wij u thans dringend nu reeds kaarten te reserveren.

Ook Gerard van Dam van Delmare was aanwezig. De Delmarebladen hadden even met problemen te kampen door het onverwacht wegvallen van Roelof Meijer. Thans is het kantoor van Delmare gevestigd in Kapelle in Zeeland.
(Binnenkort kom ik hierop terug)

ROB OLTHOF (S.M.C.)

De stand van Stichting Media Communicatie

Ook de Caroline Radio Club was uiteraard aanwezig

STICKERS EN QSL-KAARTEN

Ruilen!
Aanvragen!

QSL FROM
SKYLINE
101.35 MHZ
Rijswijk (Z-H) postbus 339 2280 AH

PIRATENZENDER
"MICRO"
V.A.DE VELUWE
POSTBUS 2166
7302 EN
APELDOORN

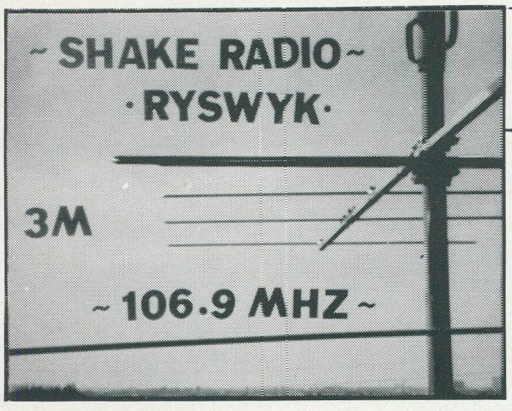

Postbus 499
2280 AL RIJSWIJK Zh.

Radio HEIDEROOSJE
De Rat

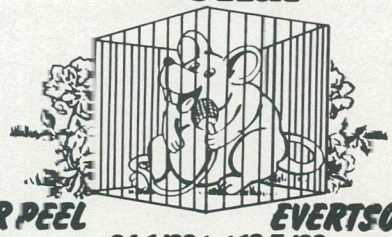

TER PEEL EVERTSOORD
24-1-'83 tot 18-7-'83

17.6.'83: zitting in Roermond (14e keer)

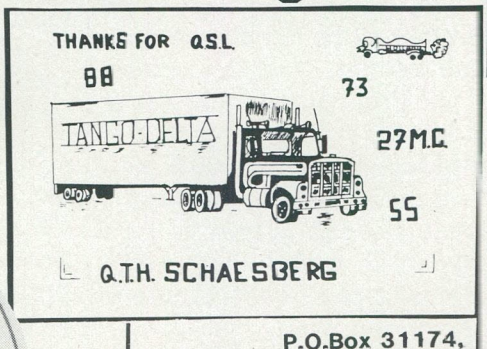

P.O.Box 31174,
6370 AD SCHAESBERG.

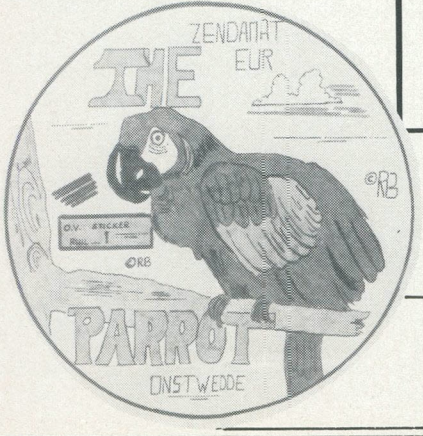

Rudy Boels
Dwarsstukkerweg 12
9591 TE ONSTWEDDE

Techniek

OVER MODULATIE OF OVERMODULATIE

In bijna iedere aflevering van het F.R.M. komen de termen "overmodulatie", "bandbreedte" en "storing" wel een keer voor. En niet zonder reden ook. Draai op een willekeurig tijdstip de band over en je hoort zelf het geknetter en gespetter, of -zoals H.Z. uit Groningen dit in het vorige FRM zo fraai bewoordde- men schreeuwt de signaalsterktemeter naar beneden.

De modulatiehardheid is voor veel stations helaas nog steeds een probleem. Metingen van mij in de regio Gelderland hebben uitgewezen, dat slechts 40% van de vrije radiostations op de 3 meter de juiste modulatiehardheid hebben. Maar liefst 60% moduleert onjuist: 50% te hard en 10% te zacht. Reden genoeg om hier aandacht aan te besteden.

TE HARD /TE ZACHT

Waarom moduleert men te hard of te zacht? Ik heb m'n oor zo links en rechts te luisteren gelegd en vond er de volgende argumenten voor:

Te zacht:
1) Beter te zacht dan te hard

Te hard:
2) Je komt verder
3) Je bent op afstand beter te verstaan.
4) Het hoeft niet mooi te zijn, als het maar hard is. . . . .
5) Onkunde.

Ad 1: Dit is inderdaad waar, maar perfektionistisch als we zijn, willen we het precies goed hebben. Tevens neemt de signaal/ruisafstand af.

Ad 2: Zonder kommentaar verwijs ik dit direkt naar het rijk der fabelen.

Ad 3: Voor 99% zie 2. Voor dat ene overgebleven procent geldt, dat je een grotere bandbreedte hebt. Dit houdt in dat je over een breder stuk van de band te ontvangen bent dan normaal is. Mocht er elders iemand tegen je aan zitten drukken, dan is statistisch gezien de kans dat je ontvangen wordt groter. Echter: de vervorming bij een tè grote bandbreedte (= overmodulatie) is enorm hoog.
De verstaanbaarheid wordt juist slechter - nooit beter en de kwaliteit holt achteruit.
Bedenk wel: het middel is erger dan de kwaal en velen vinden het te irritant om naar te luisteren.

Ad 4: Dit is ieders persoonlijke mening . . . . . .

Ad 5: Hier kunnen we wat aan doen. Op zich is het simpel. Je stelt éénmaal alles in en zorgt dat je het zo houdt.

INSTELLING

Het instellen van de modulatiehardheid gebeurt met behulp van de VU-meters van een bandrecorder of cassettedeck en een tuner.
Stem de tuner af op Hilversum 3 en zet het cassettedeck op opname. Stel nu de VU-meters in op 0 dB / 100% schaaluitslag. Stem nu de tuner af op het signaal van je eigen zender. Doe schuif voor schuif van het mengpaneel zover open dat de VU-meters van het cassettedeck 0 dB / 100% uitslaan en markeer deze stand. Als je de schuif nooit verder dan de gemarkeerde waarde opendoet kun je nooit meer overmoduleren.

KONTROLE

Het kontroleren van de modulatiehardheid gedurende de uitzending kan handig zijn om te zien of er toch niet iets te hard gaat. Je kunt dit op twee manieren doen:
1) Stem de tuner af op je eigen signaal en laat het cassettedeck op opname staan. Je kunt nu steeds de meters van het cassettedeck in de gaten houden.

2) Een mooiere methode is met behulp van meters op het mengpaneel. Je kunt markeren tot hoever deze meters uit mogen slaan.
Als je geen VU-meters op het mengpaneel hebt kun je losse meters aansluiten.
Bij ASSH-Heerhugowaard zijn schema's van zowel digitale- als analoge VU-meters voorhanden.

ALGEMENE TIPS

Tot slot nog enige algemene tips om de modulatiehardheid binnen de perken te houden.

De spraak moet net zo hard als de muziek zijn. Vaak is deze harder, omdat men de mikrofoon "opvreet", gaat schreeuwen of lachen.
Als je dat zo graag doet, doe dan de schuif van het mengpaneel een stukje dicht.
Let vooral ook op, dat de -beruchte- telefoon niet wordt overgemoduleerd. Hoe vaak komt het niet voor (vooral 's nachts) dat je iemand keihard in de telefoon hoort bulderen, wat al gauw overeenkomt met een bandbreedte van 1 MHz.

Mocht het ondanks alle voorzorgen toch nog te vaak mis gaan, gebruik dan een dynamiekkompressor of limiter.
In het F.R.M. van februari van dit jaar staat een schema hiervan.

RONALD,
ASSH-GELDERLAND,
POSTBUS 30092,
6803 AD
ARNHEM.

AUTOMATISCHE AMPLITUDE CONTROL UNIT

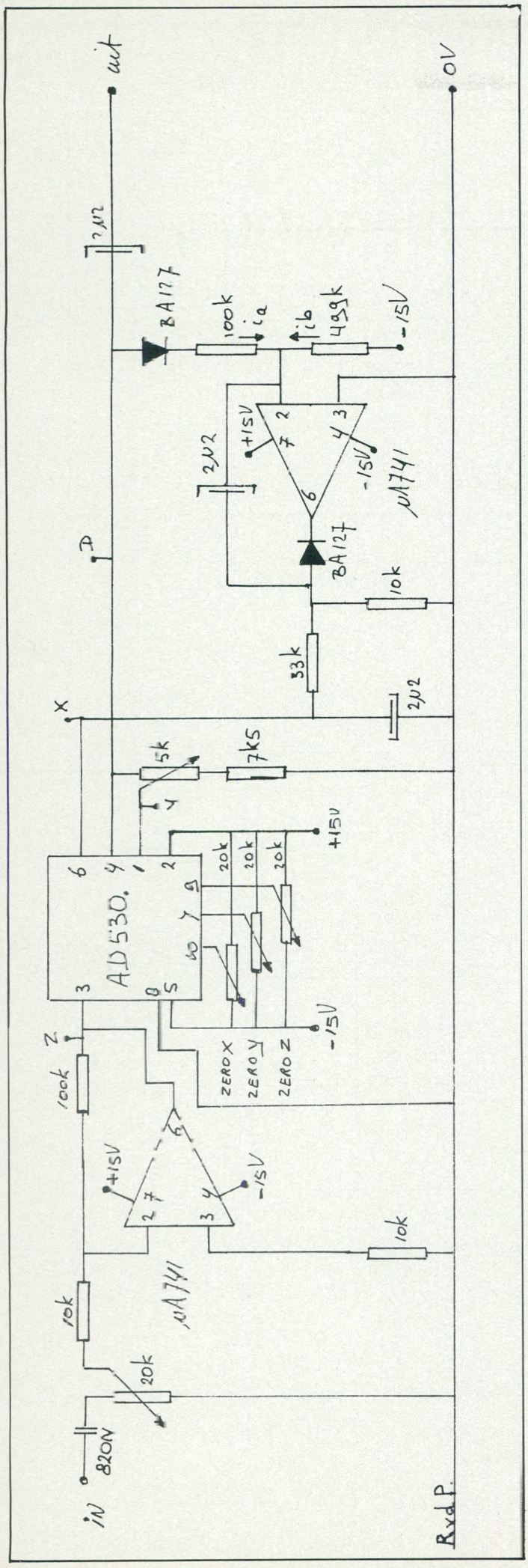

Het hoogdoorlaatfilter RC is opgenomen om ongewenste laagfrequentstoringssignalen te verzwakken.
Om oversturing van het 741 netwerk te voorkomen is de R regelbaar gemaakt.
Het 741 netwerk versterkt 10 maal. Deze schakeling is opgenomen om het verwerken van zeer kleine ingangssignalen mogelijk te maken.

DE EIGENLIJKE A.A.C.U.

De eigenlijke A.A.C.U. bestaat uit de AD 530 vermenigvuldiger, die thans als deler geschakeld staat en de uA 741, die als terugkoppeling dienst doet.
Punt X moet altijd negatief zijn. Om dit te bewerkstelligen zijn de diodes opgenomen.
(Als punt X positief zou worden treedt een soort "lawine-effekt" op).

WERKING:

Neem aan dat Amplitude Z daalt, dan daalt Amplitude D ook.
Stroom ia door 100k daalt, stroom ib door 499k is dan groter dan ia.
De uitgang 741, punt X, "stijgt" (wordt minder negatief). Uitgang Y stijgt, de Amplitude D eveneens en de stroom ia neemt ook toe.
Dit proces gaat door totdat ia = ib. Op dat moment is de gewenste uitgangsamplitudesterkte weer bereikt.

AFREGELING:

Niet moduleren; met de zero potmeters de gelijkspanningscomponent op de punten X, Y en Z op nul Volt afregelen.
Vervolgens moduleren en met potmeter 5k het gewenste uitgangssignaal instellen.
Wanneer nu het uitgangssignaal overgemoduleerd blijkt te zijn, dient men de ingangspotmeter (20k) terug te draaien, totdat deze overmodulatie niet meer optreedt.

(N.b.: Deze 20k potmeter heeft geen invloed op het uitgangsniveau).

Iedereen veel succes toegewenst,

Voor reakties, problemen, vragen e.d., schrijven naar:

RONALD V.D. PLAS,
POSTBUS 28552,
3003 JB ROTTERDAM.

ZELFBOUW DUMMYLOAD

BELASTBAAR TOT 30 WATT, VOOR 50 OF 75 Ohm.

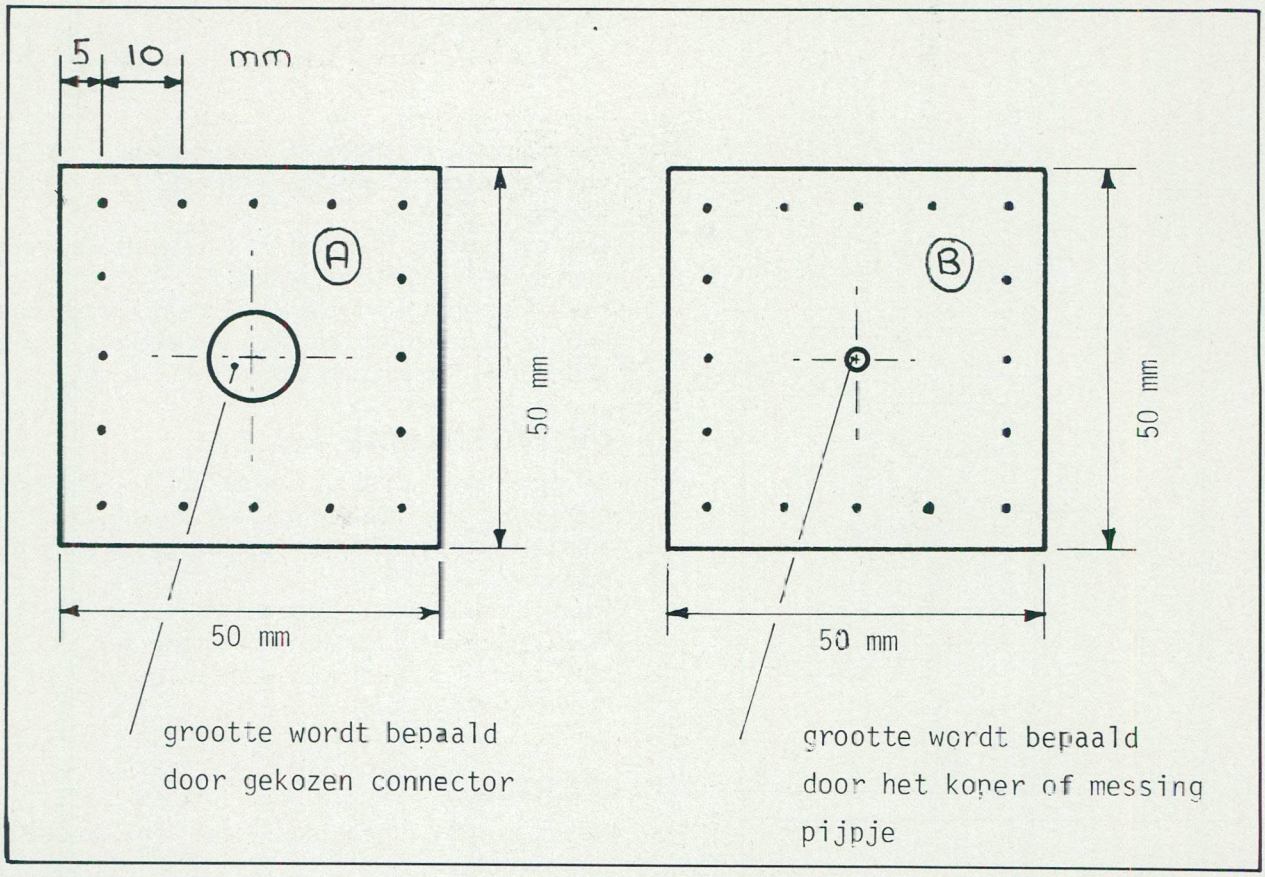

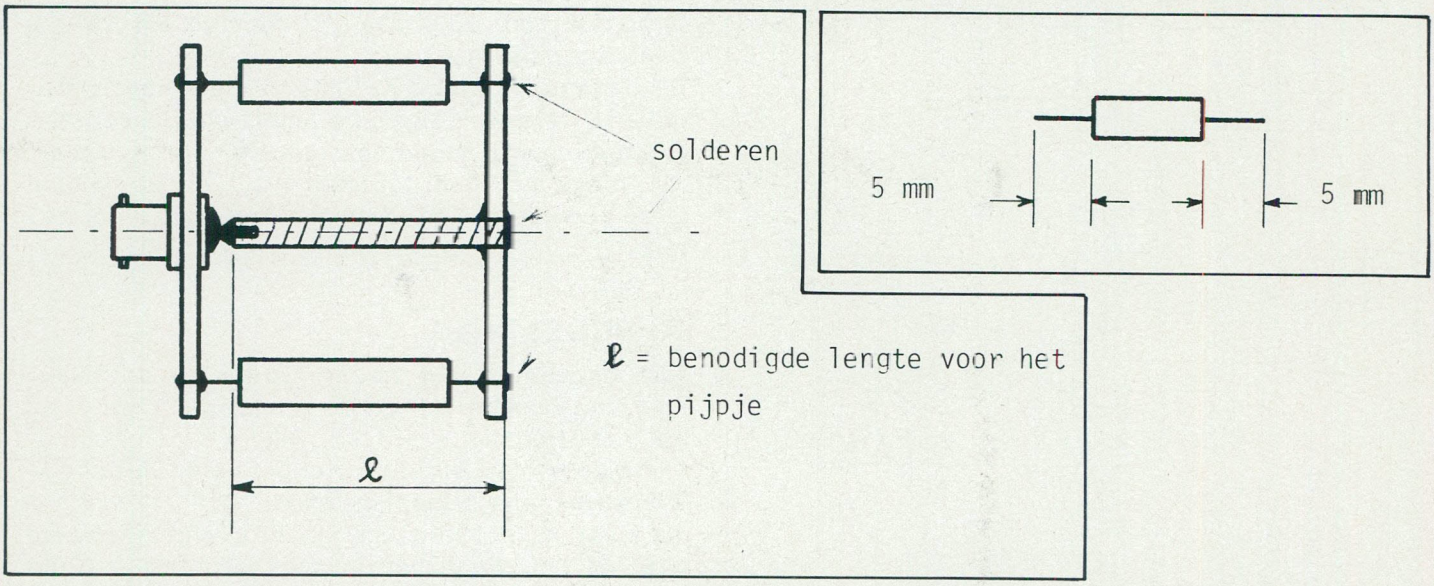

Een dummyload is bedoelc om de zender te laten functioneren, zonder cat een noemenswaardig r.f.-signaal de ether in wordt gestuurd.
De dummyload is dus onortbeerlijk voor het testen en/of afregelen van de zender.
Dit afregelen wordt nog al eens gedaan met aangesloten antenne.
Dit brengt niet alleen stoorproducten in de 3m-band teweeg, maar vaak erger nog, ook in de politie- en luchtvaartband en zelfs in de 2m-amateurband.
En, dames en heren amateurs, storing dienen wij altijd te voorkomen, al was het maar alleen uit eigen belang.

Bij deze zal ik een dummyload beschrijven welk met eenvoudige middelen te realiseren valt en, indien zorgvuldig gebouwd, een SWR geeft van $\leq$ 1:1,3.

Deze dummyload kent twee uitvoeringen; 50 ohm en 75 ohm.

Beide zijn belastbaar tot een vermogen van 30 W.

BENODIGDHEDEN:

1. Een connector; b.v. PL-259, of SO-239 of een BNC-uitvoering.
   De keuze wordt aan de bouwer gelaten.

2. Een messing of koper pijpje, welk in of om de kern van de gekozen connector past.
   Lengte c.a. 6 cm.

3. Twee plaatjes van messing of koper, van 50 x 50 mm.
   Dikte 1 mm.

4. Zestien weerstanden van 820 ohm voor de 50 ohm uitvoering, of 1200 ohm voor de 75 ohm uitvoering.
   (tolerantie 5% of beter, 2 W)
   Deze weerstanden moeten van het type opgedampt of geperste koolstof zijn, en mogen onder geen beding één of meerdere wikkelingen in de koolbaan bevatten.

CONSTRUCTIE:

In figuur 1 is van het geheel de constructie gegeven.

Bestudeer deze eerst aandachtig, om tijdens de bouw niet in moeilijkheden te geraken.

1. Knip de draden van de weerstanden af tot een lengte van 5 mm.
   Vertin de draden.

2. Boor in plaatje A, exact in het midden, een gat ter grootte van de gekozen connector.
   Boor in plaatje B, exact in het midden, een gat ter grootte van de buitendiameter van het pijpje.

3. Leg de beide plaatjes precies op elkaar en teken de plaatsen af waar de gaatjes geboord moeten worden voor de weerstanden.
   Het hart van elk gaatje zit op 5 mm van de zijde en op een onderlinge afstand van 10 mm.
   Doe dit vrij precies, daar de symetrie van het geheel belangrijk is voor de goede werking.
   Vertin aan beide zijde van elk plaatje de gaatjes en ook het middengat in plaatje B.

4. Breng in plaatje A de gekozen connector en zet deze stevig vast.

5. Breng tussen plaatje A en B twee weerstanden aan, recht tegen over elkaar, en soldeer deze vast.
   Meet nu de lengte op nodig voor de binnengeleider en maak deze op maat.
   Vertin de uiteinden en breng de binnengeleider aan volgens tekening.
   (een uiteinde aan de kern van de connector, de andere in plaatje B)

6. Breng nu de overige weerstanden aan en soldeer deze vast.

De dummyload is nu klaar en kan getest worden.

TESTEN:

Meet met een goede ohm-meter de totaal gelijkstroomweerstand op van de dummyload.
Een pen tegen de afscherming van de connector, de andere tegen de kern.
Indien zorgvuldig gebouwd en bij gebruik van 5%-weerstanden, zal deze weerstand voor de 50 ohm uitvoering 51 ohm $\pm$ 3 ohm bedragen en voor de 75 ohm uitvoering, 75 ohm $\pm$ 3 ohm bedragen.
De gelijkstroom-weerstand is dan vrijwel gelijk aan de complexe weerstand.
De complexe weerstand is de ohmse weerstand gemeten met de gebruiksfrequentie, in ons geval ca 100 MHz.

Schroef de dummyload aan de SWR-meter en zet de zender aan, zo mogelijk op laag vermogen.
De SWR moet nu $\leq$ 1:1,3 zijn.
Schroef het vermogen langzaam op en blijf de SWR volgen.
Deze moet tot de maximale belastbaarheid van de dummyload $\leq$ 1:1,3 zijn.
Is dit allemaal het geval dan is de dummyload voor gebruik gereed.

Wilt u een dummyload construeren voor zwaardere vermogens, dan verandert hiermee het aantal gaatjes in beide plaatjes, zo ook het aantal weerstanden.
Houd de constructie zo symmetrisch mogelijk.
Met zelfbouw dummyloads voor vermogens groter dan 30 Watt heb ik geen ervaring, doordat mijn voorkeur uitgaat naar de zogenaamde QRP-zenders (= weinig vermogen, grote afstand).
Dit was het voorlopig van deze kant.
In toekomstige nummers van het FRM zal ik misschien nog eens een paar schakelingen beschrijven, welke reeds getest worden of nog op breibord staan.
Hieronder o.a. een aktieve klankregeling en een dynamiekkompressor.

73's,
Radio VEROBB LOKAAL,
QTH BILTHOVEN.

Ten tijde van dit schrijven was ik nog niet voorzien van een postbus; dit zal echter binnenkort gebeuren.

Abonnenties

Prijs: f 2,-- per regel van 50 letters, spaties of leestekens. Getypte tekst of blokletters. Abonnenties moeten vóór de 10e v.d. maand binnen zijn.
Betaling: Vooruitbetaling op giro 3538279 t.n.v. Free Radio Magazine, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam of bijsluiting in postzegels van het verschuldigde bedrag naar: FRM, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam.

Abonnenties kunnen alléén geplaatst worden door PARTICULIEREN. Band-/cass. opnames, stickers, schema's etc. worden geaccepteerd. HANDELAREN kunnen onze advertentietarieven aanvragen.

Aangeboden

ERVAREN BOUWER bouwt op verzoek prof. 3-meter zenders en lin. van 1-150 Watt met of zonder voeding. Bijv. 40W voor Fl. 350,--; 150W + ingeb. voedingen voor Fl. 1250,--. Inl. P.O. BOX 34139, ROTTERDAM. Tel. 010 - 186984 van 1800-1900u.

10W. FM-ZENDER + st.coder + ant. +voed. + mengp. + mic. + kabels Fl. 265,--; 27 MC basisbak Fl. 500,-- nu Fl. 100,--; mobieluitrusting Fl. 75,--. Tel. 015 - 56.11.26.

FM-BUIZENZENDER 20W. + 7 elem. Fl. 250,--. Tel.05120-30233.

FM-ZENDER stereo 55W met pre-emphasis in kast Tel. 01881-1566 (19.30 - 20.30u. Vragen naar Jan Peter).

Nog enkele buizen: Philips 506 k, 506, 3006, B433, E428, AF7, F410, 1562, DC 2/200, TC04/10 en nog enkele ECC82/85. Everschrijven naar: Jul.van Stolbergstraat 9, 3314 PG DORDRECHT.

DIV.SINGLES tot 1982. 200 Stuks Fl. 200,--. Tel. 010-226360.

Gevraagd

KORTEGOLFZENDER gebouwd of eventueel schema en ook Belgische scanner freq. Schrijven aan: Eyckerman Peter, Theet 34, B-9160 HAMME, Belgie.

Zoek GOEDE SCHEMA's VHF/UHF TV-zenders (kristal - ca. 5-10W.). TV-ant.tips, liefst met printbeschrijving. Ruil evt. tegen schema's prof. Italiaanse FM-PLL-zenders, stereocoders, filters, 500W. FM PA, kleurenmengpaneel .... P.B. 693, B-9000 GENT, Belgie. Tel. B-91/224417 (na 19.00 uur).

Wie geeft me TIPS voor de ontvangst van AFN op MG? Hans Nelis, Nieuwstraat 68, B-9720 DE PINTE (B). (091)827661.

Middelgrote Belg. vrije radiozender zoekt enkele D.J's (ook vrouwelijke!). P.B. 60, B-8800 ROESELARE, Belgie

DRINGEND GEVRAAGD: Vrouwelijke en mannelijke DJ's, die op de hoogte zijn van vrije radio en van muziek. Zowel Nederlandse als Belgische mensen zijn welkom. Bestemd voor glœdnieuw zeer professioneel radiostation, waar reeds bekende personen aan meewerken (ex-zeezender DJ's). Stuur vluc een proefbandje en een paar gegevens over jezelf naar:
POSTBUS 1, B-8240 GISTEL (W.Vl.), BELGIE.

Banden/cassettes:

- 6 UUR RADIO NOVA 101.2 FM ITALIE MET EX-VOICE OF PEACE DJ'S DOUG WOOD, GEOFF FITCH AND GRANT BALLART. MEI 1983!!!!!!
- 6 UUR IERSE LANDPIRATEN MET OFFSHORE DJ'S O.A. TONY ALLEN OP 1 APRIL ALS "CAROLINE 199 FROM THE M/V IMAGINE". 82/83.
- 6 UUR RADIO UNIQUE MET JOHAN VISSER, ERIK DE ZWART EN RUUD HENDRIKS. MEI 1983.

- OP BASF TAPE PER TAPE Fl. 25,--
- OP CHROME-CASSETTE PER (UUR Fl. 50,--

DOUWE DIJKSTRA, RETIEFSTRAAT 315, 3851 AJ ERMELO.
POSTGIRO 3701082.

Stichting Media Communicatie

Postbus 53121 – 1007 RC Amsterdam

Postgiro:

4065700

Telefoon:

020-721141

(Na 18.00 uur)

1) SERIE PIRATE MEMORIES, BESTAANDE UIT DE EP's:
   a) RADIO MI AMIGO MET TUNES EN JINGLES
   b) RADIO ATLANTIS MET TUNE "ATLANTIS" EN JINGLES
   c) RADIO PARADIJS MET INTERVIEWS, RECHTZAALVERSLAG EN JINGLES.
   d) RADIO CAROLINE MET TUNES EN JINGLES
   e) RADIO NOORDZEE MET TUNES EN JINGLES.
DE SERIE PLATEN KOST INCL. VERZENDKOSTEN FL. 35,-- EN LOS VERKRIJGBAAR PER E.P. Fl. 7,90 (INCL. VERZ.KOSTEN). DE SERIE PLATEN IS NU VERKRIJGBAAR EN KAN ONMIDDELLIJK GELEVERD WORDEN.

2) LP "ZEEZENDERS 1978-1979": DE BEROEMDE DOKUMENTAIRE VAN HUDSON EN DE WIT OVER RADIO CAROLINE, MI AMIGO EN DELMARE. Fl. 19,50 INCL. VERZENDKOSTEN.

3) LP "ZEEZENDERJINGLES" MET JINGLES VAN ATLANTIS, DELMARE, CAROLINE, MI AMIGO, VOICE OF PEACE, VERONICA EN CONDOR. Fl. 19,50. BEIDE LP'S FL. 32,50 (INCL. VERZENDKOSTEN).

4) NIEUW!!!!! RADIO VERONICA LP MET 100 JINGLES EN VELE TUNES VAN POPULAIRE VERONICAPROGRAMMA'S (CBS LP) BIJ S.M.C. VERKRIJGBAAR VOOR FL. 15,--!!!!!

5) RADIO NOORDZEE BOEK MET DE GESCHIEDENIS VAN R.N.I. EN VELE FOTO'S Fl. 8,10

6) RADIO CAROLINE FOTOBOEK, 64 PAG. FOTO'S Fl. 20,--

7) SINGLE: CAROLINE FAREWELL, DE LAATSTE NACHT VAN DE LEGENDARISCHE MI AMIGO EN JINGLES Fl. 6,50

8) JINGLE EP CAROLINE: CAROLINE SOUVENIRS, WEER OPNIEUW LEVERBAAR VOOR Fl. 7,50

9) SINGLE: "MI AMIGO SOUVENIRS" Fl. 7,50.
N.B. 3 SINGLES TEGELIJKERTIJD BESTELLEN: Fl. 12,50 (GELDT NIET VOOR DE PIRATE MEMORIES SERIE!!!!!)

10) POSTER: RADIO PARADIJS (IN KOKER): Fl. 7,60

11) CASSETTE OVER FRANS NIENHUYS Fl. 12,50

12) ZOEKT U JINGLES EN COMMERCIALS VOOR UW EIGEN STATION? WIJ MAKEN ZE VANAF Fl. 125,--

13) ZOEKT U APPARATUUR VOOR HET BEGINNEN VAN UW EIGEN STATION? OOK DAT KUNNEN WE LEVEREN. VOOR TEL. INFO 020 - 721141 NA 18.00 UUR. JINGLES WORDEN GEMAAKT DOOR ZEER BEKENDE RADIODISCJOCKEYS.

14) ZOMERUITVERKOOP!!! SINGLE "SWEET CAROLINE"/ "DELMARE" VOOR Fl. 3,60.

15) SINGLE: "MAN OF ACTION" - LES REED ORCHESTRA Fl. 7,50 (DE TUNE VAN RADIO NOORDZEE).

MEN KAN OOK ONDER REMBOURS BESTELLEN.

BENT U NIET VAN PLAN EEN COMPUTER TE BOUWEN OF TE KOPEN? LEES DIT DAN TOCH EENS.....

HET GROTE COMPUTERPROJEKT VOOR ZELFBOUW

Computers .... het angstzweet breekt de mensen vaak uit bij het horen van alleen de naam al. Angst, omdat men denkt, dat de computer straks de mensen gaat vervangen, angst omdat het werkgelegenheid zou kosten. Allemaal boze tongen en fabeltjes. Al met al is alleen de woord "computer" al iets, waar de mensen tegenop kijken als tegen de Mont Blanc (4200 mtr. hoge berg in Zwitserland).
NIET NODIG: een computer is een dom ding, dat de mensen kan hèlpen bij sport, spel en hobby.
Mensen blijven ten alle tijde ver boven computers verheven en mocht u -nadat u zo'n ding heeft aangeschaft- toch ook maar enigzins het idee hebben dat het een gevaar voor uw ego is, dan kunt u altijd nog de "hakproef" doen: één keer uw voet op het computerboard en u bent de geweldige overwinnaar, net als de Noormannen een paar jaartjes geleden.

Goed, we zullen even terzake komen. Mocht u toch nog moeite hebben met computers, dan zal dit t.z.t. wel overgaan. MAAR DE BESTE OPLOSSING IS ER ZELF EEN TE BOUWEN.
Dat zullen wij dan ook gaan doen in dit artikel, waar we in eerste instantie er even op willen wijzen, dat u eigenlijk geen of bijna geen verstand van elektronika behoeft te hebben om dit projekt tot een goed einde te brengen. Wèl een eerste vereiste is, dat u goed kunt solderen. Mocht u met het fijne werk problemen hebben, dan kan vaak de vrouw des huizes goed solderen, al heeft u het misschien nog nooit aan haar gevraagd. Laat haar het maar eens proberen. . . . . .

WAT MOET IK NU MET EEN COMPUTER DOEN?

Wel, dat is onbeperkt. Enige voorbeelden: verzamelt u postzegels, dan kunt u alle gegevens in de computer verwerken, zoals omschrijving, waarde, aantal. U kunt met een druk op de knop zien, voor welk een kapitaal u aan postzegels bezit en gelijktijdig kunt u alle kennissen, adressen, telefoonnummers in de computer opslaan. Het is ook mogelijk om . . . . . afijn, dit wordt te gek.
Ander voorbeeld: u bent zendamateur (of niet) en wilt telexsignalen ontvangen; dit kan. U heeft op het dak een 20 meter hoge antennemast. Bij windkracht 14 is hij bijna van het dak af. Met de computer kunt u de windsnelheid meten, zelf programmeren wanneer er een belletje, zoemertje of ander gek geluid uit het luidsprekertje moet komen bij een door u in te programmeren windsnelheid. De mogelijkheden zijn echt te gek: QRA- locatorprogramma of een programma om morse te zenden/ontvangen. U zegt het maar.

Dit alles is vaak mogelijk door middel van wat extra elektronika, maar ook zo met de "kale computer". Nu is "kale computer" bij het hier te beschrijven exemplaar wel wat vernederend, want zelfs met alleen de basiscomputer heeft u hier al een computer, die door anderen niet snel qua mogelijkheden zal worden overtroffen.
Even wat technische gegevens: de wezenlijke microprocessor -het I.C. dat alles regelt- is een 6502; deze heeft de mogelijkheid om ruim 64.000 adressen direkt onder kontrole te houden.
Op het "moederboard" (21,5 x 37 cm) is ook ruimte voor 48k RAM (dit is het werkgeheugen). U kunt hierin bijna 48.000 tekens opslaan. Verder zijn er nog 6 EPROMS, waarin eenvoudig uitgelegd de gegevens voor de 6502 processor komen, zodat als u straks "LOAD" op het toetsenbord intikt, de 6502 weet dat hij gegevens krijgt van bijvoorbeeld een cassetterecorder.
Dan bevat de computer nog een EPROM, waarin de "karakter generator" zit; dit is het gedeelte, dat er zorg voor draagt dat, als u op het toetsenbord een A intikt er ook op het beeldscherm van uw monitor of TV een A wordt geprojekteerd.
Voor de verduidelijking: een karakter kan een letter, cijfer of een ander teken zijn, tot aan Chinese tekens toe (deze laatsten zitten echter niet in de voor ons bedoelde computer).
Ook op het moederboard zitten 8 Slots (konnektors), waarin extra printen kunnen worden gestoken om een computer te maken naar uw eigen wensen en maatstaven.
Aansluiting voor uiteraard een toetsenbord, een video-uitgang en een cassetterecorderaansluiting om gegevens voor langere tijd te bewaren zijn aanwezig en tot slot ook een aansluiting om een luidsprekertje mee aan te sturen.
Kleur (nog bijna vergeten) behoort eveneens tot de vele mogelijkheden van deze computer.
Uiteraard kunt u Floppy discdrives aansluiten. Wat is dat nu weer??? Wel, dat is een "schoenendoosje", waarin u -zeg maar- kleine singletjes kunt stoppen. Die singletjes worden "floppies" of "dis-

B	A
0	0
0	1
1	0
1	1

Figuur 1

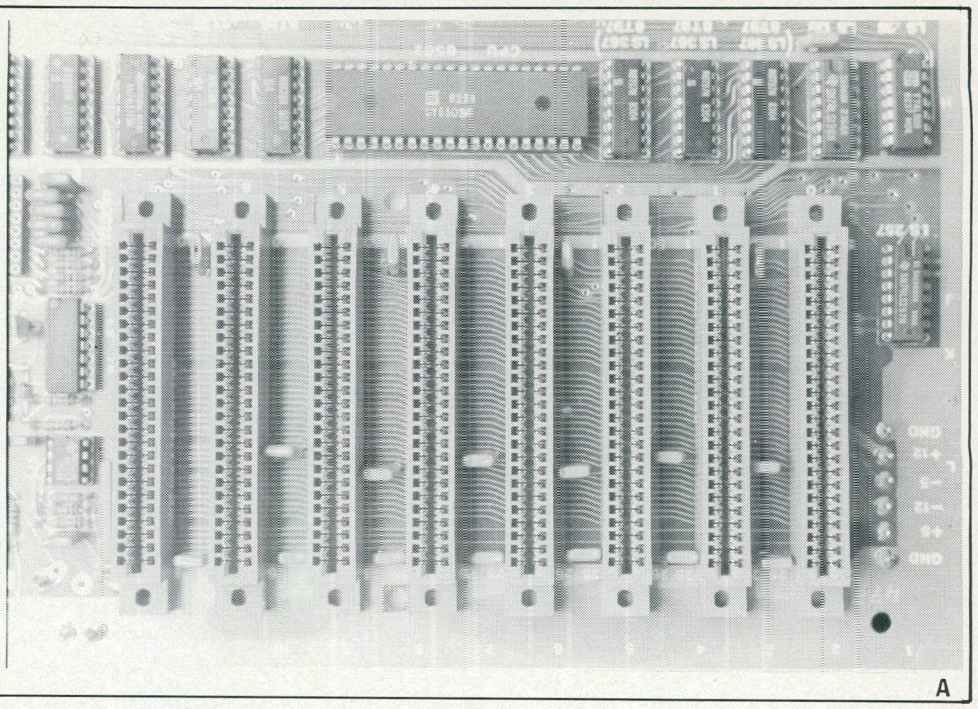

Overzicht van de 8 slots met de 100 NF ontkoppelcondensators. (Let op! op de print staan de c's niet voorbedrukt, doch ze moeten wel geplaatst worden)

A

kettes genoemd; hierin kunt u dan programma's zetten, die u kunt bewaren of elke dag weer gebruiken.
We zullen u verder niet meteen overvallen met moeilijke termen, zoals rams, eproms, proms etc.; dit wordt vanzelf wel duidelijk, naarmate de bouw vordert.

Termen als "adressen" en "data" zeiden ons tot voor kort ook niks. Zoals u misschien al weet, is een computer een logisch apparaat, dat niet kan denken, maar erg goed onthouden. Wat onthoudt hij dan wel? Antwoord: alleen een 1 of een 0.
Een 1 is bij -voorzover wij weten- alle computers + 5 Volt en een 0 is gewoon 0 Volt. De computer onthoudt dus alleen, of hij te maken heeft met + 5 Volt of 0 Volt. Dit is leuk, maar daar heeft u natuurlijk niet veel aan. Verder zullen wij praten over "nullen" en "enen".

C	B	A
0	0	0
0	0	1
0	1	0
0	1	1
1	0	0
1	0	1
1	1	0
1	1	1

Figuur 2

Als u 2 draden heeft en u kunt daarop een 0 of een 1 zetten, dan heeft u 4 mogelijkheden. Zie fig.1.
Komt bij die 2 draden nog een draad, dan heeft u 8 mogelijkheden. Zie fig.2. Worden dit 8 draden, dan heeft u in totaal 256 mogelijkheden. Dit noemt men de DATA.
De DATA is eigenlijk het karakter, dat op het beeldscherm komt (hoeft niet altijd op het beeldscherm te komen). Met die DATA hebben we dus 256 mogelijkheden. Dit kunnen zijn letters of cijfers, leestekens zoals de punt, de komma of machine- instrukties als de spatie, wagenopschuif en nog een hele serie verdere mogelijkheden. Deze zullen t.z.t. nog worden besproken en zijn voorlopig nog niet van belang.

ADRESSEN, een andere computerterm. Dit kunt u het beste vergelijken met gewoon een straat met huizen. Deze huizen geven wij een nummer; het adresnummer dus. Nu kent deze computer 65.536 adressen en dat zijn er nogal wat. Dit wordt dan ook bereikt met 16 draden. Laten we ons even voorstellen, dat deze 16 draden door de straat lopen en elk huis via een T-aftakking op deze 16 draden wordt aangesloten. Op die manier kunnen we met behulp van die 16 draden elk huis een nummer geven van 1 t/m 65.536.
Er komt nog wat bij: binnen door de rijtjes huizen loopt de 8-aderige kabel van de DATA.
Wel, dan zijn we klaar. Met het adres wordt het eerste huis opgeroepen via die 16 draden. Dan zijn we in het huis en daar is dan de DATA met 256 mogelijkheden. In het eerste huis programmeren we een S, in het tweede huis (dat weer met het ADRES -16 draden- wordt opgeroepen) zetten we de DATA T weer door die (8 draden) 256 mogelijkheden.
Als we dan op ADRES (huisnummer) 3,4 de letters O,P plaatsen en we lopen dan langs de adressen 1,2,3 en 4, dan lezen we STOP en we kunnen zo doorgaan tot aan het eind van de straat bij ADRES 65.536. Dit is -eenvoudig uitgelegd- de werking van het geheugen.

ADRES		DATA
	12	T
	25	O
	189	M

Figuur 3

Nu is het gemakkelijk, als u alleen de eerste 4 adressen gebruikt, maar het wordt pas leuk, wanneer de hele zaak door elkaar wordt gegooid. U zet op ADRES 12 een T, op ADRES 25 een O en op ADRES 189 een M. Als u nu springt van Adres 189 naar 25 en dan naar Adres 12, dan leest u achtereenvolgens MOT (zie figuur 3).
Dat springen hoeft u niet zelf te doen. Dat gebeurt elektronisch in de 6502 microprocessor. U heeft in die huizen nu letters opgeslagen; dit gebeurt in de computer in RAM (Random Access Memory) oftewel "vluchtig geheugen". Als de spanning wegvalt, dan bent u die informatie kwijt (niet erg),
De RAM ic's zijn van het type 4116. Elke 4116 kan 16.000 enen of nullen onthouden.
Aan alleen enen en nullen hebben we niet veel, zodat er 8 stuks voor nodig zijn om echt de DATA te kunnen onthouden. Met die DATA hebben we dan weer die 256 mogelijkheden voor de letters, cijfers e.d.
Kortom: met 8x een 4116 kunnen we dus 16.000 tekens onthouden. Bij deze computer heeft u de mogelijkheid om nog twee keer een rijtje van 8x een 4116 RAM te plaatsen, zodat in totaal op de print ruimte is voor 48.000 tekens en dit is nog extra uit te breiden.
Dan zult u zeggen: "Maar die 6502 processor kan 64.000 adressen behandelen?"
Wel, dat is zo. Om precies te zijn kan hij 65.536 adressen behandelen, wat voor het gemak afgerond wordt op 64.0000, oftewel 64k.
De 6502 processor kan dus nog 16.000 ADRESSEN meer behandelen dan u aan RAM geheugen op het bord heeft. Gelukkig maar, want deze heeft hij hard nodig.
Wat is namelijk het geval? Op het bord zitten -zoals eerder vermeld- nog 6 EPROMS. Dit zijn door ultraviolette stralen wisbare ic's van het type 2716. Deze ic's moeten geprogrammeerd worden met de voor de 6502 begrijpelijke gegevens. Hier komen we later nog op terug.

Het toeval wil nu, dat deze 6 ic's van het type 2716 precies de overige 16.000 ADRESSEN behelzen, zodat de totale capaciteit van de 6502 nu ten volle kan worden benut.

HET COMPUTERSYSTEEM

Bestaat eigenlijk uit het moederbord, waarop bijna alles zit en verder een voeding, die 4 verschillende spanningen afgeeft, namelijk -5, +12, -5 en -12 Volt.
Deze wordt uiteraard ook volledig beschreven. Dan is er nog het toetsenbord, ook wel "keyboard" genoemd.
Wat u verder nodig heeft is een kast, waar alles wordt ingebouwd. Deze kunt u kopen, maar ook heel goed zelf maken van aluminium of van bijvoorbeeld hout.
En dan tot slot een monitor of TV-toestel. Hier moeten we even nader op ingaan. Vanaf het moederbord komt namelijk een videosignaal, dat u niet direkt op de TV-antenne-ingang kunt aansluiten. Als u dit wilt, heeft u een klein TV- zendertje nodig; dit stelt eigenlijk niet zoveel voor en is al mogelijk met 1 of 2 transistortjes.
Een andere mogelijkheid is om het videosignaal op de video-ingang van bijv. de videorecorder aan te sluiten en dan gewoon via het videokanaal van uw TV naar het computerbeeld te kijken.
Of -en dat is natuurlijk het beste- het videosignaal aansluiten op een echte videomonitor, hetgeen uiteraard een veel mooier beeld geeft, maar tegelijk weer een stuk duurder is. Dit is zeker in het begin niet nodig.

Om nog heel even op het toetsenbord terug te komen: dit dient een ASCII toetsenbord te zijn, wat zoveel wil zeggen dat het genormaliseerd is en altijd op het moederbord kan worden aangesloten. Of u dan een toetsenbord koopt of bouwt, mèt of zonder extra numeriek toetsenbord doet er niet zoveel toe. Dit is hoofdzakelijk afhankelijk van uw wensen en portemonnee. De prijzen vallen over het algemeen wel mee.
Ook een toetsenbord zal worden beschreven en voor diegene, die daar interesse in heeft, zal een beschrijvinkje gegeven worden van een piepklein TV-zendertje. Overigens wordt over het algemeen bij dit soort toepassingen gesproken van een TV-MODULATOR.

BOUWBESCHRIJVING

Aannemende dat u een kompleet pakket heeft gekocht of in ieder geval de print met de daarbij behorende onderdelen, is het wel het verstandigst om in eerste instantie te beginnen met het plaatsen van de IC-voeten en dan beslist niet allemaal tegelijk, maar rij voor rij. Met een rij wordt bedoeld de rij, waar aan de zijkant een A staat met de nummers 2 + 3 en dan 5 en 7 t/m 13.

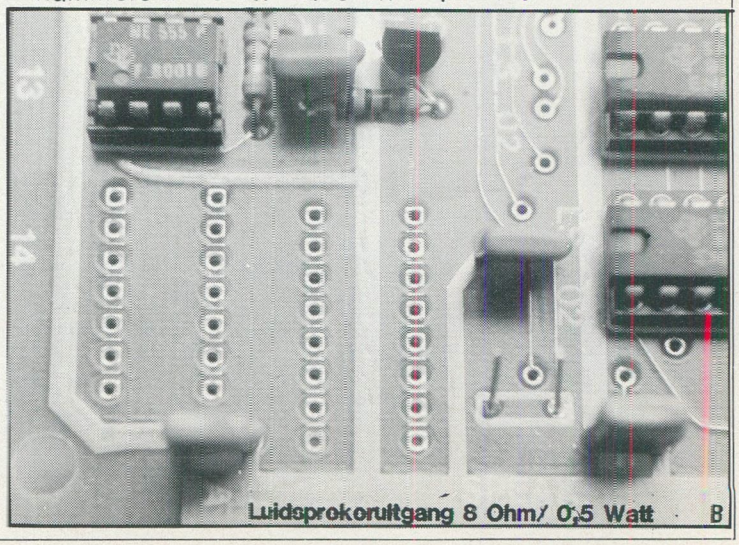

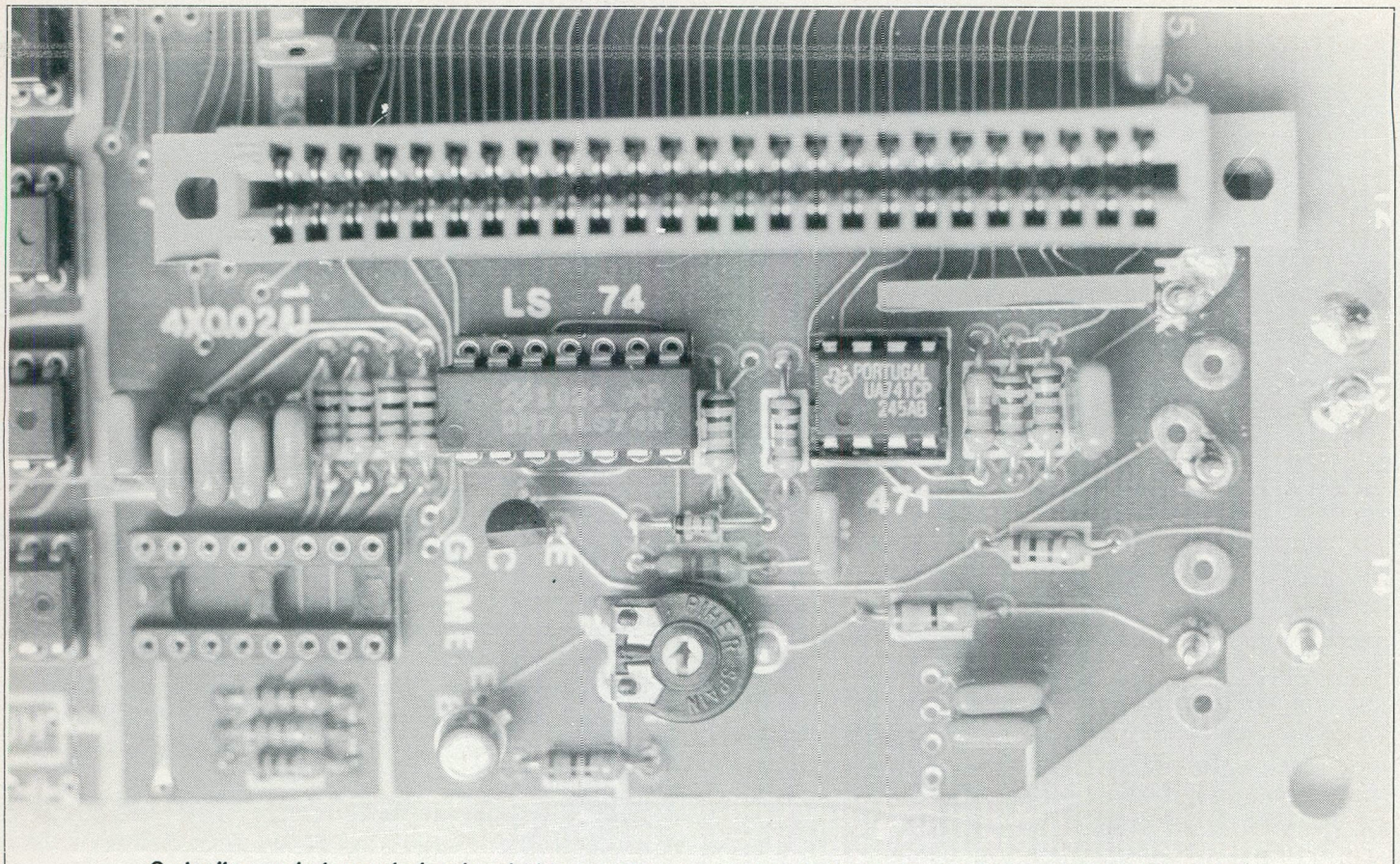

Gedeelte van het moederbord met videoregelaar- en output, cassette in- en output en game connector C

LET OP: Op de voeten van de IC's staat een kenmerkje. Dit kan zijn een puntje, een schuin kantje of een streepje. Dit kenmerkje dient ook op de print aan de kant te komen waar het boogje op de print staat gedrukt. Dit vergemakkelijkt straks het plaatsen van de IC's.

Het solderen dient met de GROOTSTE ZORGVULDIGHEID te worden gedaan, dat wil zeggen: zeer rustig, beheerst en met een fijne soldeerbout van ca. 25 Watt met een fijne soldeerpunt. De soldeerpunt dient tijdens het solderen regelmatig te worden schoongemaakt met een droog doekje of bij een soldeerstation aan het sponsje. Dit ter voorkoming van overtollige soldeerflux (= hars) op de print. Heeft u hier geen vertrouwen in, laat dan het solderen door iemand doen, die daar geen enkel probleem mee heeft, ook al heeft die iemand geen snars verstand van elektronika. Als het soldèren maar goed gebeurt. . . . . .
De reden dat wij zo hameren op het soldeerwerk is, dat de soldeerbanen zó ontstellend dun zijn.
Baantjes van 0,4 mm. zijn normaal. En ook omdat wij bij het moederbord te maken hebben met een dubbelzijdige print. In elk gaatje zit een koperbusje, dat de ene zijde van de print doorverbindt met de andere zijde. Als hier een verkeerde behandeling tijdens het solderen wordt gepleegd -bijvoorbeeld: u schiet met de punt van uw soldeerbout over een koperbcutje heen- dan is het niet ondenkbaar dat dan het baantje als het ware als door een mes is doorgesneden. Voordat zo'n haarscheurtje is gevonden heeft dat heel wat uren gekost en tijd is geld zegt het spreekwood nog steeds. Zeker, als u er zelf niet uitkomt en er technische mensen voor moeten worden ingeschakeld.
Wees dus op uw hoede en doe voorzichtig tijdens het solderen . . . . . .

Een vlakke en schone tafel om aan te werken is eveneens een absolute vereiste. Een kromme pincet onder het moederbord tijdens het solderen haalt gegarandeerd de printbanen doormidden en waar tot slot de print ook niet tegenkan is dat u probeert hem krom te buigen. Zo, dan hebben we nu alles wel gehad, wat er eventueel mis kan gaan.

Goed, u bent begonnen met de eerste rij IC-voeten, waarna rij voor rij wordt afgemaakt, daarbij goed oplettend dat de IC-voeten tijdens het solderen niet naar onderen er weer half uitzakken. Anders wat minder voetjes per keer plaatsen en solderen.

Heeft u na een paar uur (avondje) alle voeten in de goede richting gesoldeerd, dan is het zaak om alle weerstanden en condensators stuk voor stuk te plaatsen en vast te solderen. Alle condensators, waarvan geen waarde op de print staat afgedrukt zijn van de waarde 100 nF.

VOOR HET GEVAL DAT, VERMELDEN WIJ NOG EVEN DAT ALLE ONDERDELEN AAN DE KANT VAN DE OPDRUK KOMEN.

Weerstanden spreken voor zich. Deze kunt u terugvinden in de onderdelenlijst. Verder dient op de print nog een 250 Ohm instelpotmetertje te worden gesoldeerd; deze dient om straks de grootte van het videosignaal mee in te stellen.

Op de plaats waar SPEAK staat is een rechthoekje getekend, waarin 2 gaatjes zitten. Hierin dient u straks twee dunne draadjes te solderen. Nog beter is het om een stukje vertind, stug koperdraad van 2 cm. erin te solderen en dan daaraan weer de draadjes, die naar het luidsprekertje gaan.

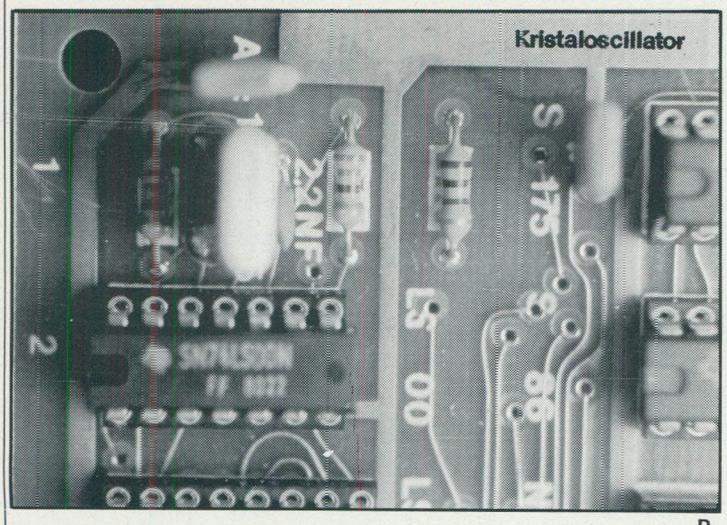

D

De gaatjes met daarbij vermeld: GND +5 -12 -5 +12 GND worden voorzien van de bijgeleverde 1,4 mm. printpennen. Aan de pennen zelf wordt niet gesoldeerd; hier worden straks schuifjes, die vanaf de voeding komen, overheen geschoven. Dit heeft het voordeel, dat -als de print om de één of andere reden verwijderd moet worden- er niet eerst behoeft te worden gesoldeerd.
Op de print dient tevens het kristal te worden geplaatst, hetgeen verder geen problemen zal opleveren. Wel 2 mm. speling houden tussen kristal en print.
Even schuin oversteken en we zien dat daar ruimte is voor een 27 uH spoeltje. Dit hoeft niet te worden geplaatst, evenals de 50 PVC trimmer. Dit is voor kleur en de kleur, die daar dan uitkomt, is alleen geschikt voor Amerikaanse TV's, die afwijken van het Europese TV-systeem, zodat wij voor kleur straks met een andere oplossing komen.

Als we dan even in de richting van rij L ter hoogte van nr.13 gaan kijken, dan zien we daar de plaats, waar straks het IC 741 geplaatst dient te worden. Op de print staat overigens 471, hetgeen FOUT is.
Deze ua741 of LM741 dient voor het audiogeluid, dat van bijvoorbeeld een cassetterecorder komt. Dit signaal is over het algemeen veel te klein, zodat dit eerst wordt versterkt, waarna het verder kan worden verwerkt en bruikbaar is voor de microprocessor.

Ook aanwezig is een audio-uitgang. Deze dient om bijvoorbeeld een programma of bepaalde gegevens, die u wilt bewaren op een cassette- of bandrecorder op te nemen, zodat ze voor later weer bruikbaar zijn. Op de foto kunt u duidelijk de audio in- en uitgang zien. Deze worden voorzien van printpennen, wat het aansluiten vergemakkelijkt.
Eveneens vlak bij het IC 741 staat op de print het woord GAME. Hierin moet een 16 pens IC- voet worden gemonteerd. Deze dient namelijk voor het aansluiten van een gamepaddle of een joystick voor spelletjes en andere doeleinden, als het gehele projekt eenmaal werkt.

Dan hebben we het wel zo'n beetje gehad. Het enige waar nog even op moet worden gelet, is dat vlakbij de gameconnector 4 weerstanden behoren te worden gemonteerd.

Naast deze weerstanden is ruimte (dit staat er ook bij) voor 4 condensators van 22 nF. Dan is er nog een vijfde plaatsje. Hierin dient gewoon een 100 nF condensator te worden gemonteerd.

Bijna vergeten zijn die 3 voor velen misschien vreemde langwerpige blokjes met 8 pennetjes. Dit zijn compositieweerstanden. In deze blokjes zitten namelijk 7 weerstanden van 1 kOhm, die een gezamenlijke aansluiting hebben. Dit wordt op het blokje aangegeven door de plaats waar het kuiltje in de bovenkant zit. Ook een mogelijkheid is, dat er aan de zijkant een klein putje s gedrukt; deze kant geeft dus de Common aansluting aan.
Nu dient dit blokje zo op de print te worden gemonteerd, dat de Common op de plaats komt, waar een heel klein vierkantje in het rechthoekje gedrukt staat. De foto's zullen het één en ander nog verduidelijken.

Zijn alle onderdelen gemonteerd, ook de 16-polige IC-voet op de plaats waar KEYB. staat (deze dient vanzelfsprekend om straks het toetsenbord op aan te sluiten), dan worden -voordat alle IC's in de voeten worden aangebracht- eerst alle solderingen gecontroleerd en dit neemt zeker twee uur in beslag, als het goed wordt gedaan.
Men controleert uitvoerig, of er geen soldering is vergeten, danwel per ongeluk twee kontakten zijn doorverbonden en dit is beslist niet ondenkbaar bij meer dan 2000 -let wel tweeduizend- soldeerpunten. Mocht blijken, dat ondanks alle zorgvuldigheid toch 2 kontakten ten onrechte zijn doorverbonden, let dan goed op het volgende:

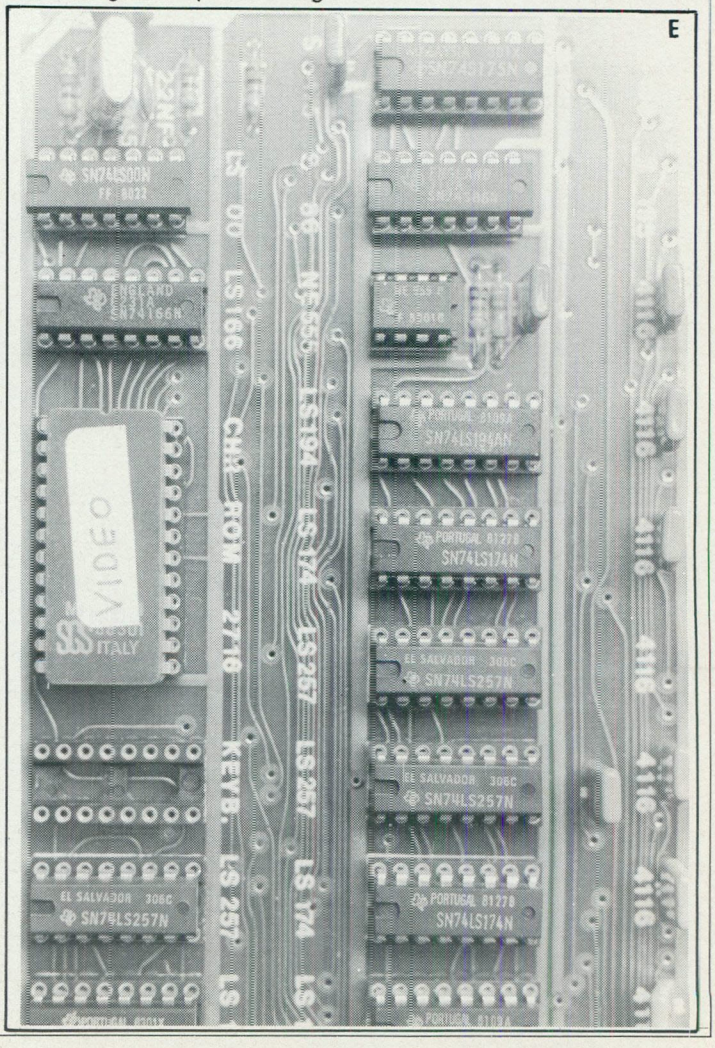

E

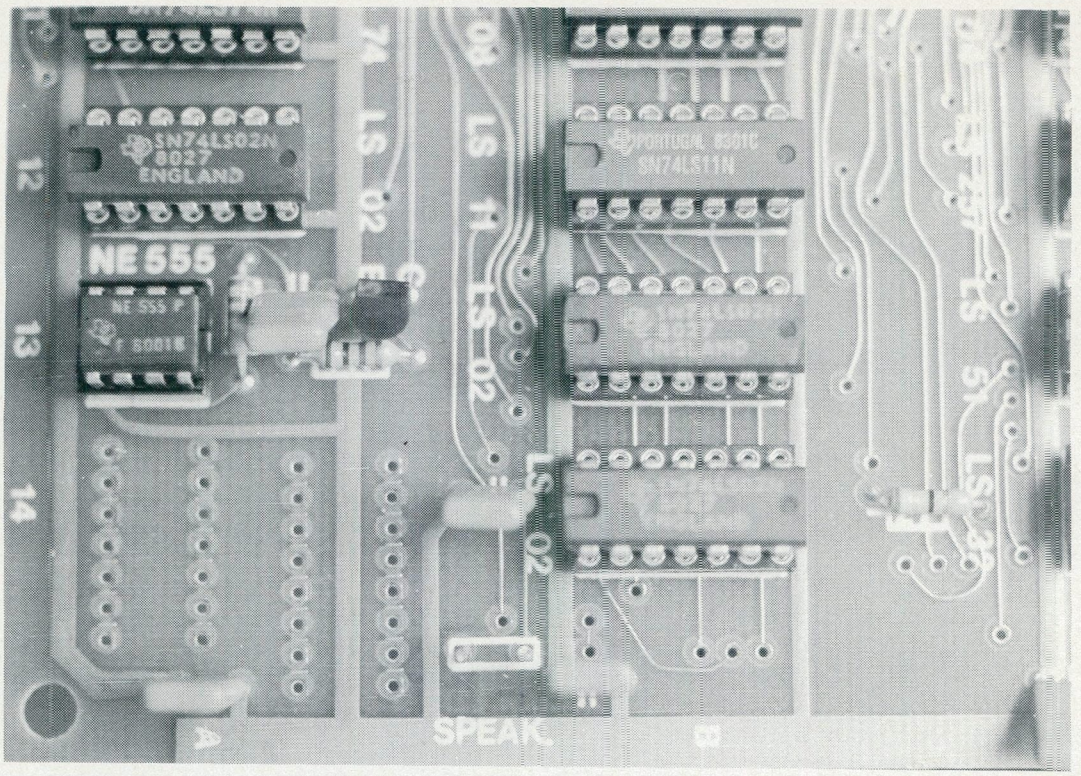

DEZE SOLDEERDRUPPEL dient beslist NIET verwijderd te worden met alleen de soldeerbout en ook IN GEEN GEVAL met een tinzuiger.
De enige goede manier om op deze print overtollig soldeer te verwijderen is met ZUIGLITZE.
Voor degenen, die dit nog nooit hebben gebruikt: op de druppel soldeer wordt het zuiglitze gedrukt, waarna men de soldeerbout tegen het zuiglitze drukt. Het zuiglitze wordt dan warm en die warmte wordt dan doorgegeven aan het soldeer. Dit smelt en wordt gelijktijdig door het zuiglitze opgezogen. Het stukje zuiglitze waarin het soldeer is opgezogen, kunt u dan afknippen en u kunt het zuiglitze dan weer verder langzaam opgebruiken als dit noodzakelijk mocht zijn.

Goed, aannemende dat alle solderingen perfekt zijn gemaakt en niets is vergeten, kan worden overgegaan tot het indrukken van alle IC's. Let hierbij vooral op, dat geen pootjes ombuigen en tussen het IC en het voetje komen.

Voor diegenen, die het komplete onderdelenpakket binnen 24 uur in elkaar hebben gekregen, hebben wij het advies om maar gelijk een nieuw pakket te kopen, want als dit met grote zorgvuldigheid in elkaar wordt gezet, dan bent u al met al toch gauw 3 à 4 lange avonden aan het bouwen.

Wel, de computer is dan wat betreft het moederbord af. Het eerste dat dan komt is natuurlijk het bouwen van een voeding. Overigens: er zijn ook komplete voedingen voor deze computer te koop, maar het leukste is uiteraard om er zelf een te bouwen.
We zullen hier nog even een eenvoudig voorbeeld geven van de voeding en de gegevens, waaraan die voeding minimaal moet voldoen. De volgende keer zullen we meer uitgebreid op een voeding terugkomen en ook op de aansluitingen van een toetsenbord op onze computer.

MINIMALE VOEDINGSGEGEVENS
POWER SUPPLY

+ 5 VOLT	min.	2,5 AMP.
+ 12 VOLT	min.	2 AMP.
- 5 VOLT	min.	0,3 AMP.
- 12 VOLT	min.	0,3 AMP.

Alle spanningen dienen goed gestabiliseerd te zijn en kortsluitvast.

GEADVISEERDE VOEDINGGEGEVENS

+ 5 VOLT	5	AMP.
+ 12 VOLT	4,5	AMP.
- 5 VOLT	0,5	AMP.
- 12 VOLT	1	AMP.

Gestabiliseerd en kortsluitvast.
Het liefst uitgevoerd met een ringkerntrafo var het type 6T345.

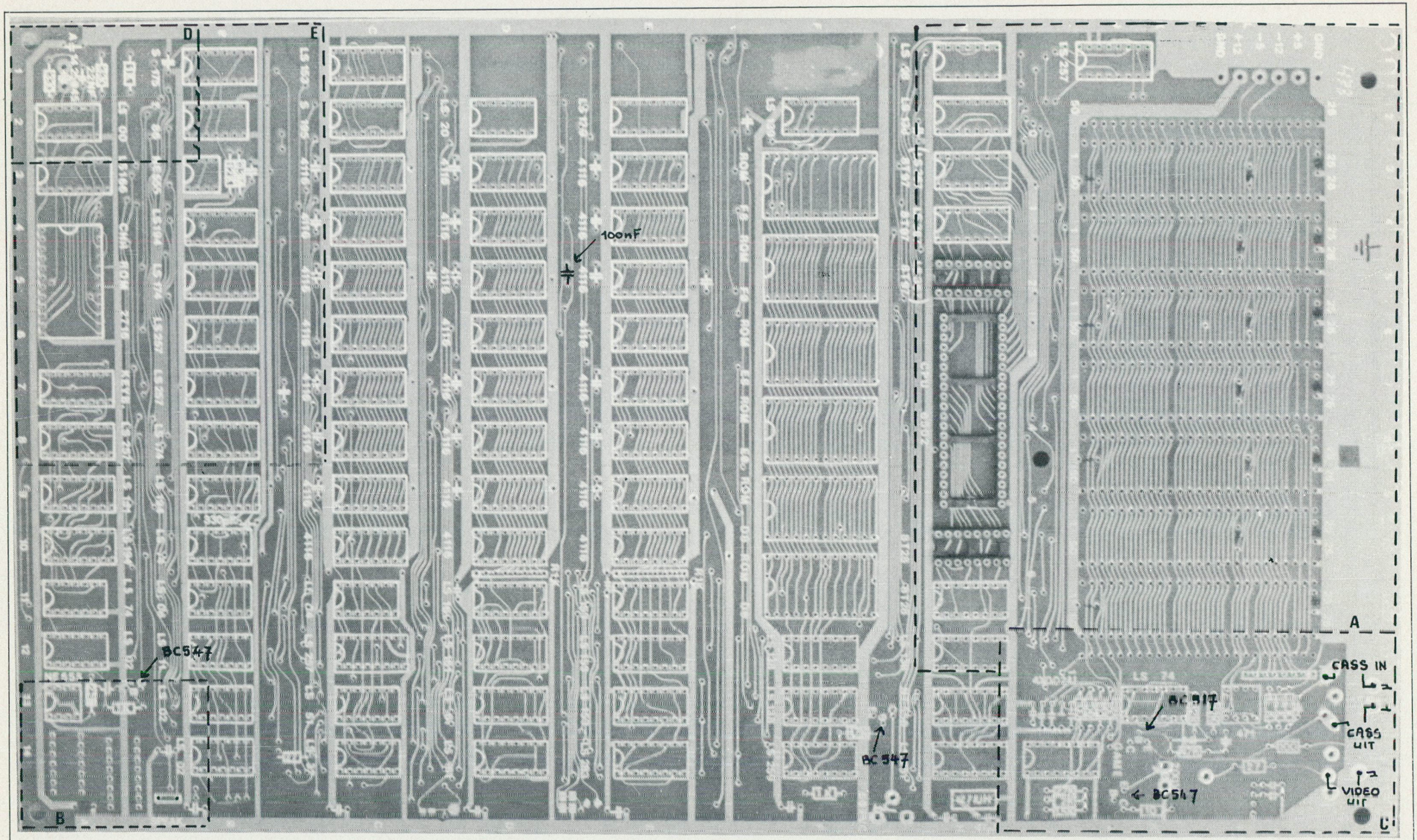

Het moederbord van de computer is voorzien van een aantal connectors, die verbinding met perifere hardware mogelijk maken.

LET OP ..... LANGS DE RAND VAN HET MOEDERBORD LOOPT AAN DE BOVENZIJDE DE MIN-AANSLUITING, MAAR AAN DE ONDERZIJDE DE + 5 V. LANGS DE RAND. DIT IS BELANGRIJK BIJ MONTAGE IN EEN KAST.

De omlijnde gedeeltes korresponderen met de uitvergrotingen op de pagina's hiervoor.

Onderdelenlijst

89 IC-voeten
3 x 8 pens
15 x 14 pens
63 x 16 pens
7 x 24 pens
1 x 40 pens
12 x 1,4 mm. printpen

---

1 x 6502 cpu
24 x 4116 ram 200 nS
3 x LS74
5 x LS257
1 x LS08
4 x LS138
1 x LS251
2 x LS139
1 x LS259
4 x LS153
1 x LS283
1 x LS20
6 x LS161
1 x LS04
1 x LS51
1 x LS32
1 x LS151
3 x LS194
2 x LS174
1 x LS00
1 x LS166
3 x LS02

---

1 x 74S195
1 x 74S175 Niet vervangen door LS types
1 x 74S86

---

3 x 8T97 of LS376
2 x 8T28

---

1 x NE558
2 x NE555 dil8
1 x UA741 dil8

8 x Speciale slotconnector
3 x weerstandsnetwerk single in line 7 x 1 kOhm + Common.
1 x Kristal 14.31818 MHz.
1 x Instelpotmeter 250 Ohm klein ligg.

---

1 x	10	Ohm	bruin zwart zwart goud
2 x	27	Ohm	rood violet zwart goud
5 x	100	Ohm	bruin zwart bruin goud
2 x	330	Ohm	oranje oranje bruin goud
3 x	1	kOhm	bruin zwart rood goud
1 x	1,5	"	bruin groen rood goud
1 x	2,2	"	rood rood rood goud
1 x	2,7	"	rood violet rood goud
1 x	4,7	"	geel violet rood goud
5 x	12	kOhm	bruin rood oranje goud
2 x	47	kOhm	geel violet oranje goud
1 x	2,2	MOhm	rood rood groen zilver
1 x	3,3	MOhm	oranje oranje groen zilver
1 x	330	pF	keramisch
1 x	2,2	nF	keramisch
4 x	22	nF	keramisch steek 5mm
58 x	100	nF	keramisch steek 5mm.

Alle weerstanden 1/4 Watt.

---

1 x 1N4148
2 x BC547
1 x BC517

---

7 x EPROM 2716 450nS geprogrammeerd.

Wij hebben hier getracht op een zo eenvoudig mogelijke en voor iedereen toegankelijke manier de ASELCOMPUTER te beschrijven, zodat u als aankomend bouwer niet direkt wordt overstelpt met ingewikkelde technische termen, hopende dat ook de mensen, die nu niet direkt zo'n TH-knobbel hebben eens met computers zullen gaan spelen, daarmee ervaring opdoen en al doende met computers leren omgaan.

Dit is echter nog maar het begin van de ijsberg (vanille), want na de vakantie volgen -zoals aangekondigd- de voeding en het keyboard. Waarschijnlijk wordt dan ook gelijk al enige SOFTWARE informatie gegeven. Dit kunnen zijn spelletjes voor de beginner, maar zeker komen t.z.t. ook boekhoudprogramma's, specifieke programma's voor de zendamateur e.d. aan bod.

De volgende keer zullen wij ook beginnen met een bespreking van de instruktieset van de 6502, dus eigenlijk de opdrachten, die de 6502 processor begrijpt.

Schematisch overzicht computersysteem

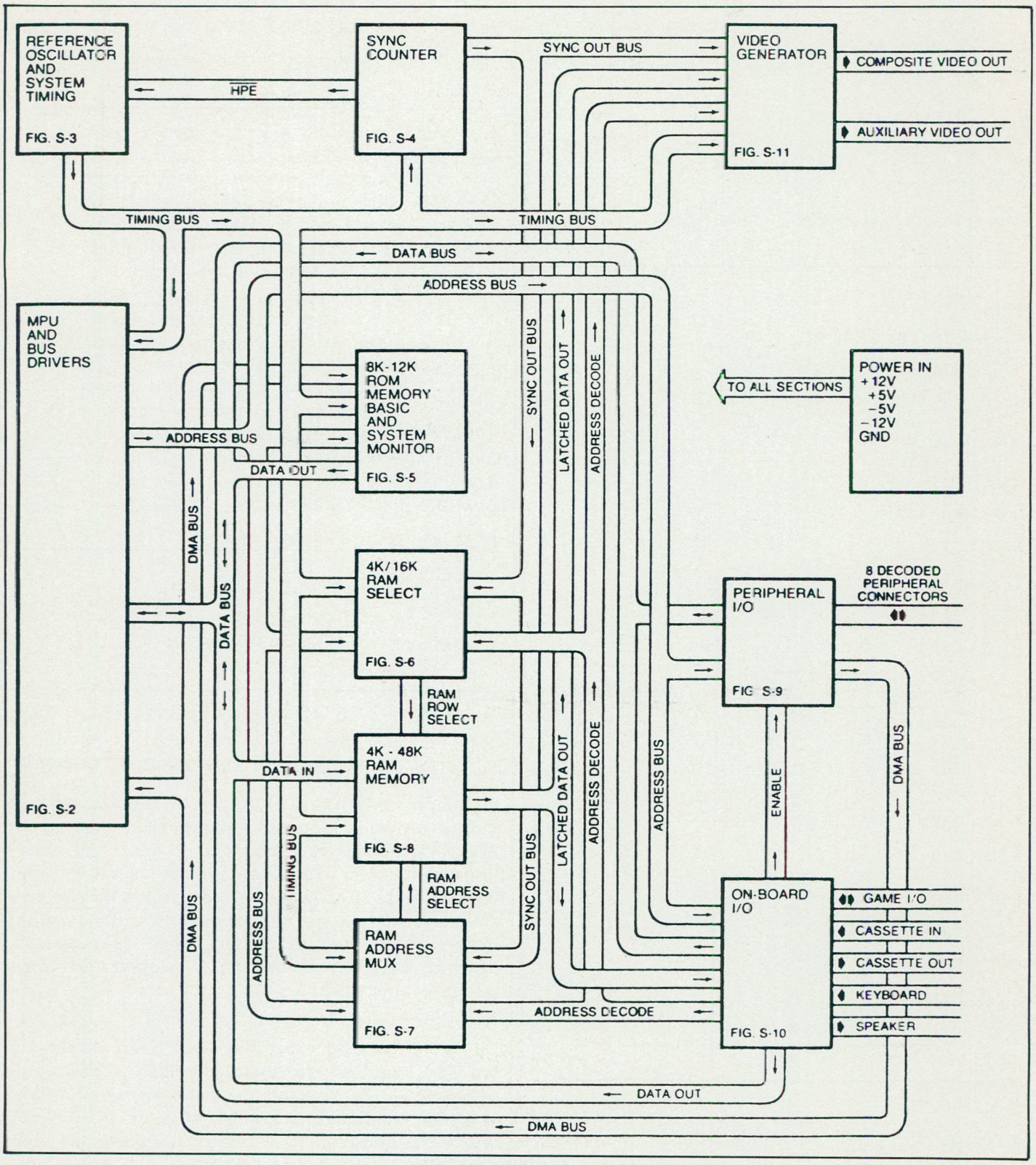

KEYBOARD CONNECTOR

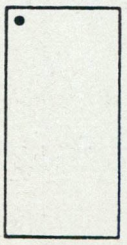

+5V	1	16	N.C.
STROBE	2	15	−12V
RESET	3	14	N.C.
N.C.	4	13	B2
B6	5	12	B1
B5	6	11	B4
B7	7	10	B3
GND	8	9	N.C.

Aansluitmogelijkheden hardware

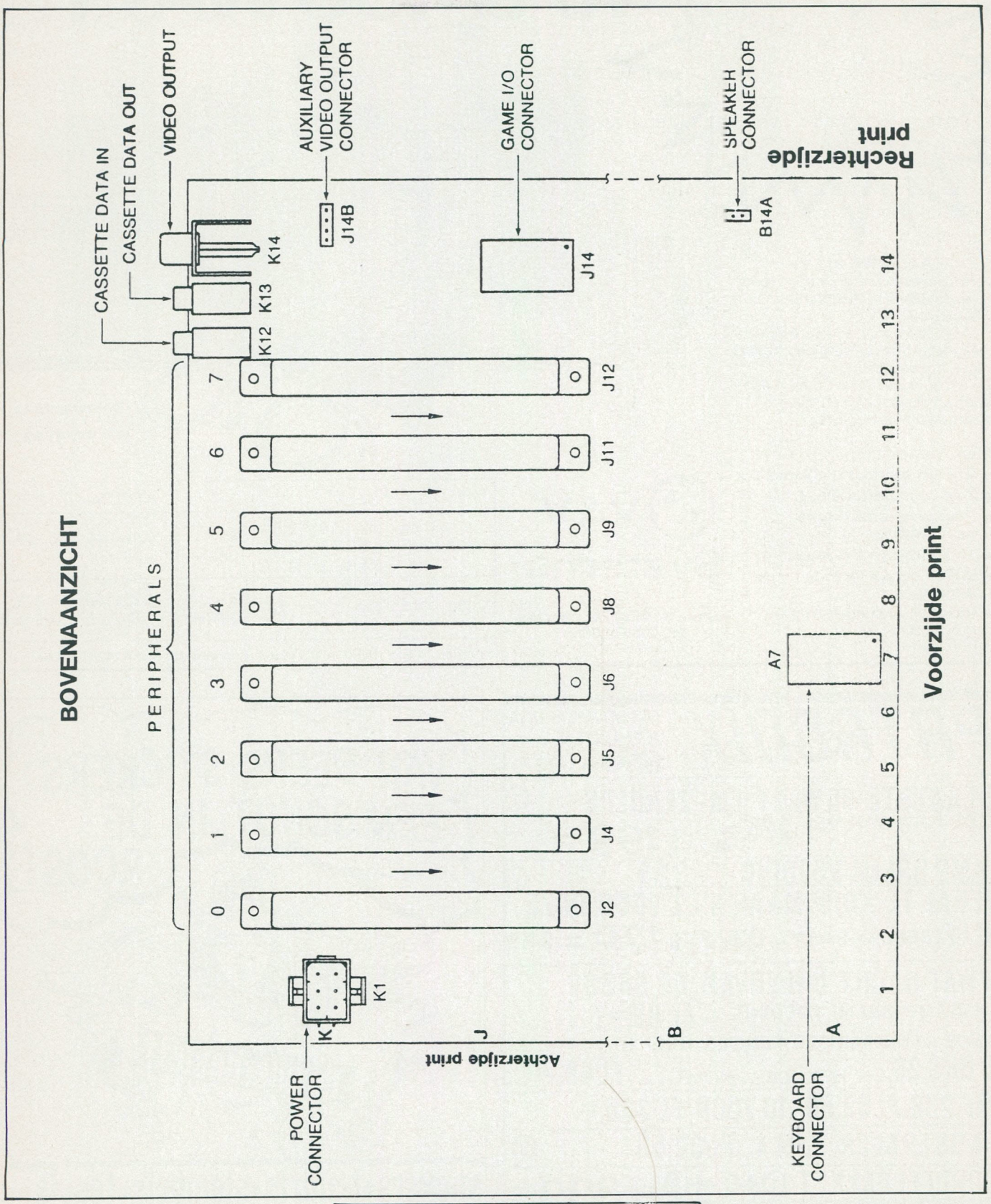

GAME I/O CONNECTOR

+5V	1	16	N.C.
SW0	2	15	AN0
SW1	3	14	AN1
SW2	4	13	AN2
C040 STB	5	12	AN3
PDL0	6	11	PDL3
PDL2	7	10	PDL1
GND	8	9	N.C.

40 & 100 WATT

SPECIALE AANBIEDING:

MRF603	10W	100MHz	f. 19,90
MRF238	30W	100MHz	f. 34,50
BLY90c	45W	100MHz	f. 69,–

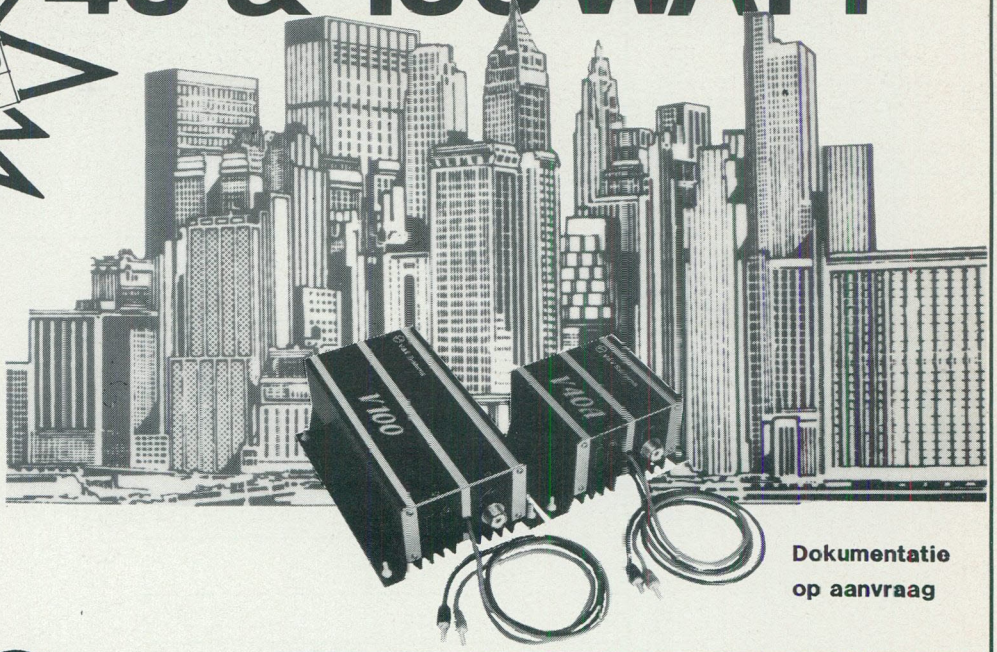

De V40A en V100 zijn VHF vermogensversterkers ontworpen voor de 88–108MHz band en voor FM-gebruik.
De V40A is d.m.v. een automatische staandegolf-beveiliging beschermd tegen misaanpassing.
De V100 waarschuwt d.m.v. een auditief signaal bij een slechte staandegolf-verhouding.

Meer features zijn:
- Vrij van spurious oscillaties
- Zeer hoge versterking
- Hoge onderdrukking van harmonischen
- 12-15 Volt voedingsspanning
- SO239 connectors aan in- en uitgang
- Inclusief voedingskabels en connectors

Dokumentatie op aanvraag

V&V Systems

Postbus 3 6596 ZG Milsbeek
tel. 08851 - 3659

type	P_{in}	P_{uit}	U	I	f	afmeting	prijs
V40A	1W	15W	13,8V	2,5A	88–108MHz	128x144 x84 mm	f. 299,– incl. btw
	2W	25W	13,8V	3,2A			
	5W	40W	13,8V	4,4A			
V100	2W	60W	13,8V	5A	88–108MHz	228x144 x84 mm	f. 579,– incl. btw
	4W	75W	13,8V	6A			
	8W	100W	13,8V	8A			

Zo kunt u bestellen: • Schriftelijk • Via storting op gironummer 414200 • Telefonisch

PATRONIX

TALMAWEG 26A
UITHUIZEN
☎ 05953-3370

DE LAATSTE 50WATT FM-ZENDERS ①
ZIE DE F.R.M. VAN MEI ~~225,=~~ NU FL 199,=

10 AMP. BREMI VOEDING BRS 35 ②
OVERAL TE KOOP, MAAR NIET VOOR DEZE PRIJS (BEPERKT AANTAL)??? FL 170 =???

EN WAT DACHT U HIERVAN, DE BRS 31
EEN 5 AMP. BREMI VOEDING FL 89,=
EN WIE AAN 3 AMPERE GENOEG HEEFT,
DE BRS 26, DIE HET EERST KOMT,... FL 49,=

MRF 238: FL 32,50, 10 VOOR FL 300,=

RONDSTRALER GPA 4 FL 32,50 ③

VOORDEELPAKKET ①+②+③ FL 399,=

ANDERS IETS NODIG??
☎ 05953-3370

ALLE ZENDINGEN GESCHIEDEN ONDER REM. BOURS. BIJ BESTELLINGEN BOVEN FL 350,- WORDEN GEEN VERZENDKOSTEN IN REKENING GEBRACHT.

stickers*t-shirts*stempels*tegels*

onze stickers worden geleverd in alle mogelijke maten, aantallen, vormen en mooie kleuren....

INFORMEER EENS naar alle mogelijkheden en onze snelle levertijden.....!

West. Havendijk 14 Postb. 1123 - 4700 BC
☎ 01650-41949 ROOSENDAAL

ASIAN ELECTRONICS

TEL: 020-327514
PAPAVERHOEK 22
1032 JZ AMSTERDAM-NOORD

's-Maandags GESLOTEN
Dinsdag t.m. Vrijdag 10-18 uur
Zaterdag 10-17 uur

TRANSISTORS

2N1613	0,75
2N1711	0,75
2N2219	0,80
2N2222	0,85
2N2646	2,20
2N2647	3,50
2N2905	0,90
2N3053	1,20
2N3054	3,50
2N3055 RCA	2,25
2N3440	2,70
2N3553	4,95
2N3702	0,30
2N3703	0,30
2N3704	0,45
2N3705	0,45
2N3771	5,60
2N3772	7,55
2N3773	7,50
2N3819	1,10
2N3820	1,55
2N3866	2,35
2N3924	11,85
2N4427	2,50
2N5944	39,55
2N5946	66,25
2N6027	1,20
2N6030	31,85
2N708	0,85
2N914	0,75
2N918	1,25
3N128	11,10
3N187	13,90
3N211	5,40
40673	4,35
AC117K	1,55
AC126	1,00
AC127	1,15
AC128(K)	1,45
AC175	1,55
AC176 (K)	3,25
AC187	1,35
AC188	1,25
AD149	2,60
AD161	1,40
AD162	1,85
AD169	3,70
AD262	3,70
AF106	1,70
AF121	1,90
AF124	2,25
AF139	1,75
AF239	2,55
AF239S	3,25
ASZ18	4,55
AU106	10,80
AU110	9,65
AU113	9,00
AY102	15,30
AY105K	8,40
BC107B	0,55
BC108	0,50
BC109	0,50
BC141	0,55
BC148	0,20
BC157	0,45
BC161	0,65
BC169	0,30
BC173	0,25
BC177B	0,50
BC178B	0,65
BC179C	0,60
BC182B	0,20
BC212B	0,25
BC237B	0,25
BC238A	0,20
BC238B	0,10
BC239C	0,20
BC259B	0,70
BC301	1,35
BC303	1,45
BC307A	0,10
BC309C	0,20
BC327	0,25
BC337	0,20
BC414	0,40
BC416	0,40
BC516	0,55
BC517	0,55
BC546	0,20
BC547B	0,10
BC548B	0,10
BC549	0,15
BC550C	0,10
BC556B	0,20
BC557B	0,20
BC558B	0,25
BC559	0,15
BC560C	0,25
BC639	0,55
BC640	0,55
BC879	1,15
BC880	1,30
BD135	0,70
BD136	0,45
BD137	0,70
BD138	0,70
BD139	0,70
BD140	0,70
BD169	1,10
BD170	1,05
BD189	1,10
BD190	1,15
BD203	2,10
BD204	2,10
BD232	1,55
BD235	0,90
BD236	1,15
BD237	1,20
BD238	1,20
BD241C	1,15
BD242	1,65
BD242C	1,20
BD243C	1,40
BD244C	1,45
BD439	0,75
BD440	0,80
BD512VMOS	3,75
BD522=VN66	3,05
BD679	1,85
BD680	1,75
BD899	4,50
BDX66	7,20
BDX66B	10,70
BDX67	7,20
BDX67B	7,75
BF173	0,80
BF178	1,55
BF180	3,35
BF183	1,80
BF199	0,30
BF224	0,65
BF245C	1,00
BF247	1,25
BF254	0,30
BF256C	1,40
BF258	1,10
BF324	0,35
BF422	0,85
BF423	0,90
BF451	0,55
BF459	0,80
BF469	1,25
BF470	0,45
BF494	0,40
BF495	0,55
BF900	1,90
BF907	3,05
BF981	2,55
BFQ34	44,30
BFQ68	48,70
BFR34A	3,90
BFR65	49,10
BFR90	2,05
BFR91	2,25
BFR93	2,40
BFR94	36,50
BFR96	3,40
BFT66	7,40
BFW10	1,80
BFW11	1,80
BFW16	2,70
BFW92	1,35
BFX89	1,10
BFY90	1,80
BLW80	46,10
BLW81	45,00
BLW82	72,00
BLW89	27,55
BLW90	27,55
BLW91	27,55
BLX67	38,10
BLX68	45,50
BLX69	94,10
BLY87	25,20
BLY88	38,05
BLY89	55,15
BLY90	119,70
BS170	2,65
BS250	3,20
BSV78	2,70
BSV79	2,70
BSV80	2,70
BSV81	2,70
BSX20	1,15
BU104	5,10
BU109	6,70
BU126	3,55
BU205	5,25
BU208	4,95
BU208	8,30
BU426A	5,95
BU508A	12,15
BUX28V	9,00
BUX48	9,25
E300=J300	1,35
E310=J310	1,35
HAM15	157,55
MJ15003	17,40
MJ15004	18,85
MJ2501	3,95
MJ2955	3,20
MJ3001	3,95
MJE2955	2,25
MJE3055	1,90
MRF237	7,75
MRF238	39,25
MRF245	161,10
MRF475	11,10
P8002	10,10
SD1127	7,05
SD1272	45,25
SD1278	70,90
SD1428	138,00
SD1441	349,10
TIP112	1,60
TIP117	1,70
TIP120	2,20
TIP122	2,55
TIP127	2,65
TIP132	3,65
TIP137	3,75
TIP140	4,45
TIP142	5,05
TIP145	5,05
TIP2955	2,35
TIP3055	2,35
TIP31	1,50
TIP32A	1,55
TIP35C	5,95
TIP35C	5,75
TIP36C	6,30
TIP41B	1,90
TIP42	2,05
TIPL751	8,55
TIPL752A	10,20
TIPL753A	12,35
TIPL755	15,35
TIPL760	4,35
TIPL760A	4,80
TIPL761A	7,20
TIPL762A	7,90
TIPL774	12,95
TIPL775A	9,95
TIPL785A	7,10
TIPL790A	5,85

BOUWPAKKETTEN

VFO. De osc. uit het Sept. nr. van het FRM. Alle onderdelen + potmeter en print, en natuurlijk ook de bouwbeschryving.
Best. nr 2142 Fl. 45,00

Kastje voor de osc.
Best. nr 1840 Fl. 6,40

BUFFERTRAP uit het zelfde nummer. Output 5 Watt. alle onderdelen met print en bouwbeschrijving.
Best. nr. 2143 Fl. 72,00

LINEAIR 30 WATT voor de FM band. 5 Watt in, 30 Watt uit. Ook een kompleet pakket.
Best. nr. 2144 Fl. 98,00

KOELBLOK voor het 30 Watt lineair.
Best. nr.1775 Fl.10,90

LIMITTER/DYNAMIEKCOMPRESSOR uit het FRM van Februari 1983. Weer een kompleet pakket. Een bijzonder mooi ontwerp wat ook snel zijn nut zal bewijzen indien dit in gebruik wordt genomen. Met print en bouwbeschrijving.
Best. nr. 3706 Fl. 57,50

LINEAIR 50 WATT bij 5 Watt input. Werkt met de overbekende SD1278. Alle onderdelen + print maar zonder koeling.
Best. nr. 2850 Fl. 124,50

KOELBLOK voor 50 Watt lineair.
Best. nr. 1776 Fl. 16,50

RONDSTRAALANTENNE voor 88-108 MHz. Afstelling voor een goede staandegolf. SWR beter dan 1:1,1 belastbaar tot 500 Watt. Gepiekt op de zendfrekwentie, dus de harmonischen worden ook onderdrukt.
Fl. 69,50

ASIAN ELECTRONICS

PAPAVERHOEK 22
1032 JZ AMSTERDAM-NOORD
TEL: 020-3275 4

's-Maandags GESLOTEN
Dinsdag t.m. Vrijdag 10-18 uur
Zaterdag 10-17 uur

COMPUTER-ONDERDELEN EN BOUWPAKKETTEN

RAM

2114-L	450 nS	per stuk	Fl. 5,95
2114-L	450 nS	per 8	Fl. 38,95
2114-L	450 nS	per 32	Fl. 149,00
4116	200nS	per stuk	Fl. 4,95
4116	200 nS	per 8	Fl. 36,00
4116	200 nS	per 32	Fl. 130,00
6116 C-MOS	200 nS	per stuk	Fl. 23,95
6116 C-MOS	200 nS	per 8	Fl. 185,00

EPROM's

2716	450 nS	Fl. 14,95
2732	450 nS	Fl. 19,95
2764	450 nS	Fl. 36,50

LOSSE SLOTCONNECTORS .... Fl. 19,50

19 " KAST met extra losse bodemplaat en handgrepen.
H: 170 mm. D: 250 mm. Fl. 156,00

ZENITH MONITOR 15 MHz.
Groen scherm P31 Fl. 425,00

16 K RAM kaart

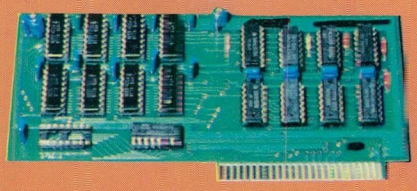

ONDERDELENPAKKET 16 K RAM kaart
Apple compatible Fl. 169,00

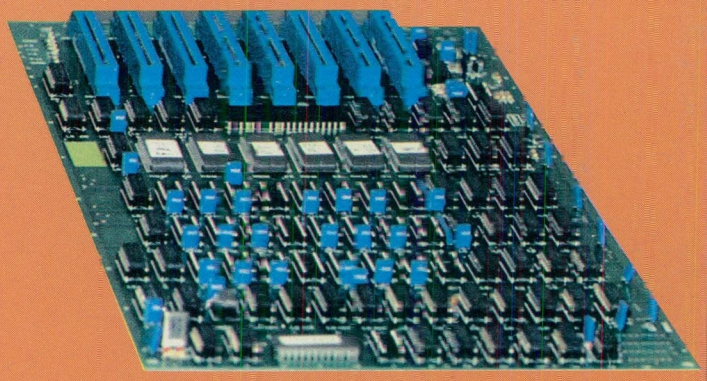

HARD-EN SOFTWARE APPLE COMPATIBLE

Motherboard onderdelenpakket Fl. 849,=

Compleet pakket met 8 slots en 16 K RAM
Uit te breiden tot 48 K
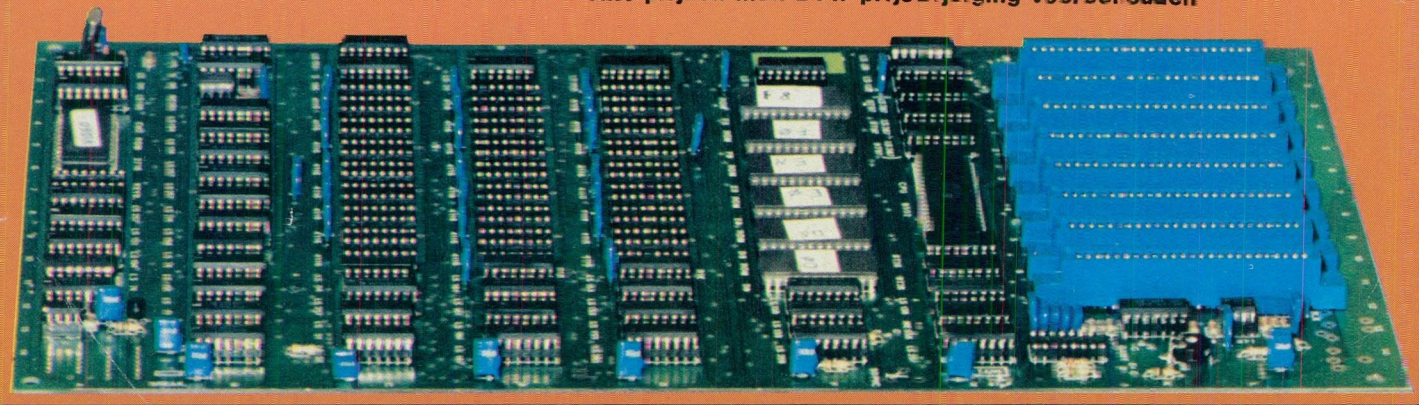
Alle prijzen incl. BTW prijswijziging voorbehouden